

**TURUN
YLIOPISTO**
Kauppakorkeakoulu

Listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin vertailu Suomen ja verrokkimaiden välillä

Yritysjuridiikan
Pro gradu -tutkielma

Laatija: Ella Soininen

Ohjaaja:
Professori Reijo Knuutinen

5.6.2024

Turku

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Pro gradu -tutkielma

Oppiaine: Yritysjuridiikka

Tekijä: Ella Soininen

Otsikko: Listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin vertailu Suomen ja verrokkimaiden välillä

Ohjaaja: Professori Reijo Knuutinen

Sivumäärä: 119 sivua + liitteet 18 sivua

Päivämäärä: 5.6.2024

Verokysymykset ovat viime vuosikymmenen aikana nousseet osaksi yritys vastuukeskustelua, kun kansainvälisesti toimivat suuryritykset ovat olleet julkisuudessa harjoittamansa aggressiivisen verosuunnittelun vuoksi. Näin veroasiat ovat kiinnittäneet sidosryhmien huomion, ja asianmukainen veronmaksu tunnustetaan laajasti yritysten yhteiskunnalliseksi velvollisuudeksi, mikä näkyy joissain määrin myös vastuullisen sijoittamisen kentällä esimerkiksi veropolitiikkaan kohdistuvina kriteereinä. Julkinen veroraportointi on alkanut normittua, ja EU-direktiivin 2021/2101 myötä julkinen verojen maakohtainen raportointi tulee pakolliseksi EU-alueella toimiville suuryrityksille ja -konserneille.

Tämän tutkielman tarkoituksena on kartoittaa, kuinka laajasti kansainväliset pörssiyritykset tiedottavat julkisesti veroasioistaan. Tutkimuksen tarkasteluryhmä muodostuu suomalaisista, ruotsalaisista, ranskalaisista, britannialaisista ja yhdysvaltalaisista paikallisiin pörssiin listautuneista yrityksistä, jotka edustavat maidensa suurimpia yrityksiä eri toimialoilta. Empiirisen analyysin kautta selvitetään, kuinka laajasti yritykset tiedottavat veroasioistaan liittyen eri verotuksen teemoihin, joiden viitekehyksen muodostavat GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukset ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot, joita ovat siirtohinnoittelu, efektiivinen veroaste ja erilaisten verokannustimien käyttö. Tutkielman hypoteesina on, että suurimmat eroavaisuudet listayhtiöiden raportoinnissa ovat peräsin eroavaisuuksista yhtiöiden vapaaehtoisessa tiedottamisessa, minkä lisäksi sääntelyn arvioidaan vaikuttavan julkiseen veroraportointiin sitä yhteneväistävasti, kun tarkasteltavat yritykset ovat enimmäkseen suuria kansainvälisesti toimivia konserneja.

Tarkasteltujen listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin vertailusta nousi esille paljon yhteneväisyyksiä mutta myös joitakin eroavaisuuksia ja mielenkiintoisia havaintoja liittyen suomalaisten yhtiöiden vertautumiseen muihin maihin nähden. Lähes kaikki yhtiöt olivat kuvanneet yleisesti suhtautumistaan verotukseen liittyvään sääntelyn noudattamiseen, veroasioista vastaavia organisatorisia elimiään ja yhteistyötään viranomaisten kanssa, minkä lisäksi ne avasivat erityisen laajasti maksamiensa verojen määrää suhteessa liikevaihtoon. Suurimmat eroavaisuudet liittyivät maakohtaisten tietojen raportointiin, joita yhdysvaltalaiset yhtiöt eivät antaneet juuri lainkaan. GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimusten edellyttämässä laajuudessa veroasioistaan tiedottivat ainoastaan kaksi suomalaista yritystä, mutta yleisesti britannialaisten yhtiöiden veroraportointi täytti standardin tiedonantovaatimukset parhaiten. Yleisesti oli havaittavissa, että konkreettiset GRI 207: Tax -standardin mukaiset kuvaukset esimerkiksi valvontamekanismeista ja sidosryhmäyhteistyöstä jäivät puuttumaan raportoinnista, kuten myös siirtohinnoitteluun liittyen käytännönläheiset kuvaukset markkinaehtoperiaatteen noudattamisesta.

Avainsanat: julkinen veroraportointi, yritys vastuuraportointi, verovastuullisuus, GRI 207: Tax

SISÄLLYS

Lyhenteet	8
1 Johdanto	9
1.1 Tutkielman tausta	9
1.2 Tutkimuskysymykset	15
1.3 Tutkimusmetodi	16
2 Verot osana yritysvastuuta	19
2.1 Yrityksen taloudellinen vastuu ja verovastuullisuus	19
2.1.1 Taloudellinen vastuu yrityksen yhteiskuntavastuun osa-alueena	19
2.1.2 Verojen rooli kestävän kehityksen edistämässä	22
2.1.3 Yhteiskunnallisesti vastuullista veronmaksua osoittava verovastuullisuus	24
2.2 Verokysymysten merkitys sijoittajanäkökulmasta	28
3 Yritysvastuuraportointi ja veroraportointi	35
3.1 Yritysvastuuraportointi	35
3.2 Raportointistandardit	38
3.3 GRI 207: Tax	43
3.4 Veroraportoinnin kansainvälinen sääntely	52
3.4.1 OECD:n ohjeistus verojen maakohtaisesta raportoinnista	52
3.4.2 EU-sääntely	55
3.4.3 Veroraportoinnin sääntely verrokkimaissa	59
3.5 Veroraportoinnin kotimainen sääntely	63
4 Empiirinen tarkastelu	67
4.1 Empiirisen tarkastelun kuvaus	67
4.2 Suomalaisten listayhtiöiden veroraportointi	70
4.2.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot	70
4.2.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot	73
4.3 Ruotsalaisten listayhtiöiden veroraportointi	74
4.3.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot	74
4.3.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot	76
4.4 Ranskalaisten listayhtiöiden veroraportointi	78
4.4.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot	78

4.4.2	Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot	80
4.5	Britannialaisten listayhtiöiden veroraportointi	82
4.5.1	GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot	82
4.5.2	Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot	84
4.6	Yhdysvaltalaisten listayhtiöiden veroraportointi	86
4.6.1	GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot	86
4.6.2	Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot	88
5	Julkisen veroraportoinnin arviointi	91
5.1	Veroraportoinnissa havaitut eroavaisuudet verrokkimaiden välillä	91
5.2	Julkisen veroraportoinnin arviointi havaintojen pohjalta	95
6	Yhteenveto ja johtopäätökset	98
	Lähteet	103
	Liitteet	120
	Liite 1. Suomalaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista	120
	Liite 2. Ruotsalaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista	123
	Liite 3. Ranskalaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista	126
	Liite 4. Britannialaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista	131
	Liite 5. Yhdysvaltalaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista	134

KUVIOT

Kuvio 1 Carrollin (1991) Yritysvastuun hierarkia	20
Kuvio 2 Standardi 207–1	45
Kuvio 3 Standardi 207–2	47
Kuvio 4 Standardi 207–3	48
Kuvio 5 Standardi 207–4	50

TAULUKOT

Taulukko 1 OMX Helsinki 25 -yhtiöt	71
Taulukko 2 OMX Helsinki 25 -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi	71
Taulukko 3 OMX Helsinki 25 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista	73
Taulukko 4 OMX Stockholm 30 -yhtiöt	74
Taulukko 5 OMX Stockholm 30 -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi	75
Taulukko 6 OMX Stockholm 30 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista	77
Taulukko 7 CAC 40 -yhtiöt	78
Taulukko 8 CAC 40 -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi	79
Taulukko 9 CAC 40 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista	81
Taulukko 10 FTSE 100 -indeksin 30 suurinta yhtiötä	82
Taulukko 11 FTSE 100 -yhtiöiden GRI 207: tax -standardin mukainen raportointi	83
Taulukko 12 FTSE 100 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista	84
Taulukko 13 Dow Jones Industrial Average -yhtiöt	86
Taulukko 14 Dow Jones Industrial Average -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi	87
Taulukko 15 Dow Jones Industrial Average -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista	89
Taulukko 16 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, suomalaiset yhtiöt	120
Taulukko 17 Siirtohinnoittelu, suomalaiset yhtiöt	121
Taulukko 18 Verokannustimien käyttö, suomalaiset yhtiöt	122
Taulukko 19 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, ruotsalaiset yhtiöt	123

Taulukko 20 Siirtohinnoittelu, ruotsalaiset yhtiöt	124
Taulukko 21 Verokannustimien käyttö, ruotsalaiset yhtiöt	125
Taulukko 22 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, ranskalaiset yhtiöt	126
Taulukko 23 Siirtohinnoittelu, ranskalaiset yhtiöt	128
Taulukko 24 Verokannustimien käyttö, ranskalaiset yhtiöt	129
Taulukko 25 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, britannialaiset yhtiöt	131
Taulukko 26 Siirtohinnoittelu, britannialaiset yhtiöt	132
Taulukko 27 Verokannustimien käyttö, britannialaiset yhtiöt	133
Taulukko 28 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, yhdysvaltalaiset yhtiöt	134
Taulukko 29 Siirtohinnoittelu, yhdysvaltalaiset yhtiöt	136
Taulukko 30 Verokannustimien käyttö, yhdysvaltalaiset yhtiöt	137

Lyhenteet

BEPS	Base Erosion and Profit Shifting
CbC	Country-by-Country (CbC-raportti)
CbCR	Country-by-Country Reporting
ETA	Euroopan talousalue
EU	Euroopan unioni
ESG	Environmental, Social and Governance
GRI	Global Reporting Initiative
KOM	Euroopan komission asiakirja
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
PRI	Principles of Responsible Investing
SGD	Sustainable Development Goals
YK	Yhdistyneet kansakunnat

1 Johdanto

1.1 Tutkielman tausta

Tämän Pro gradu -tutkielman tarkoitus on selvittää julkisessa veroraportoinnissa esiintyviä yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia tarkasteluun valittujen suomalaisten ja ulkomaisten paikallisiin pörssiin listautuneiden yhtiöiden välillä. Veroraportoinnilla tarkoitetaan tässä tutkielmassa yritysten vuosikertomuksissa, yritysraportteissa ja erillisissä veroasioita käsittelevissä raporteissa tai muissa yritysten laatimissa julkaisuissa annettua informaatiota verotukseen liittyvistä asioista. Tällaista informaatiota voivat olla esimerkiksi yrityksen maksamien verojen määrä, efektiivinen veroaste ja yrityksen laatima verostrategia tai -politiikka. Veroraportoinnin tarkastelun tavoitteena ei ole selvittää veroviranomaisille toimitettavia verotietoja koskevaa sääntelyä esimerkiksi siirtohinnoittelun dokumentointiin liittyen, vaan tarkoituksena on tarkastella yritysten kaikille sidosryhmilleen avoimesti julkistamaa veroinformaatiota ja tähän liittyviä normeja. Tarkastelun viitekehyksenä toimii *Global Reporting Initiative* -organisaation veroasioita koskevaa tiedottamista ohjeistava GRI 207: Tax 2019 -standardi¹, minkä lisäksi yritysten raportoinnissa tarkastellaan verotuksen läpinäkyvyyteen liittyviä teemoja, joita ovat siirtohinnoittelu ja erilaisten verokannustimien käyttö.

Erityisenä mielenkiinnon kohteena ja keskeisenä näkökulmana tutkielmassa on veroasioiden kytkeytyminen yritysten yhteiskuntavastuuta osoittavaan yritysraportointiin. Yritykset voivat osoittaa yhteiskunnallista vastuullisuuttaan julkisessa veroraportoinnissa tarjoamalla pakolliset tiedonantovaatimukset ylittävää informaatiota veroasioistaan ja niiden hallinnasta. Euroopan komission määritelmän mukaan yritysten yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan käsitettä, jonka mukaan ”yritykset yhdistävät vapaaehtoisesti sosiaaliset ja ekologiset huolenaiheensa liiketoimintaansa ja vuorovaikutukseensa sidosryhmiensä kanssa”. Yhteiskuntavastuu ylittää näin yritysten lain sanelemia velvoitteita pidemmälle ja liittyy yritysten yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeviin toimiin.² Yritysraportointi on käytännössä yleisin tapa toteuttaa komission tarkoittamaa yritysten vuorovaikutusta sidosryhmiensä kanssa. Yritysten

---

¹ GRI 207: Tax 2019 -standardi on GRI-organisaation julkista veroraportointia koskeva standardi, joka koostuu kolmesta johdon lähestymistapaa kuvaavista kohdista ja yhdestä aihekohtaisesta kohdasta liittyen verojen maakohtaista raportointiin.

² KOM (2011) 681 lopullinen, s. 4.

yhteiskuntavastuusta käytetään tässä tutkielmassa hieman lyhyempää käsitettä yritysvastuu.

Verokysymykset ovat viime vuosikymmenen aikana nousseet yhdeksi teemaksi yritysvastuun kontekstissa. Julkista keskustelua ja paheksuntaa ovat herättäneet joidenkin kansainvälisten suuryritysten harjoittama aggressiivinen verosuunnittelu, jonka seurauksena ne ovat onnistuneet siirtämään saamansa tulot keinotekoisilla järjestelyillä matalampien verokantojen maihin pois sieltä, mistä tulot oli tosiasiasa saatu.³ Kansainvälinen yhteisö on havahtunut tähän ongelmaan, jota on korjattu sääntelyn ja tiedonantovaatimusten tiukentamisella, mistä esimerkkinä toimii *Organization for Economic Development and Cooperation (OECD)* -järjestön *Base Erosion and Profit Shifting*, lyhyemmin BEPS-hanke. Yksi BEPS-hankkeen implementoinnin toimenpiteistä on BEPS Action 13 -ohjeistus verojen maakohtaisesta raportoinnista, *country-by-country* (CbCR) -raportoinnista, joka koskee kansainvälisesti toimivia suuryrityksiä tai -konserneja. CbCR-ohjeistus on osoitus tarpeesta vertailukelpoiselle ja läpinäkyvälle veroraportoinnille, ja ohjeistus on implementoitu kansalliseen lainsäädäntöön yli 110 eri lainkäyttöalueella.⁴

Julkisen veroraportoinnin tarkastelun viitekehyksenä toimiva GRI 207: Tax -standardi on osa GRI:n yritysvastuuraportointistandardeja. GRI-aloitteen tarkoituksena on ollut luoda yhtenäiset raamit yritysvastuuraportoinnille, jotta yritykset voivat tunnistaa olennaiset vastuullisuusvaikutuksensa ja raportoida niistä läpinäkyvästi.⁵ GRI 207: Tax -standardi on ainoa nimenomaisesti veroasioita koskevaan tiedottamiseen ohjeistava standardi, joka kuuluu varsin laajasti käytössä olevaan GRI-standardikehikkoon. Vaikka tämän tutkielman tarkoituksena ei ole selvittää standardin noudattamisastetta, ovat sen sisältämät tiedonantovaatimukset omiaan kuvaamaan hyvin kokonaisvaltaisesti yrityksen veroasioiden hallintaa.

---

³ Ks. esim. median esiin nostamat tapauksen Applen ja Starbucksin toteuttamasta aggressiivisesta verosuunnittelusta. Apple oli otsikoissa välttyttyään maksamasta 30 miljardin dollarin tuloverot kierrättämällä Euroopasta saamansa myyntitulot Irlannissa sijaitsevien tytäryhtiöiden kautta. Starbucks puolestaan oli välttänyt maksamasta tuloveroja n. 1,2 miljardin punnan edestä, ja se suostui lopulta maksamaan enemmän veroja välttääkseen brittiasiakkaiden uhkaileman boikotin. Applea koskien ks esim. the Washington Post (2013): How to make \$30 billion and pay no corporate income tax, the Apple way. Starbucksin tapauksesta uutisoitunut esim. Reuters (2012): UK committees to examine Starbucks tax strategies, Financial Times (2012): Starbucks pays up to avoid boycott.

⁴ OECD: Action 13 Country-by-Country Reporting.

⁵ GRI: Mission & history.

Maakohtaisten verojen raportointia koskeva ohjeistus on yksi keskeisimmistä tässä tutkielmassa tarkasteltavista veroraportointia koskevista normeista. Kaikki tutkielman empiirisessä osuudessa tarkasteltavista yrityksistä ovat globaalisti toimivia suuryrityksiä, joista suurin osa ylittää OECD:n maakohtaista raportointia koskevan ohjeistuksen mukaisen suuryrityksen määritelmänä käytetyn rajan konsolidoidun tilinpäätöksen 750 miljoonan euron vuosittaisesta liikevaihdosta.⁶ Näin ollen ne kuuluvat suosituksen piiriin, mutta niillä ei tällä tarkasteluhetkellä vielä ole yleistä lainsäädäntöön perustuvaa velvollisuutta julkaista näitä tietoja. Maakohtaiset tiedot sisältyvät myös GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukseen⁷, joten ne niiden tarkastelu on olennaista sekä raportointia koskevien normien että käytännön raportointisuositusten noudattamisen osalta.

Knuutinen on jaotellut yritysten veroraportointia velvoittavuuden ja julkisuuden perusteella kolmeen kategoriaan. Ensimmäiseksi yritys julkaisee tiedot, jotka on säädetty pakollisiksi julkaista osana tilinpäätöstä. Toisen ryhmän muodostavat tiedot, jotka yritys voi halutessaan julkaista esimerkiksi osana erillistä yritysraporttia. Sitten on vielä verotusta koskevia tietoja, jotka yritys toimittaa paikallisille veroviranomaisille ja joita ei julkaista.⁸ Tämän jaottelun mukaisesti tässä tutkielmassa keskitytään tarkastelemaan ensimmäiseen ja toiseen ryhmään luokiteltavia tietoja, joita yhdistävät niiden julkisuus. Vaikka tarkastelu ei varsinaisesti koske pakollisia osana tilinpäätöstä julkaistavia tietoja, koskee osaa yrityksistä jonkinasteinen lainsäädäntöön perustuva velvoite julkaista veroasioihin liittyviä muita kuin tilinpäätöksen osana julkaistavia tietoja, joita ovat esimerkiksi maakohtaiset tiedot. Tutkielman yritysraportointia ja veroraportointia koskevassa luvussa tullaan selvittämään, kuinka aiemmin verohallinnoille toimitettavia tietoja on säädetty julkistettaviksi tiedoiksi, ja kuinka julkista veroraportointia koskevat vaatimukset ovat muovautuneet OECD:n maakohtaisesta raportoinnista annetun ohjeistuksen mukaisiksi.

Suomessa on verojenmaksun avoimuuden edistämiseksi säädetty veroasioita koskevasta julkisesta raportointivelvollisuudesta valtion enemmistöomisteille yrityksille. Niin

---

⁶ OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project: Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reportin. Action 13–2015 Final Report. Kohta E. Implementation.

⁷ GRI 207: Tax, Disclosure 207-4.

⁸ Knuutinen 2017, s. 301.

kutsutun verojalanjälkiraportoinnin tarkoitus on kuvata yrityksen toiminnasta yhteiskunnalle kertyviä veroja, ja niiden jakautumista maittain.⁹ Yrityksen julkaisemat tiedot verojenmaksun kautta tapahtuvasta kontribuutiostaan yhteiskunnalle voivat lujittaa nykyisten sekä potentiaalisten asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamusta yrityksen toimintaa kohtaan. Kotimaisten yritysten verojenmaksu ja verojalanjäljen käsite ovat olleet jonkin verran esillä suomalaisessa mediassa, jossa on uutisoitu eri yritysten maksamien verojen määristä, joista on käytetty verojalanjälki-nimitystä. Merkittävimmin yritysten verojalanjälkiä kerryttävät niiden maksamat yhteisö- ja arvonlisäverot.¹⁰ Useat kotimaiset yritykset ovatkin omaksuneet verojalanjälkiraportoinnin osaksi yritys vastuuraportointiaan, ja julkaisseet vapaaehtoisesti verotietojaan sidosryhmiensä luettaviksi.

Tilinpäätöstietoja laajempi julkinen raportointi veroasioista ei ole pakollista kaikille yrityksille, ja esimerkiksi OECD:n CbCR-ohjeistukseen ei velvoita maakohtaisten tietojen julkaisuun, vaikka OECD:llä ja sen linjauksilla on varsin vahva asema vero-oikeuden normiston muovaajana. Yritysvastuuraportoinnin tavoin julkinen veroraportointi perustuukin osin vapaaehtoisuuteen. Tästä syystä on erityisen kiinnostavaa ja julkista veroraportointia käsittelevän tutkimuksen kannalta merkittävää, että raportoinnin tarkastelussa käsitellään yritysten vapaaehtoisesti toteuttamaa tai toteuttamatta jätettyä veroraportointia. Tässä tutkielmassa keskeisenä mielenkiinnon kohteena onkin selvittää, minkälaisia eroavaisuuksia erityisesti yritysten vapaaehtoisessa veroraportoinnissa ilmenee. Kun pakollista veroraportointia koskeva sääntely alkaa olla kansainvälisesti harmonisoitua, löytynevät suurimmat eroavaisuudet juuri vapaaehtoisesta raportoinnista. Tähän liittyen on myös mielenkiintoista tarkastella, esiintyykö vapaaehtoisessa veroraportoinnissa aluekohtaisia eroavaisuuksia.

Vaikka suuryritysten kohdalla veroraportointia koskevat normit ovat jo osin harmonisoituja, tullaan tutkielmassa tarkastelemaan eroavaisuuksia kansallisissa normeissa tai ohjeistuksissa. Erityisesti EU-alueella jäsenvaltioiden paikallista sääntelyä on pyritty yhtenäistämään. Tutkimuskysymys veroraportoinnin eroavaisuuksien kannalta on Suomen kannalta merkityksellinen, sillä Suomen on korostuneen tärkeää seurata

---

⁹ VN/15411/2022.

¹⁰ Maakuntakohtaisia selvityksiä paikallisten yritysten verojalanjälkien suuruudesta, joista tiedottanut esim. Turun kauppakamari (2021): Kauppakamarien Suuri veroselvitys: Varsinaissuomalaisten yritysten verojalanjälki on kolme miljardia euroa ja Yle-uutiset (2019): Maakunnan yritysten verojalanjälki oli vuonna 2019 noin 820 miljoonaa euroa.

kansainvälisiä linjoja toimiessaan pienenä maana osana kansainvälistä yhteisöä. Tästä syystä on myös tärkeää, että suomalaisten yritysten julkaisema informaatio on sellaista, jota myös kansainvälisten sijoittajat voivat ymmärtää ja käyttää sijoituspäätöksensä tukena. Erilaisen vastuullisuusdatan merkitys kansainvälisen sijoittamisen kentällä tuskin tulee tulevien vuosien aikana pienentymään, mikä tekee myös yritysvastuu- ja veroasioista tiedottamista koskevien normien kehityksen seuraamisesta tärkeää.

Tutkielmassa tarkasteltavat yritykset edustavat yleisesti melko samankaltaisia länsimaalaisia lainkäyttöalueita: Suomea, Ruotsia, Ranskaa, Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdysvaltoja. Yritysten suhtautumisessa verotukseen voidaan odottaa esiintyvän eroavaisuuksia johtuen julkisen sektorin erilaisesta roolista näissä maissa. Erityisesti Ranskassa, Ruotsissa ja Suomessa julkinen sektori on suuri, ja sen rahoittamiseen tarvitaan korkeaa verotusta. Yhdysvalloissa julkisen sektorin menot suhteessa bruttokansantuotteeseen ovat selvästi muita maita pienemmät.¹¹ Eroavaisuudet julkisen sektorin totuttuun rooliin yhteiskunnassa selittävät mahdollisia eroavaisuuksia siinä, kuinka verotukseen suhtaudutaan osana yritysvastuuta. Kansalaisten näkemykset vaikuttavat paitsi heidän odotuksiinsa yritysten tiedottamistaan kohtaan myös yritysten varsinaiseen toimintaan, kun yritysten henkilöstö koostuu paikallisista ihmisistä. Yritysten voi olla helpompaa olla tiedottamatta oma-aloitteisesti veroasioistaan, jos sidosryhmät eivät sitä niiltä odota.

Aiemmissä tutkimuksissa on havaittu alue- ja kulttuurikohtaisia eroavaisuuksia yritysvastuuraportoinnissa. *Van der Laan Smith et al.* vertailivat tanskalaisten, norjalaisten ja yhdysvaltalaisien yritysten tiedottamista yritysvastuuaiheista arvioiden, että eroavaisuudet hallinto- ja johtamistavoissa maiden välillä¹² heijastuisivat myös yritysvastuuraportointiin ja että sidosryhmälähtöisemmissä pohjoismaissa tiedottamisen määrä ja laatu olisivat korkeammat kuin yhdysvaltalaisissa yrityksissä. Hypoteesit pitivät paikkansa suurten yritysten kohdalla.¹³ *Orij* on tutkinut suuryritysten

¹¹ International Monetary Fund: Government expenditure, percent of GDP. Yhdysvalloissa julkisen sektorin kulut suhteessa bruttokansantuotteeseen olivat n. 36 % vuonna 2022, kun Yhdistyneissä kuningaskunnissa luku oli 44 %, Ruotsissa 47 % ja Ranskassa ja Suomessa yli 50 %.

¹² Van der Laan Smith et al. esittivät, että yhdysvaltaiset yritykset toimivat Coasen (1937) sopimusperiaatteen mukaan (*contractarianism*), jossa yrityksen tärkeimmäksi tehtäväksi nähdään yrityksen arvon maksimointi ja jäännösarvon tuottaminen osakkeenomistajille. Pohjoismaalaisia yrityksiä puolestaan ohjaa yhteisöllisyys (*communitarianism*), jolloin yrityksellä on myös yhteiskunnallisia velvoitteita taloudellisen tuottavuuden lisäksi.

¹³ Van der Laan Smith et al. 2005, s. 147.

yrittävien yritysvastuuraportointia 22 eri maassa ja havainnut, että kulttuurilla oli vaikutusta raportointiin. Kulttuurin vaikutusta raportointiin tutkittiin *Hostfeden* kulttuuristen dimensioiden¹⁴ kautta, ja niillä esitettiin olevan vaikutusta myös siihen, kuinka yritykset huomioivat muutkin sidosryhmänsä kuin osakkeenomistajat. *Orijin* tekemät löydökset osoittivat, että sidosryhmien huomiotta jättäminen (*secrecy*) ja kulttuurien maskuliinisuus eli kilpailuhenkisyys korreloivat negatiivisesti yritysvastuuraportoinnin kanssa, joskin ensimmäiseksi mainitun ja yritysvastuuraportoinnin välinen negatiivinen korrelaatio ei ole lineaarinen.¹⁵ Kiinalaisten, malesialaisten, intialaisten ja britannialaisten yritysten vastuullisuusraportointia vertailleet *Hay et al.* havaitsivat yhtä lailla, että yritysvastuuraportointi on yleisempää maissa, joiden yhteiskunnat ovat yksilökeskeisiä ja joissa valtaetäisyydet ovat matalat. Lisäksi he selvittivät, että hyvä hallinto- ja johtamistapa ja tätä valvovien toimielinten läsnäolo lisäsivät raportoinnin määrää ja paransivat sen laatua sekä lievensivät kulttuurillisten erojen vaikutusta yritysten raportointiin.¹⁶

Vaikka merkittävimmät eroavaisuudet löytynevät vapaaehtoisesta veroraportoinnista, on myös odotettavissa, että tarkastelumaiden yritysten väliltä löytyy sääntelystä aiheutuvia eroavaisuuksia siinä, kuinka ne raportoivat julkisesti veroasioistaan. Odotetut eroavaisuudet johtuisivat erilaisista paikallisista veroraportointiin liittyvistä normeista, kuten vuoden 2024 kesällä voimaan tulevaa julkista maakohtaista raportointia koskevasta EU-direktiivistä 2021/2101, verostrategian julkistamiseen velvoittavan Yhdistyneiden kuningaskuntien Finance Act 2016 -säädöksen liitteestä 19 ja kotimaisesta Valtioneuvoston kanslian antamasta ohjeistuksesta koskien valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden veroraportointivelvollisuutta. Sääntelyn taustalla vaikuttanevat erilaiset paikalliset asenteet verotukseen ja sen osalta yritysten yhteiskuntavastuuseen liittyen, joita ei kuitenkaan tässä tutkielmassa pystytä mittaamaan, vaikka niillä voidaan arvioida olevan vaikutusta erityisesti vapaaehtoiseen tiedottamiseen

---

¹⁴ Hostfeden (1983) kulttuuriset dimensiot ovat valtaetäisyys, epävarmuuden välttäminen, yksilöllisyys tai kollektivismi, maskuliinisuus tai feminiinisyys, pitkän tai lyhyen aikavälin suuntautuminen ja muiden miellyttäminen tai itsensä ilmaisu. Näillä dimensioilla selitetään eri kansallisuuksien välisiä käyttäytymiseroja, ja niiden avulla on luokiteltu kulttuureja eri tyyppisiin. Gannonin (2001) mukaan esimerkiksi markkinahinnoittelu-kulttuuriksi (Market Pricing) luokiteltuja Yhdysvaltoja kuvaavat korkeat valtaetäisyydet ja individualismi, kun taas tasa-arvoisuuden sovittelu -kategorian (Equality Matching) kulttuurina pidetylle Skandinavian alueelle on tyypillistä matalat valtaetäisyydet mutta korkea individualismi.

¹⁵ Orij 2010, s. 885.

¹⁶ Hay et al. 2018., s. 829–830.

asteeseen. Julkista veroraportointia koskevien normien eroavaisuuksien odotetaan kuitenkin näkyvän käytännön raportoinnissa, vaikka tarkasteltavat yhtiöt ovat muutoin profiililtaan samankaltaisia suuria kansainvälisiä konserneja.

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkielman pääasiallisen tutkimuskysymyksen voi tiivistää seuraavasti: minkälaisia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia on suomalaisten ja verrokkimaiden listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin välillä? Tämä on tutkielman pääkysymys, jota selvitetään empiirisen tarkastelun avulla vertailemalla kohdeyritysten julkaisemaa informaatiota veroasioista, keskittyen uusimpiin tämän ja viime vuoden aikana julkaistuihin materiaaleihin. Tutkielman teoriaosuus tukee tutkimuskysymykseen vastaamista käymällä läpi kotimaista ja verrokkimaiden julkista veroraportointia koskevaa niin pakottavaa kuin vapaaehtoista sääntelyä sekä kansainvälisiä yritys vastuustandardeja. Tutkielman empiirisen osuuden laadullinen sisällönanalyysi tarkastelumaiden listayhtiöiden julkisesta veroraportoinnista pohjautuu GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukseen ja verotuksen läpinäkyvyyttä kuvaaviin teemoihin, joita ovat siirtohinnoittelu, efektiivinen veroaste ja verokannustimien käyttöön liittyvät tiedot.

Tutkielman teoriaosuudessa muodostetaan oikeudellisten aineistojen ja ajankohtaisen kirjallisuuden kautta käsitys siitä, mitä yritys vastuu- ja veroraportoinnilla tarkoitetaan, miten niitä toteutetaan ja kuinka ne liittyvät toisiinsa. Kansainvälisen sääntelyn tarkastelussa keskitytään OECD:n ohjeistukseen, EU-sääntelyyn ja verrokkimaiden paikalliseen normistoon. Lisäksi luodaan katsaus julkisen veroraportoinnin kotimaisen sääntelyn nykytilaan. Kokonaisuudessaan tutkielman teoriaosuus taustoittaa sitä, mistä raportoinnin samankaltaisuudet ja toisaalta eroavaisuudet voivat johtua.

Koska julkisessa veroraportoinnissa odotetaan esiintyvän jonkinlaisia eroavaisuuksia tarkastelun kohteena olevien maiden välillä, tullaan empiirisen tutkimuksen myötä arvioimaan, mistä nämä erot voivat johtua. Suurimpien eroavaisuuksien odotetaan löytyvän vapaaehtoisesta raportoinnista. Maiden välisessä vertailussa arvioidaan myös sitä, minkä maiden yritykset tiedottavat laajimmin veroasioistaan ja minkä maiden yritykset taas suppeimmin, ja kuinka erityisesti suomalaiset yritykset sijoittuvat tässä vertailussa. Empiirisellä tarkastelulla pyritään maiden välisen vertailun lisäksi luomaan kokonaiskuva siitä, mistä verotukseen liittyvistä aiheista ja kuinka laajasti yritykset

julkaisevat tietoja. Tarkastelussa arvioidaan myös sitä, mitä tietoja julkaistaan vähemmän tai jätetään kokonaan pois raportoinnista.

1.3 Tutkimusmetodi

Tutkimus on laadullinen ja se sisältää oikeuspoliittisen tutkimuksen piirteitä. Perinteiseen jaotteluun oikeusopillisen ja oikeuspoliittisen tutkimuksen välillä tämä tutkielma ei täysin istu, sillä yritysvastuunäkökulma on keskeinen osa tutkielman teoriaosuutta. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu oikeudellisten aineistojen lisäksi yritys vastuuta käsittelevästä kirjallisuudesta ja yritys vastuuraportointiin liittyvistä raportointistandardeista ja muista ohjeistuksista. Empiirisen osuuden lähdeaineisto koostuu tarkastelun kohteena olevien pörssi-yhtiöiden julkaisemista vuosikertomuksista, vero- ja yritys vastuuraporteista sekä yritysten omille nettisivuilleen julkaisemista sisällöistä. Ohjaajani Reijo Knuutisen mukaan yritys vastuukirjallisuus on jo muodostunut omaksi tieteenalaksi, minkä vuoksi yritys vastuuaiheiden tarkastelu tässä tapauksessa oikeustieteellisen tieteenalan tutkimuksessa tekee tutkielmasta poikkitieteellisen. Yritys vastuuseen liittyy niin oikeudellinen kuin eettinen- ja ympäristöoikeudellinen ulottuvuus, ja samoin tässä tutkielmassa yhdistyvät oikeudellinen ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus.

Tämä tutkielma ei ole puhtaasti oikeuspoliittinen sen lähteenä olevan muunkin kuin oikeudellisen aineiston vuoksi, mutta siitä löytyy oikeuspoliittisen tutkimuksen elementtejä. Oikeuspoliittisella tutkimuksella tarkoitetaan tyypillisesti tutkimusta, jolla on tarkoitus vaikuttaa oikeuspoliittiseen päätöksentekoon.¹⁷ Vaikka sekä yritys vastuuraportointi että veroraportointi nojautuvat erilaisiin raportointistandardeihin, jotka eivät itsessään ole oikeuslähteitä, kohdistuu niihin myös lain asettamia vaatimuksia. Tässä tutkielmassa hyödynnetään oikeuspoliittista metodia nykyisen veroraportointia koskevan sääntelyn tarkastelussa. Tutkielmassa tarkasteltavat pörssi-yhtiöt sijaitsevat eri lainkäyttöalueilla, ja tutkielmassa selvitetään kansallisia julkista veroraportointia koskevia normeja. Tutkielman loppupuolella arvioidaan kohdemaiden listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin nykytilaa, mihin sääntelyllä on odotettavasti vaikutusta. Oikeuspoliittinen metodi on läsnä erityisesti näiden veroraportointia koskevien normien arvioinnissa ja raportointisäännösten mahdollisen tulevan kehityksen pohdinnassa.

---

¹⁷ Kaius Ervasti: oikeuspoliittinen tutkimus. Tieteen termipankki 10.10.2023: Oikeuspoliittinen tutkimus.

Tutkielman empiirinen aineisto koostuu tarkastelumaiden: Suomen, Ruotsin, Ranskan, Yhdistyneiden kuningaskuntien ja Yhdysvaltojen suurimpien listayhtiöiden julkaisemista vuosikertomuksista, vero- ja yritysvastuuraporteista ja muista verotukseen liittyvää informaatiota sisältävistä julkaisuista. Tarkasteltavat listayhtiöt on valittu paikallisten osakeindeksien ajankohtana 27.2.2024 voimassa olleiden kurssien perusteella. Suomalaisten listayhtiöiden valinta tehtiin OMX Helsinki 25 -indeksin muodostavista yhtiöistä. Muista EU-maista ruotsalaiset listayhtiöt on valittu OMX Stockholm 30 -indeksin mukaan ja ranskalaiset yhtiöt CAC 40 -indeksin pohjalta. Yhdistyneitä kuningaskuntia edustavat FTSE 100 -indeksin 30 suurinta yhtiötä, ja Yhdysvaltoja edustavat yhtiöt muodostavat *Dow Jones Industrial Average* -indeksin, joka koostuu myös yhteensä 30 yhtiöstä. Kustakin osakeindeksistä on valittu tarkasteltavaksi paikalliset yhtiöt. Tarkasteltavia listayhtiöitä on yhteensä lähes 150 kappaletta, ja jokaista kohti on yhdestä muutamaa dokumenttia, joiden sisältämään veroasioita koskevaan informaatioon empiirinen analyysi perustuu. Tutkielman aineisto on näin ollen melko laaja.

Tutkielman empiirisessä osuudessa käytetään tutkimusmetodina laadullista sisällönanalyysia. Tutkimusmetodina laadullisen sisällönanalyysissa tavoitellaan sanallisen ja selkeän kuvauksen luomista tutkittavasta ilmiöstä, minkä tutkimuksessa käytettävä aineisto mahdollistaa.¹⁸ Sisällönanalyysi keskittyykin tutkimusmenetelmänä siihen, mistä aiheista ja teemoista tarkasteltava aineisto kertoo, toisin sanoen siihen, mikä aineiston sisältö on.¹⁹ Tässä tutkielmassa sisällönanalyysin aineiston muodostavat yritysten julkaisemat vuosikertomukset, yritysvastuuraportit, verostrategiat ja muut julkaisut, jotka käsittelevät veroaiheisiin liittyviä tietoja. Näiden aineistojen perusteella pyritään muodostamaan kokonaiskuva siitä, laajasti tarkasteltavat yritykset tiedottavat veroasioistaan ja minkälaisia samankaltaisuuksia ja toisaalta maakohtaisia eroavaisuuksia julkisessa veroraportoinnissa esiintyy. Tämä tarkastelu liittyy ilmiönä verovastuullisuuteen eli verotukseen osana yritysvastuuta ja kuvaa globaalien suuryritysten suhtautumista tähän ilmiöön.

---

¹⁸ Tuomi – Sarajärvi 2018, luku 4.

¹⁹ Kallinen – Kinnunen 2021. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja.

Tutkielman sisällönanalyysin viitekehys perustuu GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukseen ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyviin teemoihin, joita ovat tässä tutkielmassa siirtohinnoittelu, yrityksen efektiivinen veroaste ja erilaisten verokannustimien käyttö. Verokannustimilla tarkoitetaan tässä kontekstissa lain määrittämiä etuuksia, joilla on vaikutusta verovelvollisen verotettavaan tuloon. Verokannustimilla pyritään yleensä ohjailemaan verovelvollisten toimintaa ja kannustaa esimerkiksi erilaisiin investointeihin. Yksi tällainen verokannustin on Suomessa vuonna 2023 voimaan tullut tutkimis- ja kehittämismenojen yhdistelmävähenys, josta säädetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin perustuvista lisävähennyksistä verotuksessa annetussa laissa (1298/2022).

Empiirisessä analyysissä käydään läpi, kuinka laajasti yritykset ovat raportoineet veroasioistaan suhteessa GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukseen sekä verotuksen läpinäkyvyyttä kuvaavista konkreettisista tiedoista. Raportoinnin tarkastelu on jaoteltu maittain, ja kunkin maan yhtiöiden julkaisemat aineistot käydään erikseen läpi tutkielman luvussa 4. Empiirisen osuuden tavoitteena on tuottaa aineistoa tarkastelumaiden yhtiöiden julkisen veroraportoinnin välisen vertailun analysoimiseksi, ja maakohtaisesti tehdyt havainnot kootaan yhteen tutkielman luvussa 5, jossa keskitytään myös raportoinnin nykytilan arviointiin.

2 Verot osana yritysvastuuta

2.1 Yrityksen taloudellinen vastuu ja verovastuullisuus

2.1.1 Taloudellinen vastuu yrityksen yhteiskuntavastuun osa-alueena

Yritysvastuun osa-alueisiin kuuluvat yrityksen ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen vastuu. Tästä kolmijaosta käytetään nimitystä *triple bottom line*. Tässä ajattelumallissa yrityksen toiminnan tarkastelussa otetaan huomioon taloudellisten vaikutusten lisäksi yrityksen sosiaaliset- ja ympäristövaikutukset.²⁰ Nykyisten vastuullisuushaasteiden medialäsnäolon myötä useille tiedonkäyttäjille kenties ilmeisin yritysvastuun osa-alue on ekologinen vastuu tai ympäristövastuu, jolla tarkoitetaan yrityksen pyrkimystä huomioida liiketoimintansa vaikutukset ympäristöön ja luonnonvaroihin. Ympäristövastuu käsittää muiden muassa energian ja materiaalien tehokkaan käytön, päästöjen minimoimisen ja ilmastonmuutoksen torjunnan. Vastuullisen yrityksen tulee olla selvillä omista ympäristövaikutuksistaan, noudattaa lainsäädäntöä ja toimia ympäristön hyvinvoinnin ja kestävyuden edistämiseksi. Yritykset voivat omalla toiminnallaan toteuttaa ympäristövastuutaan esimerkiksi tuomalla kestävämpiä tuotteita markkinoille.²¹

Sosiaalisella vastuulla tarkoitetaan yrityksen vastuuta sen toiminnan vaikutuksista ihmisiin, ulottuen henkilöstöstä ulkoisiin sidosryhmiin. Sosiaalinen vastuu ilmenee muun muassa henkilöstön hyvinvoinnin, tuoteturvallisuuden, vastuullisten hankintaketjujen ja reilujen yhteistyösopimusten kautta. Yrityksen sosiaalinen vastuu ulottuu myös yhteistyökumppaneihin, alihankkijoihin ja asiakkaisiin.²² Kolmannella yritysvastuun osa-alueella, taloudellisella vastuulla, tarkoitetaan yrityksen vastuuta harjoittaa liiketoimintaansa taloudellisesti kestävästi ja tehokkaasti, tuottaen samalla lisäarvoa myös sitä ympäröivälle yhteiskunnalle. Taloudellisen vastuun piiriin kuuluvat myös yrityksen sisäiset palkitsemisjärjestelmät ja oikeudenmukaiset suoritukset työntekijöilleen, korruption ja rahanpesun estäminen, harmaan talouden kitkeminen sekä vastuullinen veronmaksu.²³ Yritysvastuun osa-alueista taloudellinen vastuu ei välttämättä viesti yrityksen ydinliiketoiminnan vastuullisuudesta mutta se kuvaa, kuinka huolellisesti

---

²⁰ Elkington 1998.

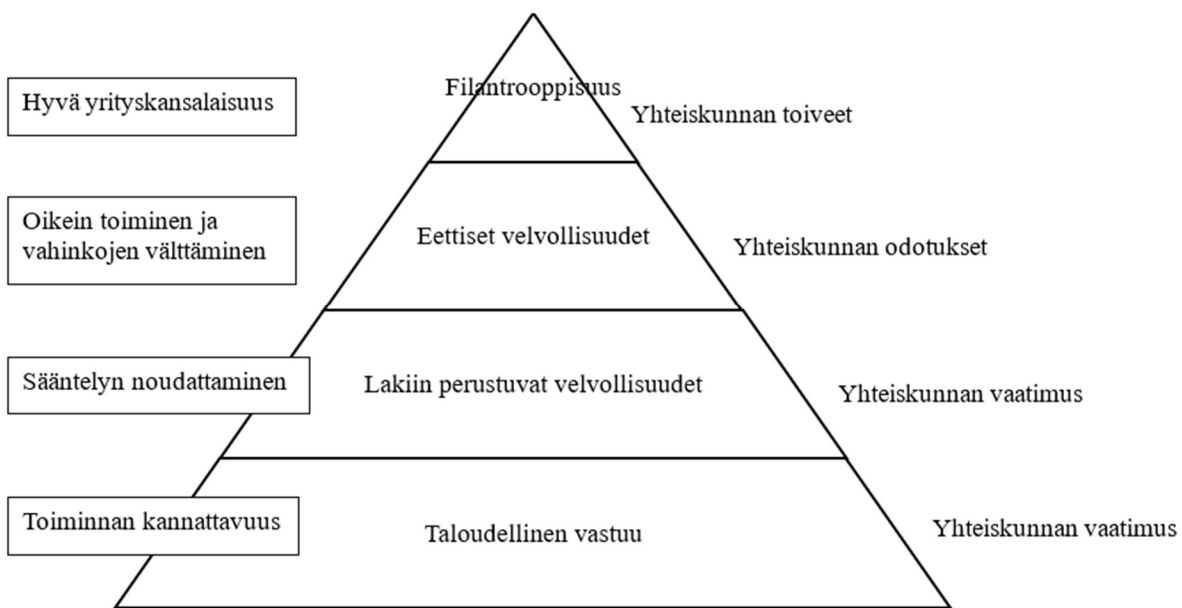
²¹ Liappis ym. 2019, s. 8 ja 100.

²² Liappis ym. 2019, s. 8.

²³ Liappis ym. 2019, s. 8.

yritys hoitaa talouttaan ja kuinka sen tuottama lisäarvo jakaantuu eri sidosryhmien kesken.²⁴ Yritysvastuun *triple bottom line* -jaottelun mukaisesti verokysymykset kuuluvat näin ollen taloudellisen vastuun piiriin.

Yrityksen taloudellinen vastuu merkitsee ensisijaisesti yrityksen toiminnan kannattavuutta ja jatkuvuutta, mikä näkyy Suomessa jo osakeyhtiön tarkoituksen määritelmässä.²⁵ Taloudellisen vastuun voidaan nähdä olevan yrityksen legitimitietin perusta ja siten jopa ensisijainen yritysvastuun osa-alue ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen nähden. Yritysvastuun komponentteja käsitelleen *Carrollin* esittämässä yrityksen yhteiskuntavastuuta kuvaavassa hierarkiassa esitetään taloudellisen vastuun olevan perusta yrityksen toiminnalle ja kaikille muille sen vastuullisuustoimien osa-alueille.

Kuvio 6 Carrollin (1991) Yritysvastuun hierarkia²⁶

Taloudellinen vastuu on *Carrollin* mukaan yrityksen vastuuta oman toimintansa kannattavuudesta. Yrityksen taloudellisen vastuun osa-alueisiin kuuluvat

²⁴ Juutinen 2016, s. 183–184.

²⁵ Osakeyhtiölain (2006/624) 1 luvun 4 §:n määritelmä osakeyhtiön toiminnan tarkoituksesta, jonka mukaan yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

²⁶ Tehty mukailleen Carroll, A.B. 1991.

osakkeenomistajien tuottojen maksimointi, vahvan kilpailuaseman säilyttäminen, toiminnan tehokkuus ja yrityksen menestyksen takaaminen eli kannattavuuden jatkuvuus.²⁷ Sosiaalisen- ja ympäristövastuun voi ajatella kuuluvan kolmeen jälkimmäiseen kategoriaan eli lakiin perustuviin velvollisuuksiin, eettisiin velvollisuuksiin ja pyramidin kärjen filantrooppisuuteen.

Yrityksen taloudellisen vastuun perinteisten määritelmien mukaan osakkeenomistajille jaettavan voiton maksimointi on tämän vastuun toteuttamisen keskiössä. Monissa verojärjestelmissä, Suomi mukaan lukien, kaksinkertainen verotus pienentää ensin yrityksen näyttämän voiton määrää ja pääomatuloverotus vielä toistamiseen osakkeenomistajien saamia osinkoja. Pelkästään yrityksen osakkeenomistajien näkökulmasta verosuunnittelukeinojen hyödyntämättä jättäminen ei olisi taloudellisesti vastuullisin toimintatapa, jos tulos jäisi ylimääräisten verojen vuoksi pienemmäksi kuin asiaankuuluvaa verosuunnittelua harjoitettaessa. Vaatimusta yritysten erityisestä yhteiskuntavastuullisuudesta on pitkään haastanut muiden muassa *Friedmanin* argumentti, jonka mukaan yrityksen ainoa tehtävä yhteiskuntavastuun saralla on käyttää resurssejaan ja harjoittaa toimintaansa tuottojensa kasvattamiseksi niin kauan kuin se tehdään sääntöjen puitteissa.²⁸

On toki huomioitava, että yrityksen yhteiskuntavastuuseen kuuluu taloudellisen vastuun lisäksi sosiaalinen vastuu, jonka mukainen toiminta ei sallisi aggressiivista verosuunnittelua tai ainakaan oikeudenvastaista verovilppiä. Osakkeenomistajien voittoja ei voida maksimoida keinolla millä hyvänsä, vaan yrityksen on tarkasteltava voiton tuottamista pidemmällä aikavälillä ja noudatettava yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä menettelytapoja. *Freemanin* esittämän sidosryhmäteorian mukaan yrityksen tulee tuottaa arvoa kaikille sidosryhmilleen eikä ainoastaan osakkeenomistajilleen. Sidosryhmiksi *Freeman* määrittelee kaikki sellaiset henkilöt ja ryhmät, jotka voivat vaikuttaa organisaation tavoitteiden saavuttamiseen tai joihin tavoitteiden saavuttaminen vaikuttaa.²⁹ *Mitchell et al.* ovatkin esittäneet, että sidosryhmän käsitteen tarkoituksena on ollut saada yritysten johtoryhmät huomioimaan myös muiden kuin osakkeenomistajien intressit päätöksenteossaan, mikä on laajentanut yritysten vastuuta pelkästä voiton

---

²⁷ Carroll 1991, s. 3–4.

²⁸ Friedman 1970, s. 126.

²⁹ Freeman 2010, s. 46.

tavoittelusta suurempaan arvonluontiin.³⁰ Sidosryhmäteoria puoltaa näin ollen yritysten pelkkää taloudellista vastuuta laajempaa yhteiskuntavastuuta.

Yrityksen vastuuta muitakin sidosryhmiään kuin osakkeenomistajiaan kohtaan korostavan sidosryhmäteorian lisäksi on huomattava, että *Carrollin* yritys vastuun hierarkian mukaan vaatimus taloudelliseen vastuullisuuteen tulee yhteiskunnalta.³¹ Näin ollen yritys ei ole vastuussa pelkästään osakkeenomistajilleen, vaan yhteiskunta odottaa saavansa siltä korvauksen resurssiensa, kuten koulutetun työvoiman, oikeusjärjestelmän ja infrastruktuurin käytöstä verojen muodossa. Toisaalta yritys ei pysty kannattamattomalla toiminnalla tuottamaan yhteiskunnalle tuloa. Taloudelliseen vastuuseen sisältyykin tasapainottelua toiminnan kannattavuuden varmistamisen ja yritystä ympäröivän yhteiskunnan hyödyttämisen välillä, mikä yrityksen tulee huomioida tehdessään toimintaansa liittyviä päätöksiä. Tuloverojen keräämisen osalta yritysverotusta koskevan sääntelyn ja verotietojen varmennuksen kehittäminen sekä raportointivaatimusten yhtenäistäminen ovat valtiollisia keinoja ohjailla ja valvoa yritysten taloudellisen vastuun toteuttamista yhteiskunnan näkökulmasta.

2.1.2 Verojen rooli kestävän kehityksen edistämisessä

Kestävyys on yksi yritys vastuuseen olennaisesti liittyvistä ilmiöistä eettisyyden ja vaatimustenmukaisuuden, *compliance*, ohella.³² Kestävyydellä tarkoitetaan yritys vastuun kontekstissa kestävää kehitystä ja sen mukaista ja sitä edistävää toimintaa. *Brundtlandin* raportin mukaan kestävällä kehityksellä tarkoitetaan toimintaa, joka pyrkii täyttämään nykyhetken tarpeet vaarantamatta kuitenkaan jälkipolvilta mahdollisuutta tulevaisuuden tarpeiden täyttämiseen.³³ Yhdistyneet kansakunnat (YK) on asettanut kestävän kehityksen tavoitteet (*sustainable development goals, SDGs*), joihin kuuluu 17 tavoitetta, jotka koskevat ihmisten hyvinvointia, ympäristön suojelua ja ilmastonmuutoksen torjumista ja kestävän taloudellisen sekä yhteiskunnallisen toiminnan edistämistä.³⁴

Kestävyystavoitteiden toimeenpano koskee YK:n linjauksen mukaan myös yksityisellä sektorilla toimivia yrityksiä, joiden liiketoiminta ja tekemät investoinnit YK tunnistaa

---

³⁰ Mitchell et al. 1997, s. 855.

³¹ Ks. kuvio Carrollin yrityksen yhteiskunnallisen vastuun hierarkiasta.

³² Yritys vastuun liitännäisilmiöitä avannut esim. Ristaniemi 2020.

³³ Our Common Future: Brundtland report 1987, s. 34.

³⁴ Yhdistyneet kansakunnat: the 17 Goals.

merkittäviksi ajureiksi tuottavuuden, talouden kasvun ja työpaikkojen luomisessa.³⁵ Vastuulliseksi itsensä mieltävän yrityksen tulisi näin ollen mukauttaa toimintaansa kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa yhteensopivaksi. Yleisesti yritysten toimintaan kaikkein suorimmin liittyvä tavoite on kahdeksas kestävyystavoite ”*decent work and economic growth*”, suomeksi kunnollinen työ ja talouskasvu. Tämän tavoitteen päämääränä on edistää kestävää, inklusiivista ja pitkäjänteistä talouskasvua, työllisyyden kasvua ja tehostumista sekä kunnollisia työolosuhteita erityisesti matalan- ja keskitulotason maissa. YK:n mukaan kansainvälinen kauppa on avainasemassa tämän taloudellisen kestävyuden tavoitteen täyttämässä.³⁶

Toinen yksityiseen sektoriin kohdistuva YK:n kestävyystavoite on 12. tavoite koskien kestävä kulutusta ja tuotantoa. Tämä tavoite pitää sisällään muiden muassa luonnonvarojen tehokkaan ja kestävä käytön ja jätteiden syntymisen vähentämisen. Toimenpiteiksi tavoitteen saavuttamiseen YK kehottaa erityisesti kansainvälisiä suuryrityksiä soveltamaan kestäviä käytänteitä liiketoimintaansa ja julkaisemaan vastuullisuustietoa osana vuosittaista raportointiaan.³⁷ YK on linjannut, että kestävä kehitystä edistääkseen yritysten on osallistuttava kestäväntömiön kulutus- ja tuotantomallien muuttamiseen.³⁸

YK:n kestävyystavoitteet kahdeksan ja 12 ovat laajasti yrityssektoria koskevia kestävyystavoitteita, joiden tulisi sen mukaan ohjata yksityisen sektorin toimintaa. Myös muut kestävä kehityksen tavoitteet voivat olla hyvin relevantteja eri toimialoilla ja erityisesti resurssi-intensiivisessä raaka-aineteollisuudessa toimiville yrityksille, mutta yleisesti tavoitteet kahdeksan ja 12 soveltuvat laajasti koko yrityskehitykseen. YK tunnistaa verotuksella olevan suuri rooli kestävyystavoitteiden edistämässä, niiden rahoittamisessa ja sitä kautta tavoitteiden toteuttamisen mahdollistamisessa.³⁹ On selvää, että valtioiden keräämät verot, yritysten maksamat verot mukaan lukien, ovat välttämätön tulolähde yhteiskunnan palveluiden ja infrastruktuurin ylläpitämiseksi. Yhteiskunnan järjestämät palvelut ovat puolestaan kansalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisiä. Verotus on tärkeä keino varallisuuden tasainen jakautumisen mahdollistamiseen niin

---

³⁵ Yhdistyneet kansakunnat: the 2030 Agenda for Sustainable Development, kohta 67.

³⁶ Yhdistyneet kansakunnat: Goal 8.

³⁷ Yhdistyneet kansakunnat: Goal 12.

³⁸ Yhdistyneet kansakunnat: The 2030 Agenda for Sustainable Development, kohta 28.

³⁹ YK: Tax for SDGs Initiative.

valtioiden sisällä kuin niiden välillä. Esimerkiksi *Halim ja Rahman* ovat havainneet positiivisen tilastollisesti merkitsevän korrelaation yhteisöverokannan ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen välillä BRIC- ja CIVETS-maiden⁴⁰ kehittyvissä talouksissa. Korkeampi yhteisöverokanta vaikutti positiivisesti kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen.⁴¹

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja Agenda 2030 -hankkeen toimenpiteet kohdistuvat erityisesti globaaliin etelään,⁴² jossa paikallisten veronormien ja -käytänteiden kehittäminen nähdään keskeisenä kestävän kasvun edistämisen kannalta. Tätä varten YK on perustanut erillisen *Tax for SDGs* -hankkeen, jonka tavoitteena on auttaa koledemaita hyödyntämään verotusta ja keräämään enemmän resursseja, joiden avulla kestävän kehityksen tavoitteet voidaan saavuttaa.⁴³ Myös OECD:lla on kehittyviin talouksiin kohdistuvia hankkeita, joiden avulla pyritään parantamaan verokäytänteitä resurssien keräämisen tehostamiseksi. Yksi näistä on ollut jo osittain mutta kansainvälisesti laajasti implementoitu BEPS-hanke, minkä lisäksi OECD on perustanut erillisen *Task Force on Tax and Development* -työryhmän. Sen jäseniin kuuluu kehittyviä talouksia, yrityksiä ja kansalaisjärjestöjä, ja se vastaa *Tax and Development Programme* -hankkeen toteuttamisesta, jonka tavoitteena on edistää kehittyvien talouksien mahdollisuuksia kerätä veroja oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti.⁴⁴ Verotuksella on keskeinen rooli kestävän kehityksen hankkeiden rahoittamisessa, ja YK:n kestävyystavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää saada globaalien etelän maat mukaan verokäytänteiden ja -raportoinnin kehittämiseen. Kestävyystavoitteiden edistämiseen sitoutuneet yritykset voivat edesauttaa tavoitteiden saavuttamista myös asianmukaisen veronmaksun kautta.

2.1.3 Yhteiskunnallisesti vastuullista veronmaksua osoittava verovastuullisuus

Verokysymykset ovat tulleet osaksi yritys vastuukeskustelua, ja tästä ilmiöstä puhuttaessa on käytetty termiä verovastuullisuus. Verovastuullisuus juontunee sanasta verovastuu, joka tarkoittaa verovelvollisen oikeudellista vastuuta veron maksamisesta.⁴⁵ Tämä

---

⁴⁰ BRICS-maat: Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina, Etelä-Afrikka, Egypti, Etiopia, Iran, Saudi Arabia ja Yhdistyneet arabiemiirikunnat. CIVECS-maat: Kolumbia, Indonesia, Vietnam, Egypti, Turkki ja Etelä-Afrikka.

⁴¹ Halim – Rahman 2022.

⁴² Afrikka, Latinalainen Amerikka ja Karibian alue, Aasia (pl. Israel, Japani ja Etelä-Korea) ja Oseania (pl. Australia ja Uusi-Seelanti).

⁴³ UNDP Uzbekistan: Tax for SDGs.

⁴⁴ OECD: Tax and Developing countries.

⁴⁵ Valtioneuvoston kanslian Verosanasto 2002, s. 220.

velvollisuus sisältyy myös verovastuullisuuteen, mutta verovastuullisuudeksi mielletään yleensä pelkkää verovelvolliselle määrättyjen verojen maksua pidemmälle menevä toiminta. Sääntelyn noudattaminen ole vielä erityistä vastuullisuutta.⁴⁶ Voidaankin nähdä, että verovastuullisuuden käsite tarkoittaa paitsi verojen maksamista vastuullisesti myös vastuullisuutta erilaisista verotuksellisista ratkaisuista päätettäessä, tehden sellaisia valintoja, jotka ottavat huomioon muutkin tarpeet kuin yrityksen lyhyen tähtäimen voiton tavoittelun. Verovastuullisuus onkin mielletty osaksi yritysten taloudellista vastuullisuutta, jossa yritys palauttaa osan sen tuottamasta arvosta takaisin yhteiskunnalle taloudellisesti verojen muodossa.⁴⁷

OECD on laatinut monikansallisia yrityksiä koskevat toimintaohjeet vastuulliseen liiketoimintaan (*OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct*), joka sisältää erillisen verotukseen liittyviä toimintaohjeita käsittelevän luvun XI. *Taxation*. Verotusta koskevien toimintaohjeiden ensimmäisessä kohdassa monikansallisia yrityksiä kehoitetaan maksamaan niille määrättyt verot ajallaan ja noudattamaan sekä lain kirjainta että henkeä, millä tarkoitetaan lain tarkoitusperien ymmärtämistä ja niiden noudattamista. Luvun kommentteissa todetaan lain kirjaimen ja hengen noudattamisen olevan verotuksen osalta yrityksen yhteiskuntavastuun määritelmä. Toinen verotukseen liittyvä toimintaohje koskee veroasioiden hallinnointia osana yritysten riskienhallintajärjestelmää, ja sen mukaan vastuullisesti toimivan yrityksen tulee ottaa käyttöön strategioita kaikkien verotukseen liittyvien riskien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi.⁴⁸

Sijoittajanäkökulmasta verovastuullisuutta tarkastellut *Viherkenttä* mieltää verovastuullisuuden käsitteen tarkoittavan yleisesti sellaista veroasioiden hoitoa, jota voidaan pitää juridisen vaatimukset täyttävänä ja hyväksyttävänä yrityksen erisidosryhmien näkökulmasta.⁴⁹ Juridisten vaatimusten täyttäminen merkitsee selvästi lain ja muiden normien noudattamista verojen tilityksessä ja maksamisessa sekä verotukseen liittyvien ratkaisujen tekemisessä. Verotukseen vaikuttavien toimien hyväksyttävyyden arvioinnissa ei kuitenkaan voida nojautua pelkästään lain kirjaimen. *Knuutinen* on

---

⁴⁶ Knuutinen 2020 s. 411.

⁴⁷ Liappis ym. 2019, s. 73.

⁴⁸ OECD: *Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct – XI. Taxation*.

⁴⁹ *Viherkenttä* 2023, s. 278.

määritellyt aggressiivisen verosuunnittelun sellaisiksi toimiksi, jotka ovat lain mukaisia mutta joita ei voida sidosryhmien näkökulmasta pitää hyväksyttävänä.⁵⁰ Monet yritykset palvelevat samanaikaisesti hyvin erilaisia sidosryhmiä, ja yrityksen velkojat ja erityisesti valtio-omistajat voivat olla varsin eri linjoilla veroasioihin liittyvän riskinoton kanssa kuin yksityisijoittajat. Yritykset joutuvatkin tasapainottelemaan näiden ryhmien erilaisten odotusten välillä laatiessaan veropoliittisia linjauksiaan.

On argumentoitu, että yrityksen taloudelliseen vastuuseen kuuluu ensisijaisesti toiminnan säilyttäminen kannattavana ja voiton tuottaminen, joiden on esitetty olevan yrityksen ainoa velvollisuus yhteiskunnalle.⁵¹ *Avi-Yonah* on haastanut tätä argumenttia siinä piilevän sisäisen ristiriitaisuuden vuoksi. Jos yritysten toiminnan ainoa tarkoitus on voittojen maksimointi, tulisi niiden pyrkiä minimoimaan tätä pienentävät erät, mikä tarkoittaisi myös niiden maksamien verojen määrää. Tämä puolestaan olisi ymmärrettävästi haitallista yhteiskunnalle, jossa ne toimivat, kun yhteiskunnan resurssit sosiaalisten ongelmien hallitsemiseksi heikkenisivät. Tämä lopputulema ei olisi yhteiskunnan eikä yritysten toiminnan kannalta optimaalinen.⁵²

Verovastuullisuutta tarkasteltaessa voi kysymystä vastuullisesta menettelystä verojen suhteen tarkastella myös siitä näkökulmasta, mikä luokiteltaisiin vastuuttomaksi toiminnaksi. Verotuksen kontekstissa aggressiivisen verosuunnittelun ja verovälttelyn voi nähdä konkreettisena esimerkkinä yritysten vastuuttomuudesta (*corporate social irresponsibility*). Yhteiskunnallisesti vastuutonta toimintaa on kaikki sellainen toiminta, joka on tahallista ja muille haitallista, ja jota yritys ei pyri korjaamaan. Yritysten vastuuttomuuden konseptin pioneeri *Armstrongin* määritelmän mukaan ”*irresponsible behaviour is a decision to accept an alternative that is thought by the decision maker to be inferior to another alternative when the effects upon all parties are considered.*” Tällä määritelmällä on viitattu sellaiseen toimintaan, josta tekijän saama hyöty tulee yhteiskunnan kustannuksella.⁵³

Yritysvastuu ei ole täysin yksiselitteistä, sillä yritys voi toimia samanaikaisesti vastuullisesti yhdellä saralla ja vastuuttomasti toisella. Veroja välttelevä yritys voidaan muun toimintansa osalta mieltää vastuulliseksi, vaikka veronmaksun osalta se toimisi

---

⁵⁰ Knuutinen 2014, s. 185.

⁵¹ Friedman 1970, s. 126.

⁵² *Avi-Yonah* 2014, s. 27.

⁵³ *Armstrong* 1977, s. 185.

vastuuttomasti. On kuitenkin kuvaavaa, että verokäytänteiden aggressiivisuuden eli yritysten käyttämien laillisten, laittomien tai lain harmaalle alueelle lukeutuvien verosuunnittelukeinojen ja yritys vastuutoimien välillä on havaittu olevan negatiivinen korrelaatio. *Laguir et al.* tutkivat ranskalaisia listayhtiöitä ja havaitsivat negatiivisen korrelaation yritys vastuun sosiaaliseen ulottuvuuteen liitettävien toimien, kuten ihmis- ja työoikeuksien toteutumisesta huolehtimisen sekä paikallisten yhteisöjen huomioimisen ja verokäytänteiden aggressiivisuuden välillä. Sosiaaliseen vastuullisuuteen panostavat yritykset maksavat useammin niille kuuluvat verot ja pidättäytyvät aggressiivisista verosuunnittelukeinoista. Sen sijaan yritys vastuun taloudellisen ulottuvuuden ja verokäytänteiden aggressiivisuuden välinen korrelaatio oli positiivinen. Tämä selittyy *Laguir et al.* mukaan sillä, että taloudelliseen menestykseen keskittyminen johtaa aggressiivisiin käytänteisiin turvautumiseen, kun yrityksessä keskitytään voiton tavoitteluun ja sosiaalinen vastuullisuus näyttäytyy lähinnä vain yrityksen ulospäin suuntautuneessa viestinnässä.⁵⁴

Kukkonen ja Torkkeli ovat esittäneet, että verovastuullisuus ei ole samalla tavoin maailmanlaajuinen kysymys kuin sosiaalinen- ja ympäristövastuu, sillä se riippuu paikallisesta kansallisesta verojärjestelmästä. Näin myös verovastuullisuuden arviointi olisi aina sidoksissa paikallisiin veronormeihin ja -käytäntöihin.⁵⁵ Näin se voikin olla paikallisesti toimivien yritysten kohdalla, mutta tässä tutkielmassa tarkastellaan kansainvälisiä suuryrityksiä, joilla on toimintaa useissa eri maissa. Kansainväliset veroraportointia koskevat normit ovat harmonisoituneet, mitä osoittavat erityisesti maakohtaista raportointia koskevat OECD:n ohjeistukset ja EU-direktiivi 2021/2101 julkisesta maakohtaisesta raportoinnista. Myös OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille sisältävät verotusta koskevia kohtia lain tarkoituksen noudattamisesta ja verotukseen liittyvästä riskienhallinnasta. Nämä normit ovat osaltaan määrittäneet, kuinka erityisesti kansainvälisesti toimivien suuryritysten tulisi raportoida veroistaan, ja niiden tarkoituksena on ollut lisätä yritysten veroasioiden läpinäkyvyyttä. Voidaankin argumentoida, että kansainvälinen konsensus hyväksi ja tavoiteltavaksi katsotusta

---

⁵⁴ Laguir et al. 2015, s. 671.

⁵⁵ Kukkonen – Torkkeli 2022, s. 449.

veroasioiden hoidosta ja tämän raportoimisesta on jo osittain saavutettu, vaikka verovastuullisuuden käsitteestä ei varsinaisesti olisi näissä yhteyksissä puhetta.

Suomessa verovastuullisuuden käsite alkaa olla jo melko vakiintunut. Verovastuullisuus on ollut esillä julkisen veroraportoinnin kontekstissa, ja se näkyy myös kotimaisessa veroraportointia koskevassa normistossa. Valtioneuvoston antaman valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden veroraportointivelvollisuutta koskevan ohjeistuksen tarkoituksena oli raportoinnin selkeyttämisen ja yhtenäistämisen lisäksi mahdollistaa raportoivien yritysten verovastuullisuutta.⁵⁶ Monet kotimaiset listayhtiöt ovatkin mieltäneet verokysymykset osaksi yritysvastuuta, ja osa on halunnut viestittää vastuullisesta veronmaksustaan ja tulla nähdyksi vastuullisena veronmaksajana tai yrityskansalaisena.⁵⁷

2.2 Verokysymysten merkitys sijoittajanäkökulmasta

Verotus on alkanut vakiintua yhtenä yritysvastuun teemana, ja verokysymykset ovat esillä myös sijoitusmaailmassa. Vastuullinen sijoittaminen on kasvattanut suosiotaan ja sen myötä sijoituskohteiden poimimisessa on alettu käyttää perinteisten taloudellisten tunnuslukujen lisäksi erilaisia ESG-luokitteluja. Verokysymyksiä vastuullisen sijoittamisen kontekstissa tutkineen *Knuutisen* mukaan ESG-luokittelussa verokysymykset on yleensä mielletty kuuluvaksi kirjainsarjan *governance*-ulottuvuuden alle eli yritysten hallintotapaan. Hyvään hallintotapaan kuuluu veroasioiden kunnollinen hoitaminen, ja vastuullinen yritys tuottaa omistajilleen voittoa hyvään hallintoon kuuluvien menettelytapojen puitteissa.⁵⁸ Verot on myös mielletty yritysten sosiaaliseen vastuullisuuteen kuuluvaksi teemaksi, jolloin ne kuuluvat ESG-luokittelun *social*-kategoriaan.⁵⁹ Sosiaalisen vastuun näkökulmasta verot merkitsevät veronmaksun tuomaa taloudellista tuottoa yhteiskunnalle, jossa yritys toimii. *Knuutinen* huomauttaa, että myös vastuullisessa sijoittamisessa taloudellinen tuotto on kuitenkin ensisijainen toiminnan

---

⁵⁶ VN/15411/2022.

⁵⁷ Ks. esim. Mehiläinen 2019: Mehiläinen toteuttaa vastuullista veropolitiikkaa. Kojamon viestintää veronmaksusta 2021: Vastuullinen yrityskansalainen. Mandatum 2024: Vastuullisuus yhteisöissä, ”olemme merkittävä ja vastuullinen veronmaksaja”.

⁵⁸ Knuutinen 2020, s. 410.

⁵⁹ Verokysymykset sosiaaliseen vastuullisuuden osana ESG-luokittelussa esitetty esim. Viherkenttä 2023 sijoittajien suhtautumista verovastuullisuuteen käsittelevässä artikkelissa.

tavoite⁶⁰, joten on odotettavissa, että verotukseenkin liittyvissä kysymyksissä yritysten ja sijoittajien tekemiä valintoja ohjaavat ennen kaikkea taloudelliset syyt.

YK:n alla toimiva vastuullisen sijoittamisen periaatteet linjannut PRI-hanke (*Principles of Responsible Investing*, PRI) sisältää veroasioihin liittyviä suosituksia, jotka sijoittajien olisi suositeltavaa huomioida sijoituskohteiden valinnassa. PRI:n ohjeistuksessa veroasioista käytetään kolmijakoa, jossa verokysymykset on jaoteltu suomeksi käännettynä verotehokkuuteen (*tax efficiency*), verovastuuseen (*tax responsibility*) ja verotuksen oikeudenmukaisuuteen (*tax fairness*). Verotehokkuuden ja verovastuun voidaan nähdä sisältyvän verotuksen oikeudenmukaisuuteen. PRI:n mukaan oikeudenmukaisen verotuksen toteutuminen edellyttää tehokkuutta verotulojen keräämisessä ja jakamisessa sekä verovastuullisuutta yhteiskunnan kannalta vahingollisesta aggressiivisesta verosuunnittelusta pidättäytymisestä ja veroasioiden hoidon läpinäkyvyyden lisäämisessä. Verotuksen oikeudenmukaisuudessa verokysymyksiin liitetään vahvasti yhteiskunnallinen näkökulma, jossa korostuu yritysten maksamien verojen kontribuution merkitys yhteiskuntien taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden saavuttamisen kannalta.⁶¹

Verotuksen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi yritysten toimikentällä sijoittajien tulee olla mukana vaikuttamassa sijoituskohteidensa veroasioiden hoitoon. PRI kehottaa sijoittajia pitämään veroteemoja esillä yhtiökokouksissa, joissa sijoittajat voivat sen mukaan esittää kantansa yrityksen veroasioihin aina siihen sopivien kysymysten kohdalla. Sijoittajien tulisi PRI:n ohjeistuksen mukaan esittää selkeästi omat odotuksensa yrityksen harjoittamaan veropolitiikkaan, asianomaisiin hallintojärjestelmiin ja julkiseen maakohtaiseen raportointiin liittyen.⁶²

Monet sijoittajat odottavatkin nykyään sijoituskohteiltaan avoimuutta veroasioiden hoidossa ja tästä viestimisessä. PRI:n verokysymysten huomioimista äänestyskäyttäytymisessä koskevassa ohjeistuksessa luetellut tiedot yrityksen veropolitiikasta, hallintojärjestelmistä ja julkisesta maakohtaisesta raportoinnista ovat linjassa sen kanssa, mitä myös esimerkiksi *Viherkenttä* on esittänyt sijoittajien pitävän

---

⁶⁰ Knuutinen 2020, s. 409.

⁶¹ PRI: What is tax fairness? s. 8.

⁶² PRI: How to consider tax in voting practices, s. 3-5.

olennaisina tietoina sijoituskohteen veroasioista. Veroasioihin liittyviä kiinnostuksen kohteita sijoituskohteen arvioinnissa ovat *Viherkentän* mukaan läpinäkyvyys, maakohtainen raportointi ja aggressiivinen verosuunnittelu.⁶³

Sijoittajat odottavat kohdeyrityksiltään läpinäkyvyyttä veroasioiden hoidossa (*tax transparency*), millä tarkoitetaan esimerkiksi avoimuutta veroasioiden hallintaan liittyen ja laadukasta tiedottamista aiheen saralta. Läpinäkyvyyttä lisää verotuksen maakohtainen raportointi, millä tarkoitetaan OECD:n CbCR-ohjeistusten mukaista verojen maakohtaista raportointia, mikä onkin pian osalle yrityksistä pakollista tiedottamista.⁶⁴ Aggressiivinen verosuunnittelu on sijoittajille tärkeä teema, sillä se kuvaa sijoituskohteeseen liittyviä veroriskejä. Aggressiivisten verosuunnittelun harjoittaminen voi aiheuttaa yritykselle paitsi taloudellista vahinkoa myös mainehaittaa.

Viherkentän selvityksen mukaan erityisesti instituutiosijoittajat ovat kiinnittäneet huomiota veroasioihin sijoituskohteiden valinnassa. Muutamat eurooppalaiset eläkerahastot ovat laatineet omia veropolitiikkojaan liittyen sijoituskohteiden veroasioiden hoitoon, joka on yksi niiden käyttämä valintaperuste kohteiden valinnassa.⁶⁵ Suomen valtio on antanut omistamilleen yrityksille maakohtaista veroraportointia koskevan ohjeistuksen, jonka tavoitteena oli lisätä valtio-omisteisten yritysten veroasioiden läpinäkyvyyttä.⁶⁶ Suositus osoittaa valtion odottavan sijoituskohteiltaan erityistä avoimuutta veroasioiden hoidossa ja niistä raportoisissa.

Sijoittajat voivat huomioida veroasiat osana sijoituskohteen osakeanalyysia. Erityisesti sijoituskohteeseen liittyviä veroriskejä voidaan havainnoida analysoimalla kohdeyrityksen efektiivistä veroastetta, joka voi toimia indikaattorina yrityksen harjoittamasta aggressiivisesta verosuunnittelusta.⁶⁷ Myös sijoittautuminen veroparatiiseina tunnetuille lainkäyttöalueille voi olla merkki ensisijaisesti veromotiivein tehdyistä sijoittautumispäätöksistä. Kohdeyrityksen maakohtainen raportointi voi auttaa sijoittajia selvittämään kohdeyritykseen mahdollisesti liittyviä veroriskejä, jos tämä

---

⁶³ *Viherkenttä* 2023, s. 284–287.

⁶⁴ EU-direktiivi 2021/2101 julkisesta verotuksen maakohtaisesta raportoinnista velvoittaa EU-alueella toimivat yritykset julkaisemaan tuloverokertomuksen 22. kesäkuuta 2024 jälkeen alkavasta tilikaudesta lähtien.

⁶⁵ *Viherkenttä* 2023, s. 281–283.

⁶⁶ Valtioneuvoston kanslian ohjeistus valtion enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaisten verojen raportointiin tilikaudesta 2022 alkaen (VN/15411/2022).

⁶⁷ Knuutinen 2020, s. 412.

informaatio on sijoittajan saatavilla. Jos kohdeyrityksellä on veroparatiiseiksi katsotuilla alueilla toimipisteitä, joiden raportoitu tuotto on hyvin suuri suhteessa työntekijämäärään, voi tämä olla merkki tilanteesta, jossa veroparatiisissa sijaitsevan tytäryrityksen liiketoiminnallinen merkitys perustuu enemmän verotuksellisille seikoille kuin todelliselle toiminnalle.⁶⁸

Verokysymykset muiden yritysvastuuseen liittyvien teemojen ohella ovat nousseet yhdeksi tarkasteltavaksi aiheeksi vastuullisia sijoituskohteita etsivien sijoittajien päätöksenteossa. Eurooppalaisten instituutiosijoittajien odotuksia sijoituskohteidensa verovastuullisuuteen tarkastellut *Viherkenttä* toteaa eläkerahastoilla olevan merkittävä yhteiskunnallinen rooli eläkevarojen huolehtijana, johon voihaan nähdä sisältyvän myös vaatimus tietyn tasoisesta vastuullisuudesta. Erityisesti suurista julkisista sektoreistaan tunnettujen pohjoiseurooppalaisten maiden eläkerahastojen kohdalla tähän vastuullisuuteen kuuluu enenemissä määrin myös veroasioiden huomiointi. Kuten muidenkin sijoittajien kohdalla, *Viherkenttä* näkee vastuullisuuslinjausten vaikuttavan myös eläkerahastojen maineeseen.⁶⁹

Viherkenttä kuitenkin huomauttaa, että vähemmistö sijoittajista odottaa sijoituskohteiltaan samantasoista vastuullisuutta veroasioiden hoidossa kuin pohjoiseurooppalaiset instituutiosijoittajat, eikä sijoittajien enemmistö odota sijoituskohteiltaan lain asettamien velvoitteiden ylittämistä veronmaksussaan.⁷⁰ Tämä on ymmärrettävästi taloudellinen lähtökohta veronmaksuun sellaisissakin yrityksissä, jotka muuten pidättäytyvät esimerkiksi aggressiivisesta verosuunnittelusta. Tutkimukset ovat osoittaneet, että sijoittajat suhtautuvat jopa osin varauksellisesti avoimeen veroasioista tiedottamiseen. Maakohtaista raportointia koskevan ohjeistuksen julkistamishetkellä *Müller ym.* havaitsivat pienen notkahduksen raportointivelvollisuuden piiriin kuuluvien yritysten osakkeiden kurssissa.⁷¹ Toisaalta kurssilaskun havaittiin olevan suurinta aggressiivista verosuunnittelua harjoittavien yhtiöiden osakkeiden kohdalla.⁷² Aivan yhtä suurta vaikutusta osakekurssiin ei kuitenkaan havaittu EU:n julkista maakohtaista

---

⁶⁸ Tätä havainnollistettu esim. PwC: Eu public country-by-country reporting, s. 4–6.

⁶⁹ *Viherkenttä* 2023, s. 283–284.

⁷⁰ *Viherkenttä* 2023, s. 289.

⁷¹ Sijoittajien reaktioita EU:n julkista maakohtaista veroraportointia koskevan direktiivin julkaisuun tutkineet Müller ym. 2021, s. 22–23.

⁷² Müller ym. 2021, s. 19.

raportointia koskevaa direkttiiviä 2021/2101 edeltäneen EU-alueella toimivat rahoituslaitokset raportointivaatimusten piiriin saattaneen direktiivin 2013/36/EU julkaisuajankohtana. *Dutt ym.* havaitsivat pienen, joskin tilastollisesti merkityksettömän laskun sellaisten rahoituslaitosten osakkeiden kurseissa, jotka tiedetysti toimivat veroparatiisivaltioissa.⁷³

Sijoittajat arvioivat veroasioiden hoidolla olevan vaikutusta yrityksen maineeseen ja arvostukseen muiden sijoittajien silmissä, vaikka he eivät itse odottaisi sijoituskohteiltaan erityistä verovastuullisuutta. Vaikka avoimen veroasioista tiedottamisen voidaan nähdä vaikuttavan yrityksen arvostukseen, on veroraportoinnin laadussa huomattaviakin eroavaisuuksia yritysten välillä. *Hardeck ja Kirn* tutkivat, kuinka yhdysvaltalaiset, britannialaiset ja saksalaiset listayhtiöt tiedottavat veroasioistaan osana yritysvastuuraportointiaan. Tutkimuksessa tehtyjen havaintojen mukaan britannialaisten yritysten veroasioita koskevan tiedottamisen määrä lisääntyi tarkasteluajanjakson aikana ja oli huomattavasti suurempi kuin yhdysvaltalaisilla tai saksalaisilla yrityksillä. Yhdysvaltalaisten yritysten huomattiin myös viestivän muita enemmän negatiivisesta suhtautumisesta veroihin, mitä osoittivat yritysten kuvaamat lobbaushankkeet matalampien verokantojen implementoimiseksi.⁷⁴ Alue- ja kulttuurikohtaisten eroavaisuuksien on havaittu vaikuttavan yritysten suhtautumiseen yritysvastuuraportointiin⁷⁵, jonka osana myös veroasioista tiedottamista usein tehdään. Paikallisiin eroavaisuuksiin raportointiin suhtautumisessa vaikuttanevat yhtä lailla eroavaisuudet sijoittajien mielipiteissä, jotka todennäköisesti noudattavat yritysten kanssa samaa kaavaa.

Yksi mahdollinen selitys joidenkin yritysten ja sijoittajien negatiiviseen suhtautumiseen veroasioista tiedottamiseen voi olla se, että tiedottamiseen liittyy aina kustannuksia eikä veroraportointi ole tässä poikkeus. *Verrecchian* esittämän teorian mukaan verotietojen julkaisemisesta syntyy yritykselle tiedon tuottamisesta aiheutuvia rahamääräisiä kuluja (*information production costs*) ja omistuksellisia kuluja (*proprietary costs*), jotka ovat vaikeammin mitattavissa olevia, mutta mahdollisia sensitiivisen tiedon julkaisemisesta aiheutuvia kuluja tai yritykselle koituvia haittoja.⁷⁶ Esimerkiksi OECD:n maakohtaista

---

⁷³ Dutt ym. 2019, s. 1285–1286.

⁷⁴ Hardeck – Kirn 2016, s. 1348–1349.

⁷⁵ Orij 2010 ja van der Laan Smith et al. 2005.

⁷⁶ Verrecchia 1983.

raportointia koskevan ohjeistuksen tiedonantovaatimukset sisältävät tietoja, jotka voisivat olla julki tullessaan yrityksen kilpailusalaisuuden kannalta haitallisia, kuten yrityksen uutta projektia varten perustetun yhtiön sijaintimaa.⁷⁷ Tiedottamisesta aiheutuvien kustannusten lisäksi on olemassa riski, että yritysten sidosryhmät, erityisesti tiedotusvälineet, tulkitsevat verotukseen liittyvää tiedottamista virheellisesti puutteellisen asiantuntemuksen vuoksi.⁷⁸

Veroasioiden hyvällä hoidolla ja veroriskien maltillisella tasolla on nykyään merkitystä kasvavalle määrälle sijoittajia, minkä vuoksi monet yritykset kokevat kustannuksista huolimatta tärkeäksi viestiä julkisesti verovastuullisuudestaan. Tutkimuksissa yritysten motivaatiota vapaaehtoiseen tiedottamiseen veroasioista on selitetty legitimaatioteorialla ja sidosryhmäteorialla. *Hardeck ja Kirn* ovat kiteyttäneet, että molemmat teoriat selittävät veroasioista tiedottamista motivoivan yhtä lailla halu vastata sidosryhmien odotuksiin. Legitimaatioteorian mukaisesti sellaisilla yrityksillä on erityinen motivaatio julkaista veroinformaatiota, jotka ovat tämän aihealueen osalta jollain tasolla epäonnistuneet vastaamaan yhteiskunnan odotuksiin. Sidossryhmäteoria puolestaan ennustaisi yritysten raportoivan veroasioistaan siitä syystä, että ne uskovat sen olevan omien sidosryhmiensä mielestä tärkeää.⁷⁹

Veroraportoinnin konkreettinen toteuttaminen taustaselvittelyineen vaatii merkittävän määrän työtä, mikä aiheuttaa selvittämiseen ryhtyneelle yritykselle kuluja.⁸⁰ Selvitystyö kuitenkin mahdollistaa yrityksen verojen maksuun ja hallinnointiin liittyvien prosessien kokonaiskuvan selventämisen ja paremman hahmottamisen. Yrityksen tässä tapauksessa verotoimintoihin liittyvien prosessien tuntemus auttaa tehostamaan niiden johtamista, mikä puolestaan voi laskea niihin uppoavien kustannusten määrää. Hyvin tehty selvitystyö voi tehostaa yritysten veroviestintää, ja vapaaehtoisen veroraportin julkaiseminen voi auttaa yritystä erottumaan positiivisesti kilpailijoistaan. Vapaaehtoinen raportointi on myös yrityksille keino osoittaa yhteiskuntavastuuta sidosryhmilleen ja

---

⁷⁷ Työ- ja elinkeinoministeriön verojalanjälkiraportointia koskevan epävirallisen työryhmän muistio s. 10 ja 23.

⁷⁸ Hardeck – Kirn 2016, s. 1339.

⁷⁹ Hardeck – Kirn 2016, s. 1340.

⁸⁰ Esim. Fortum on kertonut verojalanjälkensä selvittämiseen käytetyistä resursseista, mistä on kerrottu Työ- ja elinkeinoministeriön epävirallisen työryhmän verojalanjälkiraportointia koskevassa muistiossa, s. 24–25.

edistää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä verokäytäntöjen hallinnoinnissa.⁸¹ Laadukkaalla ja läpinäkyvällä veroraportoinnilla voi olla taloudellista ja legitiimistä hyötyä yrityksille, sillä yritysvastuuraportoinnin tavoin vapaaehtoinen veroraportointi voi parantaa yrityksen mainetta sidosryhmien silmissä.

---

⁸¹ Verojalanjälkiraportoinnin hyötyjä esitetty Työ- ja elinkeinoministeriön veronjalanjälkiraportointia käsittelevässä epävirallisessa työryhmän muistiossa 48/2015, s. 25. Hyötyjen todettiin tosin olevan yrityskohtaisia ja yleensä hankalasti mitattavissa.

3 Yritysvastuuraportointi ja veroraportointi

3.1 Yritysvastuuraportointi

Yritysvastuun yleisinä periaatteina pidetään vapaaehtoisuutta, avoimuutta, yritysvastuun kytkeytymistä liiketoimintaan ja yritysvastuun jatkuvuutta.⁸² Yritysvastuu perustuu ennen kaikkea vapaaehtoisein lain vaatimukset ylittäviin vastuullisuustoimiin, vaikka toiminnan lainmukaisuus tai *compliance* onkin yksi yritysvastuun ulottuvuuksista.⁸³ Toisaalta yritysten sidosryhmät odottavat niiltä vastuullisuustoimia ja myös media seuraa tiukasti yrityksiä tämän aiheen saralla. Yritysvastuun kehitys onkin kulkenut vapaaehtoisuudesta kohti normistumista ja sitä kautta jonkinasteista pakollisuutta yritysvastuuraportointia koskien. EU-alueella toimiville suurille yrityksille ja kaikille listayhtiöille, mikroyrityksiä lukuun ottamatta, yritysvastuuraportointi tuli alkuvuodesta 2023 pakolliseksi, kun uusi EU-direktiivi (muutos 2022/2464) yritysten kestävyysraportoinnista astui voimaan. Yritysten tulee julkistaa säännöllisesti raportteja toiminnassaan kohtaamistaan yhteiskunnallisista- ja ympäristöriskeistä sekä oman toimintansa vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön.⁸⁴

Avoimuus on toinen keskeinen yritysvastuun periaate. Avoimuus näkyy yritysvastuussa kenties konkreettisimmin yritysten julkaisemina vastuullisuusraportteina, jotka ovat ainakin listayhtiöiden kohdalla usein julkisesti luettavissa yrityksen kotisivuilla tai osana yrityksen julkaisemaa vuosikertomusta. Avoimen raportoinnin kautta sidosryhmillä on mahdollisuus arvioida yrityksen toimintaa, mikä helpottaa myös sijoittajien päätöksentekoa. Melkein synonyymina ja ainakin rinnakkaisterminä avoimuudelle on yritysvastuukeskustelussa käytetty termiä läpinäkyvyys.⁸⁵ Näiden välisen suhteen voisi tiivistää siten, että avoin raportointi lisää yrityksen vastuullisuustoimien läpinäkyvyyttä. Yritysvastuusta raportointi on standardien kehittymisen ja niiden lisääntyneen käyttöönnoton myötä tullut aiempaa helpommin vertailtavaksi, kun yritysten

---

⁸² Knuutinen 2014, s. 95–99.

⁸³ Yritysvastuun ulottuvuuksista kirjoittanut esim. Ristaniemi 2020.

⁸⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2464.

⁸⁵ Esim. Knuutinen 2014: Avoimuuden ja läpinäkyvyyden käsitteet verovastuullisuuden kontekstissa, s. 329.

vastuullisuusraporttien sisältö on harmonisoitunut. Tämä on myös entisestään lisännyt raportoinnin läpinäkyvyyttä.

Yritysvastuun kytketymsellä liiketoimintaan tarkoitetaan sitä, että vastuullisuus on konkreettisesti läsnä ydinliiketoiminnoissa eikä näyttäydy irrallisesti pelkästään esimerkiksi yksittäisinä hyväntekeväisyyspauksina. Yrityksen tulee tunnistaa liiketoimintansa vaikutukset eri vastuullisuuden osa-alueisiin, ymmärtää ja pyrkiä minimoimaan toiminnastaan aiheutuvat haitat.⁸⁶ Yritysvastuun kytketyminen liiketoimintaan tarkoittaa myös yrityksen vastuuta koko arvoketjustaan ja esimerkiksi alihankkijoidensa toiminnasta.⁸⁷ Tätä toteutetaan enenemissä määrin esimerkiksi sisällyttämällä vastuullisuuteen liittyviä ehtoja toimittajien kanssa solmittuihin liikesopimuksiin erilaisina *supplier code of conduct* -ohjeistuksina.⁸⁸ Yritysvastuun jatkuvuudella tarkoitetaan sitä, että vastuullisuus on läsnä yrityksen jokapäiväisessä toiminnassa eikä ole vain kerran vuodessa julkaistava raportti.⁸⁹

Yritysvastuun käsitteen avaamisesta on luontevaa siirtyä tarkastelemaan, mitä tarkoitetaan yritysvastuuraportoinnilla. Yritysvastuuraportointi tarkoittaa yrityksen julkaisemaa informaatiota sen harjoittaman toiminnan ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista. Jalanjälki ja kädenjälki -ajattelun mukaisesti yrityksen tulisi raportoida toimintansa niin negatiivisista kuin positiivisista vaikutuksista eri vastuullisuuden osa-alueisiin.⁹⁰ Yritysvastuuraporttiin voi sisältyä myös yrityksen omalle toiminnalleen asettamat vastuullisuustavoitteet, joita voivat olla YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Raportissa voidaan kuvata näiden tavoitteiden toteutumisen seuranta. Yritysvastuuraportti julkaistaan yleensä vuosittain yrityksen vuosikertomuksen yhteydessä joko sen osana tai erillisenä raporttina.

Yritysvastuuraportoinnin tausta-ajatuksena on pidetty yrityksen tilivelvollisuutta tai selontekovelvollisuutta sen käyttämistä palveluista ja hyödykkeistä, joita se ei itse tuota. Tällaisia hyödykkeitä ovat esimerkiksi puhdas ympäristö ja koulutettu työvoima. Yritykselle vastuullisuusraportointi toimii välineenä, jonka avulla se voi laajasti välittää tietoa päätöksenteon tueksi sekä sisäisesti että ulkoisesti. Yritysvastuuraportointi auttaa

---

⁸⁶ Juutinen – Steiner 2010, s. 22

⁸⁷ Knuutinen 2014, s. 97.

⁸⁸ Ristaniemi 2022, s. 825.

⁸⁹ Knuutinen 2014, s. 98.

⁹⁰ Ristaniemi 2022, s. 826.

pienentämään yrityksen maineriskiä tarjoamalla avoimen ja sidosryhmille merkityksellisen kuvan yrityksen olennaisista asioista. Lisäksi yhteiskuntavastuun raportointi auttaa sisäisesti jäsentämään vastuulliseen liiketoimintaan liittyvää työtä ja tukee yrityksen johtamisjärjestelmiä ja käytänteitä.⁹¹

Yritysvastuuraportin julkaisu on yritykselle mahdollisuus viestiä omista vastuullisuutta toteuttavista toimistaan ja tavoitteistaan, millä voi olla merkittäviäkin taloudellisia vaikutuksia yritykselle. Taloustietojen tavoin yritysvastuuseen liittyvä tiedottaminen voi houkutellessa vastuullisia sijoituskohteita etsiviä sijoittajia. Vastuullisessa sijoittamisessa kiinnitetään sijoituspäätöksiä tehtäessä huomiota sijoituskohteen taloudellisten ominaisuuksien lisäksi sen vastuullisuuden osa-alueisiin, joita ovat ympäristö, yhteiskunta ja hyvä hallinto. Näitä osa-alueita luonnehditaan yleisesti kirjainyhdistelmällä ESG, joka muodostuu englanninkielisistä sanoista *environmental*, *social* ja *governance* (ESG-sijoittaminen). Laadukas, avoin ja vertailtavissa oleva tiedottaminen yrityksen vastuullisuusvaikutuksista ja -toimista voi lisätä sen houkuttelevuutta sijoittajien silmissä.

Tuoreen kestävyysraportointia koskevan EU-direktiivin perusteluissa todetaan, että kestävyystietojen kysyntä on ollut huomattavassa kasvussa, kun sijoittajat ovat yhä tietoisempia yrityksiin kohdistuvien, luonteeltaan muuttuvien vastuullisuusriskien taloudellisista seurauksista. Nämä taloudelliset riskit ovat peräisin erityisesti ilmastonmuutoksen aiheuttamista vaikutuksista. Kysyntää kestävyystiedoille on lisännyt myös sellaisten sijoitustuotteiden lisääntyminen, jotka pyrkivät täyttämään asetetut kestävyysvaatimukset tai -tavoitteet ja joilla pyritään varmistamaan yhdenmukaisuus kansainvälisten sopimusten, kuten Pariisin ilmastopöytäkirjan kanssa.⁹² Yritysvastuuraportoinnin merkitys tulee todennäköisesti kasvamaan myös vastaisuudessa, kun yrityksiä uhkaavat vastuullisuusriskit alkavat realisoitumaan ilmastonmuutoksen ja luontokadon edetessä.

---

⁹¹ Harmaala – Jallinoja 2012, s. 221.

⁹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2462, kohta 11.

3.2 Raportointistandardit

Yritysvastuuraportointi on lähtökohtaisesti perustunut vapaaehtoisuuteen, ja yritykset ovat voineet melko vapaasti määrittää vastuullisuusraporttiansa sisällön. Vastuullisuusraportoinnin yleistyttyä ovat raportoinnin raamit kuitenkin yhtenäistyneet ja raporttien lukijoiden odotukset niiden sisältöä koskien ovat kasvaneet, kun raportoinnista on tullut osin pakollista suuren kokoluokan yrityksille ja listayhtiöille. Yritysten toiminnan vastuullisuuden mittaamiseksi ja arvioimiseksi on kehitetty erilaisia yritysvastuuraportointistandardeja, jotka ovat yhtenäistäneet raporteissa annettavaa informaatiota. Tässä alaluvussa esitellään käytetyimmät ja tunnustetuimmat vastuullisuusraportointistandardit liittyen yleisesti ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuullisuuden osa-alueisiin. Veroraportointia koskevaa *Global Reporting Initiative* -standardikokoelman (jäljempänä GRI-standardit) GRI 207: Tax -standardiin keskitytään erikseen luvussa 3.3.

EU:n kestävyysraportointidirektiivi (muutos 2022/2462) määrittelee raamit suurten ja pörssilistattujen yritysten vastuullisuusraportoinnille. Direktiivissä yritysvastuuraportoinnin keskiössä on kaksoisolennaisuuden tai kaksinkertaisen olennaisuuden käsite. Yritykseen itseensä kohdistuvat riskit ja yrityksen vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan muodostavat yhdessä kaksi olennaisuusnäkökulmaa. Direktiivin mukaan yritysten tulee ottaa molemmat näkökulmat sellaisinaan huomioon ja julkistaa sekä ne tiedot, jotka ovat molempien kannalta olennaisia, että tiedot, jotka ovat olennaisia vain yhdestä näistä näkökulmista. Tämä periaate on huomioitava erityisesti EU-jäsenvaltioissa sijaitsevien yritysten vastuullisuusraportoinnissa, mutta kaksinkertainen olennaisuus on osa myös esimerkiksi GRI-standardeja,⁹³ jotka ovat laajassa käytössä kansainvälisesti myös EU:n ulkopuolella.

GRI-raportointistandardit on hyvin laajasti käytetty ja tunnustettu yritysvastuuraportoinnin standardikokoelma. GRI-standardit on suunniteltu kaiken kokoisten, niin yksityisten kuin julkisesti listattujen organisaatioiden käyttöön. Standardien tarkoituksena on edistää niiden käyttäjien ymmärrystä oman toimintansa vaikutuksista talouteen, ympäristöön ja ihmisiin sekä edistää vertailtavaa ja uskottavaa

---

⁹³ GRI: The double-materiality concept, s. 2.

raportointia näistä vaikutuksista. GRI-standardien tavoitteena on lisätä yritysten kestävä kehityksen edistämiseksi tekemiä toimia koskevan raportoinnin läpinäkyvyyttä.⁹⁴

GRI-standardijärjestelmä jakautuu kolmeen eri standardisarjaan, jotka ovat yleisstandardit (*the GRI Universal Standards*), toimialakohtaiset standardit (*the GRI Sector Standards*) ja aihekohtaiset standardit (*the GRI Sector Standards*). Yleisstandardit koskevat yhtäläisesti kaikkia GRI-standardien mukaisesti raportoivia yrityksiä ja ne jakautuvat jälleen kolmeen eri standardiin. GRI 1: Foundation 2021 -standardissa listataan vaatimukset, jotka organisaation on täytettävä, jotta se voi ilmoittaa raportoivansa standardien mukaisesti. GRI 2: General Disclosures 2021 koskee itse organisaatioon liittyvää tiedottamista ja siinä tulee kuvata organisaation rakennetta ja raportointikäytäntöjä. Viimeisessä yleisstandardissa GRI 3: Material Topics 2021 kuvataan prosessia, jonka avulla organisaatio voi määrittää omien vaikutustensa perusteella kaikkein olennaisimmat raportoitavat aiheet, mihin on vaikutusta myös toimialakohtaisilla standardeilla.⁹⁵

Toimialakohtaiset standardit laaditaan 40 eri toimialalle, keskittyen ekologisilta vaikutuksiltaan suurimpiin toimialoihin, kuten öljyn ja kaasun tuotantoon ja maatalouteen. Näissä standardeissa määritellään sektorikohtaisesti todennäköisesti olennaisimmat raportoitavat aiheet ja osoitetaan, minkälaista tiedottamista niihin liittyen tulee antaa. GRI-standardien mukaisesti vastuullisuusraporttinsa laativien yritysten tulee käyttää raportissaan toimialakohtaisia standardeja, mikäli ne on kyseisille toimialoille jo laadittu. GRI-standardien aihekohtaiset standardit koskevat tiedottamista liittyen rajatumpiin aiheisiin, kuten jätteeseen, työturvallisuuteen ja veroihin. Yritysten tulee valita omien vaikutustensa pohjalta olennaisimmat aiheet ja kuvata, kuinka se hallitsee niihin liittyviä vaikutuksiaan.⁹⁶

GRI-standardien mukaisesti tehdyn vastuullisuusraportoinnin keskiössä on organisaation suurimpien vaikutusten tunnistaminen ja niiden pohjalta valituista olennaisista aiheista raportointi. Olennaisten aiheiden määrittelyn jälkeen organisaation tulee kerätä ja ilmoittaa asiaankuuluvat tiedot voidakseen raportoida kustakin aiheesta standardien

---

⁹⁴ GRI: Standards.

⁹⁵ GRI: A Short Introduction to the GRI Standards, s. 2–3.

⁹⁶ GRI: A Short Introduction to the GRI Standards, s. 3–4.

tarkoittamalla tavalla. GRI suosittaa raportointia standardien mukaisesti (*in accordance with the GRI Standards*), mikä tarkoittaa sitä, että organisaatio raportoi kaikista olennaisiksi katsomistaan aiheista ja kuvaa, kuinka aiheiden valintaa hallinnoidaan. Raportin tulee sisältää GRI-sisältöhakemisto, josta käy ilmi raportissa käytetyt standardit ja tietojen sijainti raportissa. Mikäli organisaatio ei pysty täyttämään kaikkia raportointivaatimuksia tai se haluaa antaa informaatiota vain jostain tietyistä aiheista, voi se käyttää vain valittua aihetta koskevia GRI-standardeja ja ilmoittaa raporttinsa olevan laadittu GRI-standardeihin viitaten.⁹⁷

Kestävää kehitystä edistävä toiminta on olennainen osa yritysvastuuta, ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteita koskeva tiedottaminen on osa myös yritysvastuuraportointia. YK:n mukaan tavoitteisiin tiivistyvät maailman olennaisimmat kestävyysshaasteet, jotka luovat omat uhkakuvansa myös yritysmaailmaan. Yksityinen sektori onkin avainasemassa kestävyysongelmien ratkaisujen tuottamisessa ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomisessa. Kestävän kehityksen tavoitteista raportointi tuottaa tärkeää vastuullisuustietoa myös sijoittajien käyttöön. Raportoinnin tarkoituksena on auttaa yrityksiä kartoittamaan nykyisen toimintansa vastuullisuusvaikutuksia ja löytämään näistä vaikutuksista YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisen kannalta tärkeimmät.⁹⁸

Kestävän kehityksen tavoitteiden raportointia koskevan ohjeistus on kolmivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa yritysten tulee määrittää toimintansa vaikutusten kannalta tärkeimmät kestävyystavoitteet, mikä alkaa omaa liiketoimintaa, niin sisäisiä toimintoja kuin koko arvoketjua koskevien kestävyysongelmien tunnistamisella. Tavoitteena on löytää negatiivisilta vaikutuksiltaan merkittävimmät toiminnot, joiden pohjalta määritellään keskeisimmät kestävyysriskit niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Merkittävimmät riskit määrittävät sen, mitkä kestävyystavoitteet ovat yritykselle olennaisimmat. Negatiivisten vaikutusten lisäksi yrityksen tulee määrittää ne kestävyystavoitteet, joihin sen toiminta voi vaikuttaa positiivisesti ja joita se voi edistää. Yrityksen kannattaa myös konsultoida sidosryhmiään selvittääkseen, mitkä kestävyysaiheet vaikuttavat niiden päätöksentekoon.⁹⁹ Toinen ohjeistuksen vaihe koskee tavoitteiden mittaamista ja analysointia. Tässä vaiheessa raportoivan yrityksen tulee ensin

---

⁹⁷ GRI: A Short Introduction to the GRI Standards, s. 5.

⁹⁸ GRI ja YK: Business Reporting on the SDGs, s. 5.

⁹⁹ GRI ja YK: Business Reporting on the SDGs, s. 10–14 ja s. 16–17.

määrittää liiketoiminnalleen tavoitteet liittyen yrityksen valitsemaan kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsyyn. Seuraavaksi yritys valitsee tavoitteiden toteutumisen mittaamisessa käytettävät mittarit, joiden tulisi olla sekä laadullisia että määrällisiä.¹⁰⁰

Kolmanteen ja viimeiseen vaiheeseen kuuluu valituista kestävyystavoitteista raportointi ja niiden sisällyttäminen yrityksen toimintaan. Kestävyystavoitteista raportointi tulisi ottaa osaksi sekä yrityksen sisäistä raportointia johdolle että ulkoista raportointia yrityksen sidosryhmille, ja molemmissa tapauksissa raportoinnin tarkoituksena on osoittaa, kuinka kestävä kehityksen tavoitteet on otettu osaksi strategiaa. Ohjeistuksen neljän C:n periaatteen mukaan tehokas raportointi on ytimekästä (*concise*), johdonmukaista (*consistent*), ajankohtaista (*current*) ja vertailukelpoista (*comparable*). Raportoinnissa tulee ottaa huomioon eri sidosryhmien tiedontarpeet ja sen tulisi mahdollistaa perusteltujen näkemysten ja päätösten muodostaminen. Säännöllisessä raportoinnissa tulisi kertoa, missä määrin asetettuja kestävyystavoitteita on saavutettu ja ennakoita mahdollisia suorituskyvyn puutteita tavoitteisiin yltämistä koskien ja kertoa saavutetuista parannuksista.¹⁰¹

SASB-standardit määrittelevät toimialakohtaisesti keskeiset vastuullisuusriskit ja -mahdollisuudet, joista yritysten olisi olennaista raportoida. Keskeiset riskit ja mahdollisuudet on määritelty sen mukaan, kuinka todennäköisesti ne vaikuttavat yritysten kassavirtoihin, rahoituksen saamiseen ja pääoman kustannuksiin. Standardien käsittämiä vastuullisuusaihealueita ovat ympäristö, sosiaalinen tai yhteiskunnallinen pääoma, inhimillinen pääoma, liiketoimintamalli ja innovaatiot sekä johtaminen ja hallinto. Näihin osa-alueisiin sisältyy tarkempia vastuullisuusaiheita, kuten energian käyttö, tuotteiden turvallisuus, työntekijöiden hyvinvointi ja toimitusketjun hallinta.¹⁰² Standardit on määritetty 11 päätoimialalle ja yhteensä 77 alasektorille. Niiden tavoitteena on tunnistaa kunkin toimialan keskeisimmät vastuullisuuskysymykset ja standardisoida näitä koskevaa tiedottamista, jotta sijoittajat saavat tarvitsemansa informaation päätöksentekonsa tueksi.¹⁰³

---

¹⁰⁰ GRI ja YK: Business Reporting on the SDGs, s. 19–21.

¹⁰¹ GRI ja YK: Business Reporting on the SDGs, s. 23–26.

¹⁰² SASB: Standards.

¹⁰³ SASB: Standards.

Ilmastonmuutos on yksi merkittävimmistä koko ihmiskunnan kohtaamista kestävyysaasteista. *Task Force on Climate-related Disclosures* (TCFD) -työryhmä on kehittänyt raportointia ilmastonmuutokseen liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista. Ilmastonmuutokseen liittyvät riskit jakautuvat kahteen kategoriaan: matalahiilisempään talouteen siirtymistä koskeviin riskeihin ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin fyysisiin riskeihin. Ensimmäisen kategorian riskit voivat olla esimerkiksi sääntelyn tiukentumisen aiheuttamia epäsuotuisia vaikutuksia, teknologian kehittymisen aiheuttamia haasteita tai maineriskejä, jos yrityksen toiminta perustuu fossiilisen energian hyödyntämiselle. Ilmastonmuutoksen aiheuttamia fyysisiä riskejä voivat puolestaan olla erilaiset luonnonkatastrofit. Ilmastonmuutos voi myös luoda uusia mahdollisuuksia yritysten toiminnalle, kuten uusien markkinoiden avautuminen tai parantunut energiatehokkuus.¹⁰⁴

TCFD:n ilmastonmuutosta koskevan raportoinnin kehittämisen tavoitteena on ollut erilaisten sidosryhmien, kuten sijoittajien ja velkojien tarvitseman informaation tunnistaminen. Laadukas raportointi auttaa työryhmän mukaan yritysten sidosryhmiä päätöksen teossa sekä keskeisten ilmastonmuutokseen ja matalahiilisiin ratkaisuihin siirtymiseen liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa. TCFD:n tiedottamissuosituksot ovat sovellettavissa kaiken kokoisten organisaatioiden raportointiin ja ne suositellaan sisällytettävän vuosikertomukseen tai muuhun vastaavaan vuosittaiseen raportointiin.¹⁰⁵

Tiedottamissuosituksot on laadittu neljän aihealueen ympärille, jotka ovat hallinto (*governance*), strategia (*strategy*), riskienhallinta (*risk management*) ja mittarit ja tavoitteet (*metrics and targets*). Hallinto-osuudessa organisaation tulee kuvata, kuinka se hallitsee ilmastonmuutokseen liittyvien riskejä ja mahdollisuuksia. Tässä kohdassa suositellaan kuvaamaan yhtiön hallituksen näkemyksiä ja johdon roolia riskien ja mahdollisuuksien arvioinnissa. Strategiaa koskevaan tiedottamiseen sisältyy ilmastonmuutoksen aiheuttamien ajankohtaiset ja mahdolliset vaikutukset liiketoimintaan, strategiaan ja taloussuunnitteluun. Vaikutusten arviointi tulee tehdä lyhyelle, keskipitkälle ja pitkälle aikavälille ja osiossa tulee kuvata, kuinka organisaatio varautuu eri lämpenemisskenaarioihin. Riskienhallinnan osuudessa kuvataan

---

¹⁰⁴ Task Force on Climate-related Disclosures: Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures, s. 6-7.

¹⁰⁵ Task Force on Climate-related Disclosures: Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures, s. 4-5.

organisaation varautumista ja prosesseja liittyen ilmastonmuutoksen tuomiin riskeihin sekä kuinka riskejä tunnistetaan ja hallinnoidaan. Mittarit ja tavoitteet -kohdassa organisaatio kuvaa käyttämiään mittareita riskien ja mahdollisuuksien arvioimiseksi ja avaa, kuinka ne ovat linjassa sen strategian ja riskienhallintaprosessien kanssa. Tässä kohdassa organisaatiota suositellaan myös julkaisemaan kasvihuonekaasupäästönsä ja niihin liittyvät riskit. Lisäksi osiossa on suositeltua kuvata riskien ja mahdollisuuksien hallintaan liittyvät tavoitteensa ja niiden eteen tehdyt suoritukset.¹⁰⁶

Yritysten oman toiminnan olennaisimpien vaikutusten tunnistaminen ja niistä tiedottaminen on vastuullisuusraportoinnin keskiössä. Olennaisuus on implisiittisesti osa kaikkia käsiteltyjä raportointistandardeja ja sen tulisi ohjata yritysvastuuraportissa annettavien tietojen valintaa. Raportoinnissa kuuluisi keskittyä kaikista merkittävimmistä vastuullisuusvaikutuksista tiedottamiseen, jotka määräytyvät yrityksen toimialan perusteella. Raporttia ei tule näin ollen tulisi standardien mukaan täyttää kuvauksilla todellisilta vaikutuksiltaan marginaalisilla vastuullisuustoimenpiteillä, jotka ovat irrallaan yrityksen ydinliiketoiminnasta ja sen aiheuttamista käden- ja jalanjäljistä.

Tarkasteltujen raportointistandardien ohjeistukset koskevat ensisijaisesti yritysten ympäristö- ja sosiaalisesta vastuusta tiedottamista, ja taloudellista vastuullisuutta koskevat ohjeistukset ovat vähemmistössä. Taloudellisista vaikutuksista viestimisessä keskitytään ensisijaisesti erilaisten vastuullisuuskysymysten taloudellisiin vaikutuksiin kohdistuen yritykseen itseensä eikä niinkään päinvastaisesti yrityksen taloudellisiin vaikutuksiin yhteiskuntaan tai ympäristöön. Yrityksen taloudellisesta vastuusta raportointi jääkin yritysvastuuraportoinnin kentällä hieman ympäristö- ja sosiaalisen vastuun jalkoihin.

3.3 GRI 207: Tax

GRI 207: Tax -standardi ohjeistaa organisaatioita veroasioita koskevaan vapaaehtoiseen tiedottamiseen ja se on ollut ensimmäinen standardi, joka on määritellyt verotusta koskevat yritysvastuuraportointivaatimukset¹⁰⁷. GRI 207: Tax -standardi on osa GRI:n taloudellista ulottuvuutta koskevia standardeja (*The Standards in the Economic Series*).

---

¹⁰⁶ Task Force on Climate-related Disclosures: Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures, s. 14.

¹⁰⁷ Schnitger (2020).

Tämä aihealueen standardien avulla raportoivat organisaatiot voivat kuvata, kuinka pääomavirrat jakautuvat eri sidosryhmien välillä ja mitkä ovat niiden olennaisimmat vaikutukset yhteiskuntaan, jossa ne toimivat. Toisin kuin aiemmin käsiteltyjen yritysraportointistandardien kohdalla, taloudellista ulottuvuutta koskevissa GRI-standardeissa, kuten nyt GRI 207 Tax -standardissa, korostetaan yrityksen taloudellista vastuuta sen kautta, minkälaisia vaikutuksia sillä on omiin sidosryhmiinsä ja sitä ympäröivään yhteiskuntaan niin paikallisella kuin kansainvälisellä tasolla.¹⁰⁸ Taloudellisessa vastuussa ei niinkään korosteta itse organisaation taloudellista tilannetta, menestystä tai vaikeuksia, mikä sinänsä poikkeaa myös yrityksen taloudellisen vastuun perinteisestä määritelmästä.¹⁰⁹

GRI 207: Tax -standardi jakautuu kahteen tiedottamiskategoriaan, jotka ovat suomeksi käännettyinä johdon lähestymistapaa koskevat tiedot (*Management approach disclosures*) ja aihekohtaiset tiedot (*Topic-specific disclosures*). Ensimmäisen kategorian standardit kuvaavat sitä, kuinka raportoivan organisaation johto hallinnoi raportoivaan aiheeseen, tässä tapauksessa veroihin, liittyviä toimintoja ja niiden vaikutuksia. Tämä kategoria pitää sisällään standardit 207–1 *Approach to tax*, 207–2 *Tax governance, control, and risk management* ja 207–3 *Stakeholder engagement and management of concerns related to tax*. Näiden standardien avulla keskitytään kuvaamaan yrityksen johdon suhtautumista erilaisiin verokysymyksiin, ja kuinka niitä hallitaan sekä organisaation sisällä että ulkoisesti.¹¹⁰ GRI: Tax -standardiin sisältyy näiden lisäksi aihekohtaisten tietojen raportoimista koskeva standardi 207–4 *Country-by-country reporting*, joka ohjeistaa verojen maakohtaiseen raportointiin.

Kaikkien veroasioistaan GRI 207 Tax -standardin mukaisesti tiedottavien tulee kuvata omien organisaatioidensa johdon lähestymistapaa verokysymyksiin.¹¹¹ Tässä kuvauksessa tulee käyttää standardia GRI 103: *Management Approach* johtamiskäytäntöjen kuvailusta, jonka avulla organisaatio voi kertoa, kuinka se hallinnoi aikaansaamiaan vaikutuksia valittuun vastuullisuusteemaan liittyen.¹¹² Tämä standardi jakautuu edelleen kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa selvitetään kyseisen teeman olennaisuus ja rajaus, toisessa osassa kuvataan, kuinka tätä teemaa hallitaan

---

¹⁰⁸ GRI 207: Tax, Introduction.

¹⁰⁹ Carrollin yrityksen taloudellisen vastuun määritelmä.

¹¹⁰ GRI 207: Tax, Management approach disclosures.

¹¹¹ GRI 207: Tax, Management approach disclosures.

¹¹² GRI 103: Management Approach.

organisaatiossa ja viimeiseen osaan kuuluu arviointi nykyisen johtamistavan riittävydestä.¹¹³ Veroasioista raportoitaessa on tarpeen kuvata, mitkä ovat raportoivan organisaation taloudelliset vaikutukset yhteiskuntaan, jossa se toimii. Sidosryhmien kannalta voi olla olennaista tietää, kuka vastaa organisaation veropolitiikasta ja mikä on organisaation suhtautuminen lainsäädäntöön ja yhteistyöhön viranomaisten kanssa. Johdon lähestymistavan kategoriaan sisältyvät verostandardit ohjeistavatkin juuri näistä asioista tiedottamiseen.

GRI 103: *Management approach* -standardin lisäksi organisaation yleistä lähestymistapaa veroasioihin kuvataan standardilla 207–1 *Approach to tax*. Verokysymyksiin suhtautuminen kuvastaa standardin mukaan sitä, kuinka organisaatio tasapainottelee yhtäältä verovelvollisuutensa hoitamisen ja toisaalta liiketoimintaansa ja sen kestävyteen kohdistuvien odotustensa kanssa. Verojen maksu on keskeisessä roolissa liiketoiminnan vastuullisuudesta huolehtimisessa ja kestävä kehityksen edistämiseksi. Yrityksen oma verostrategia tai -politiikka viestii yrityksen suhtautumista verokysymyksiin, ja sen julkaiseminen tarjoaa saman informaation yrityksen kaikille sidosryhmille. Standardin 207–1 *Approach to tax* raportointivaatimukseen sisältyvät kuviossa 2 esitetyt kohdat.

GRI 207-1 Yrityksen lähestymistapa veroasioihin

a. Kuvaus yrityksen lähestymistavasta veroasioihin, joka sisältää:	i. kuvauksen yrityksen mahdollisesta verostrategiasta ja linkin siihen, jos se on julkisesti saatavilla; ii. kuvauksen hallintoelimestä tai johtotason positiosta, joka virallisesti arvioi ja hyväksyy yrityksen verostrategian ja kuvaus siitä, kuinka usein arviointi tapahtuu; iii. kuvauksen yrityksen lähestymisestä sääntelyn vaatimusten täyttämiseen; iv. kuvauksen siitä, kuinka lähestymistapa veroasioihin linkittyy organisaation liiketoimintaan ja sen kestävä kehityksen strategioihin.

---

¹¹³ GRI 103: Management Approach.

Kuvio 2 Standardi 207–1¹¹⁴

GRI:n ohjeistuksen mukaan raportoivat organisaatiot pystyvät täyttämään standardin raportointivaatimukset pitkälti esittelemällä verostrategiansa joko avoimesti kokonaisuudessaan tai tiivistetysti. Kuvatessaan lähestymistapaansa veroasioihin yritys voi avata tätä antamalla konkreettisia esimerkkejä noudattamistaan verokäytännöistä, kuten veroparatiisien käytöstä, verokannustimista tai yrityksen noudattamista siirtohinnoitteluperiaatteista. Konkreettiset esimerkit avaavat yrityksen todellista suhtautumista verokysymyksiin paremmin kuin pelkät ideologiset kuvaukset. Esimerkiksi kohtaan a-iii liittyen GRI on ohjeistanut, että yritys voi mainita pyrkii se toimimaan lain kirjaimen vai -tarkoituksen mukaisesti¹¹⁵, mikä voi myös kertoa kärjistetysti yrityksen suhtautumisesta veroihin yhteiskunnallisen vastuun osoituksena tai pakollisena kulueränä. Mitä tulee veroasioiden linkittymiseen yrityksen kestävän kehityksen strategioihin, voi yritys tässä kohdassa kertoa, kuinka se verostrategiassaan huomioi sosiaaliset ja taloudelliset vaikutuksensa yhteiskuntaan. Se voi myös kuvata kestävän kehityksen sitoumuksiaan eri lainkäyttöalueilla, joissa se toimii, ja kuinka tämä on linjassa sen veropolitiikan kanssa.¹¹⁶

GRI-standardikohdassa 207–2 *Tax governance, control, and risk management* organisaation tulee kuvata, kuinka se hallinnoi veroasioitaan ja minkälaista riskienhallintaa se toteuttaa aiheen saralta. Verotukseen liittyvillä riskeillä tarkoitetaan tässä yhteydessä riskejä, jotka voivat realisoitua lain noudattamatta jättämisen tai verotuksellisen aseman epävarmuuden vuoksi tai johtuen epäedullisista muutoksista sääntelyssä. Veroriskit ovat taloudellisia riskejä, mutta niihin voidaan lukea myös yritykselle aiheutuvat mainehaitat, jotka puolestaan voivat edelleen hankaloittaa yrityksen pitkäaikaisten tavoitteiden saavuttamista.¹¹⁷ GRI on standardin pohjustuksessaan todennut, että sidosryhmille veroriskien hallintaan liittyvän informaation tarjoaminen voi olla tärkeä merkki siitä, että yrityksen toiminta on linjassa sen verokysymyksiä koskevien lausuntojen ja veropolitiikan kanssa. GRI 207-2 -standardikohdan mukaisesti raportoitavat tiedot on esitetty kuviossa 3.

¹¹⁴ Tehty mukailleen GRI 207: Tax -standardin kohtaa 207–1.

¹¹⁵ GRI 207: Tax, Guidance for Disclosure 207–2-a-iii.

¹¹⁶ GRI 207: Tax, Disclosure 207–1 Approach to Tax, Guidance.

¹¹⁷ GRI 207: Tax, Guidance for Disclosure 207–2-a-iii.

GRI 207-2 Veroasioista vastaava hallinto, valvonta ja riskienhallinta

---

a. Kuvaus verojen hallinto- ja valvontaviitekehyksestä, joka sisältää:	i. kuvauksen yrityksen verostrategian noudattamisesta vastuussa olevasta hallintoelimestä tai johtotasosta; ii. kuvauksen siitä, kuinka yrityksen lähestymistapa veroasioihin näkyy organisaation toiminnassa; iii. kuvauksen yrityksen lähestymisestä veroriskeihin, joka sisältää riskien tunnistamisen, hallinnan ja seurannan; iv. kuvauksen siitä, kuinka verojen hallinto- ja valvontaviitekehyksen noudattamista arvioidaan.
b. Kuvaus mekanismeista, joilla yrityksen sisällä voidaan ilmoittaa epäeettisestä tai lainvastaisesta toiminnasta ja organisaation rehellisyydestä veroasioiden suhteen.	
c. Kuvaus verotusta koskevien tietojen varmennusprosessista ja mahdollisesti viittaus varmennusraporttiin, -lausuntoon tai -arvioon.	

Kuvio 3 Standardi 207–2¹¹⁸

Tässä standardikohdassa organisaation tulee esitellä verokysymyksiin liittyvää hallinto- ja valvontajärjestelmänsä, mistä olisi GRI:n mukaan hyvä tarjota konkreettisia esimerkkejä, kuten käytännön kuvauksia organisaation sisäisistä toimintatavoista.¹¹⁹ Erityisesti sijoittajille relevanttia informaatiota voi olla yrityksen lähestymistapa veroriskeihin ja sen riskinottohalukkuus tähän liittyen, sillä suuri riskinotto voi realisoitua epäedullisina taloudellisina- tai mainehaittoina. Kuvaukseen tulee sisällyttää yrityksen keinot veroihin liittyvän epäeettisen tai lainvastaisen toiminnan ilmoittamiseksi, mikä voi tarkoittaa *whistleblowing*- tyyppistä ilmoittajansuojajärjestelmää, ja mikäli tällainen on jo käytössä organisaatiossa, voi tiedonantovaatimuksen täyttää viittaamalla kyseiseen järjestelmään. Verotusta koskevien tietojen varmennusprosessista tiedottaminen liittyy GRI-standardiin 102–56 ulkoisesta varmennuksesta. Jos veroasioita koskeva varmennus

---

¹¹⁸ Tehty mukailleen GRI 207: Tax -standardin kohtaa 207–2.

¹¹⁹ GRI 207: Tax, Disclosure 207–2, Guidance.

on jo laadittu osana toista varmennusprosessia, voi siihen viitata standardissa 120–56 annetuilla tiedoilla.¹²⁰

Viimeinen johdon lähestymistavan kategorian standardi on 207–3 *Stakeholder engagement and management of concerns related to tax*. Tämä standardi ohjeistaa sidosryhmäyhteistyötä ja eri sidosryhmien verokysymyksiin liittyvien huolenaiheiden hallintaa koskevaan tiedottamiseen. Veroaiheet kiinnostavat monia sidosryhmiä, joten niillä voi olla olennainen vaikutus myös yrityksen maineeseen. Yhteistyö sidosryhmien kanssa voi auttaa organisaatiota ymmärtämään verokysymyksiin liittyviä odotuksia, ennakoimaan mahdollisia muutoksia sääntelyssä ja hallitsemaan paremmin eri verojärjestelmiin, sääntelyyn ja hallintoon liittyviä vaikutuksia ja riskejä.¹²¹ Tässä standardin sisältämät raportointivaatimukset ovat nähtävillä kuviossa 4.

GRI 207-3 Sidosryhmäyhteistyö ja veroasioihin liittyvien huolenaiheiden hallinta

a. Kuvaus organisaation lähestymisestä sidosryhmäyhteistyöhön ja sidosryhmien veroasioihin liittyvien huolenaiheiden hallinnasta, joka sisältää:	i. kuvauksen yrityksen lähestymistavasta eri veroviranomaisten kanssa käytävään vuorovaikutukseen; ii. kuvauksen yrityksen lähestymistavasta veroja koskevan poliittisen päätöksenteon edistämiseen; iii. kuvauksen prosesseista kaikkien sidosryhmien näkemysten ja huolenaiheiden keräämiseksi ja huomioimiseksi.

Kuvio 4 Standardi 207–3¹²²

Kohdassa a.i organisaatio voi kuvata suhtautumistaan viranomaisten kanssa käytävään vuorovaikutukseen tekemällä heidän kanssaan yhteistyötä, osallistumalla ajankohtaisiin tarkastuksiin ja hakemalla ennakkoon ratkaisuja merkittävien sopimusten tai liiketoimien hyväksyttävyydelle tai niiden oikealle hinnoittelulle. Mitä tulee veroja koskevan poliittisen päätöksenteon edistämiseen, tässä kohdassa yritys voi kuvata osallistumistaan

¹²⁰ GRI 207: Tax, Disclosure 207-2, Guidance.

¹²¹ GRI 207: Tax, Disclosure 207–3, Guidance.

¹²² Tehty mukailleen GRI 207: Tax -standardin kohtaa 207–3.

verokysymyksiin liittyvään lobbaukseen ja omia kannanottojaan erilaisiin verokysymyksiin, jos se on julkaissut sellaisia esimerkiksi omilla nettisivuillaan. Yritys voi myös kertoa, mikäli se on jäsenenä tai muuten osallistuu erilaisten verokysymyksiin kantaa ottavien yhdistysten toimintaan, ja minkälaista tämä osallistuminen käytännössä on. Sidosryhmien verokysymyksiin liittyvien huolenaiheiden keräysprosessiin liittyen yritys voi kuvata, minkälaisia mahdollisuuksia sidosryhmillä on osallistua esimerkiksi yrityksen verostrategian tai -politiikan laadintaan tai onko niiltä saadulla tai kerätyllä palautteella ollut vaikutusta siihen.¹²³

Aihekohtaisiin veroraportointistandardeihin kuuluu verojen maakohtaiseen raportointiin ohjeistava *Disclosure 207-4 Country-by-country reporting*. Maakohtaisten verojen raportointi käsittää GRI:n verostandardin mukaan raportoivan organisaation taloudellisten ja verotukseen liittyvien tietojen toimittamisen jokaisen lainkäyttöalueen osalta, jolla organisaatio toimii. GRI:n ohjeistuksen mukaan tiedot tulee raportoida samalta ajalta, jolta organisaation tuorein konsolidoitu tilinpäätös on tehty.¹²⁴ Näiden tietojen avulla voidaan muodostaa käsitys organisaation toiminnan laajuudesta ja sen verokontribuution jakautumisesta eri alueittain. Lähtökohtana on, että standardin mukaisesti raportoitavat luvut ovat samat kuin tässä tilinpäätöksessä, ja mikäli näin ei ole, tulee organisaation selvittää maakohtaisen raportin ja tilinpäätöksen lukujen väliset eroavaisuudet.¹²⁵

Maakohtaisesti raportoitavat taloudelliset tiedot parantavat tiedon käyttäjien tietämystä siitä, mistä raportoivan yrityksen toiminta ja tulos muodostuvat ja minkälaisen alueellisen verojalanjäljen yritys toiminnastaan jättää. Verotukseen liittyvien tietojen maakohtainen raportointi on myös omiaan kuvaamaan raportoivan organisaation verokäytänteitä eri lainkäyttöalueilla, mikä voi osaltaan viestiä mahdollisista taloudellisista- ja maineriskeistä verokysymyksiin liittyen.¹²⁶ Sidosryhmien kannalta erityisesti aluekohtaisesti toisistaan poikkeavat verokäytänteet voivat olla merkki sääntelyn eroavaisuuksien hyödyntämisestä, mikä saattaa muodostua taloudelliseksi riskiksi, jos

---

¹²³ GRI 207: Tax, Disclosure 207-3-, Guidance.

¹²⁴ GRI 207: Tax, Disclosure 207-4, Reporting requirements 2.1.

¹²⁵ GRI 207: Tax, Disclosure 207-4, Reporting requirements 2.2.1.

¹²⁶ GRI 207: Tax, Introduction.

sääntelyä päädytään harmonisoimaan. Kuvio 5 käy ilmi maakohtaista raportointia koskevan standardin 207–4 tarkempi sisältö.

GRI 207-4 Verotuksen maakohtainen raportointi

- a. Kaikki veroalueet, joissa organisaation tilintarkastettuun konsolidoituun tilinpäätökseen tai julkiseen rekisteriin tallennettuihin taloudellisiin tietoihin sisältyvät yksiköt ovat verovelvollisia.
- b. Kaikkia 207–4 a -kohdassa ilmoitettuja veroalueita koskien raportoitava seuraavat tiedot:
  - i. verovelvollisten yksiköiden nimet;
  - ii. organisaation pääasialliset toiminnot;
  - iii. työntekijöiden lukumäärä ja tämän laskentaperuste;
  - iv. tulot myynneistä kolmansille osapuolille;
  - v. tulot konsernin sisäisistä liiketoimista eri verotuksellisten lainkäyttöalueiden välillä;
  - vi. voitto/tappio ennen veroja;
  - vii. muut aineelliset hyödykkeet kuin käteisvarat ja niitä vastaavat;
  - viii. yhteisövero maksuperusteisesti;
  - ix. voitosta/tappiosta kertynyt yhteisövero;
  - x. syyt voitosta/tappiosta kertyvän yhteisöveron ja maksetun veron väliselle erolle, jos lakisääteistä verokantaa sovelletaan voittoon/tappioon ennen veroja.
- c. Ajanjakso, jota standardin 207–4 mukaiset tiedot koskevat.

Kuvio 5 Standardi 207–4¹²⁷

Kuviossa 5 esiteltyjen raportoitavien tietojen lisäksi GRI:n standardissa suositellaan raportoimaan työntekijöihin, maksettuihin ja kerättyihin veroihin ja muihin taloudellisiin seikkoihin liittyviä tietoja. Työntekijöihin liittyen suositellaan kertomaan maksettujen palkkojen yhteismäärä ja työntekijöiden puolesta pidätetyt ja maksetut verot. Yrityksen

¹²⁷ Tehty mukaillen GRI 207: Tax -standardin kohtaa 207–4 verotuksen maakohtaisesta raportoinnista.

olisi hyvä myös ilmoittaa veroviranomaisten puolesta asiakkailtaan keräämänsä verot ja toimialaan liittyvät verot tai muut valtiolle suoritettavat verot tai maksut sekä merkittävät epävarmuudet verotukselliseen asemaan liittyen. Raportoivan organisaation tulisi arvioida verotuksellisella lainkäyttöalueella sijaitsevien yksiköiden hallussa olevan yrityksen sisäisen velan määrä ja tälle maksetun koron laskentaperuste.¹²⁸

GRI:n johdon lähestymistapaa kuvaaviin standardeihin verrattuna maakohtaisten verojen raportointia koskeva standardi määrittelee hyvin tarkasti tiedot, jotka raportoivan organisaation tulee antaa, ja raportoitavien lukujen tulee perustua viimeisimpään konsolidoituun tilinpäätökseen. Verojen maakohtaista raportointia koskeva GRI:n ohjeistus on sisällöltään pitkälti yhtenäinen myöhemmin käsiteltävän OECD:n BEPS-hankkeen maakohtaisten verojen raportointia koskevan *Action 13* -ohjeistuksen kanssa. GRI:n maakohtaisten verojen raportointia koskeva ohjeistus on kuitenkin täysin vapaaehtoinen, ja sen mukaisesti raportoitava informaatio maakohtaisesti maksetuista veroista on tarkoitettu julkiseksi. Toisaalta myös *Action 13* -ohjeistuksen mukaisten dokumentointisuositusten suunta on julkistumaan päin.¹²⁹

GRI 207: Tax -standardi on lisännyt merkittävästi veroraportoinnin läpinäkyvyyttä ja vertailtavuutta niiden organisaatioiden osalta, jotka päättävät raportoida standardin mukaisesti. Tarkat ohjeistukset ja konkreettiset esimerkit kustakin veroinformaation osaluueesta tekevät raportoinnista selkeää, ja raportointivaatimukset ja -suositukset ovat sidosryhmien luettavissa ja tarkistettavissa. Suomessa valtioneuvoston kanslia on valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden veroraportointia koskevassa ohjeistuksessaan todennut GRI 207 Tax -standardin noudattamisen olevan veroihin liittyvien tietojen osalta kattavaa raportointia.¹³⁰ Standardi kattaa hyvin laajasti kaikki eri sidosryhmien tiedontarpeet lain noudattamisesta riskinottoon liittyen.¹³¹

Tästä samasta asiasta standardi on saanut osakseen kritiikkiä siitä syystä, että sen laajat raportointivaatimukset maakohtaisiin tietoihin liittyen voisivat paljastaa kriittistä

---

¹²⁸ GRI 207: Tax, Disclosure 207–4, Guidance.

¹²⁹ Tästä yksi merkki on EU-direktiivi 2021/2101, joka teki julkisen verojen maakohtaisen raportoinnin pakolliseksi EU-alueella toimiville yrityksille.

¹³⁰ VN/15411/2022, s. 2.

¹³¹ Viherkentän (2023) esittämiä keskeisiä sijoittajien kiinnostuksen kohteista ovat läpinäkyvyys, maakohtainen raportointi ja aggressiivinen verosuunnittelu.

informaatiota raportoivan yrityksen kilpailijoille.¹³² GRI 207: Tax -standardi sisältää toisaalta eri tasoisia suosituksia, ja standardia voi noudattaa vain osittain. *Holle ym.* ovat kritisoineet GRI-standardien *report or explain* -periaatetta, jonka mukaan yritys voi jättää standardissa vaaditun tiedon raportoimatta, jos se tarjoaa selityksen tiedon pois jättämiselle.¹³³ Heidän mukaansa tämä periaate hankaloittaa standardin mukaisesti tehdyn raportoinnin vertailtavuutta.¹³⁴ GRI 207: Tax -standardi on vielä melko tuore, mutta sen laaja käyttöönotto ja vakiintunut asema veroraportoinnin keskeisimpänä ohjeistuksena kertoo olemassa olevasta tarpeesta veroasioita koskevalle tiedottamiselle. Standardi tulee luultavasti vielä päivittymään, kun yritysten julkinen veroraportointi yleistyy ja kehittyy sitä koskevan normiston etenemisen myötä.

3.4 Veroraportoinnin kansainvälinen sääntely

3.4.1 OECD:n ohjeistus verojen maakohtaisesta raportoinnista

Osana BEPS-hankkeen implementointia OECD on antanut siirtohinnoittelun dokumentointia ja verotuksen maakohtaista raportointia koskevan ohjeistuksen (*Action 13: 2015 Final Report, Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting*), jota suurten monikansallisten yhtiöiden on ollut suositeltua noudattaa vuodesta 2016 lähtien. Ohjeistuksessa määritelty siirtohinnoittelun dokumentointivelvoite koostuu kolmesta osasta, jotka ovat koko konsernia koskevat tiedot, *master file*, paikallisille verohallinnoille toimitettavat yksittäisiä konserniyhtiöitä koskevat tiedot merkittävistä liiketoimista eli *local file* ja verotukseen liittyvät maakohtaisesti raportoitavat tiedot, jotka kuvastavat konsernin tulojen ja maksettujen verojen globaalia jakautumista. Tässä tutkielmassa keskitytään tarkastelemaan ohjeistusta verotuksen maakohtaisesti raportoitavia tietoja koskien, sillä se on keskeisin globaali normi kansainvälisten suuryritysten veroraportoinnin kannalta, minkä lisäksi se on vaikuttanut niin muihin kansallisiin raportointinormeihin kuin kansainvälisiin yritysvastuuraportointistandardeihin.

---

¹³² Tällaista kilpailusalaisuuden kannalta kriittistä informaatiota voi olla esimerkiksi yritysten maakohtaiset ns. projektiyhtiöt, jotka on perustettu kyseiselle lainkäyttöalueelle erillistä projektia varten. Maakohtaisten tilinpäätöstietojen ja niistä ilmi käyvän hinnoitteluun ja katteisiin liittyvän tiedon leviäminen liian aikaisessa vaiheessa yrityksen kilpailijoille voisi horjuttaa sen markkina-asemaa kyseisellä alueella. Näin arvioitu Työ- ja elinkeinoministeriön verojalanjälkiraportointia koskevan epävirallisen työryhmän muistiossa s. 10 ja 23.

¹³³ GRI 1 Foundation 2021: 1.4. Using the GRI Standards.

¹³⁴ Holle ym. 2021, s. 712.

OECD:n ohjeistuksen verotuksen maakohtaisesta raportoinnista tarkoituksena on ollut kansainvälisten yritysten verotietojen läpinäkyvyyden parantaminen. Laadukkaan datan puute on vaikeuttanut monikansallisten yritysten harjoittaman verovälttelyn taloudellisten vaikutusten arviointia, ja siirtohinnoittelun saralla on ollut haasteita oikeiden siirtohintojen viranomaisarvioinnissa ja siten myös tilintarkastusten suorittamisessa.¹³⁵ Maakohtainen verojen raportointivelvollisuus on ollut ohjeistuksen artikla 8 mukaan voimassa raportointivaatimusten mukaisilla konserneilla tilikaudesta 2016 lähtien. OECD:n ohjeistus on yksi veroraportoinnin keskeisimmistä normeista, joka on edeltänyt myöhemmissä alaluvuissa käsiteltäviä, rajatummilla lainkäyttöalueilla annettuja normeja.

Maakohtaisten verojen raportoinnin osalta OECD:n ohjeistus koskee siinä esitetyn mallilainsäädännön artikla 1 mukaan kahdesta tai useammasta yhtiöstä koostuvia konserneja, joiden liikevaihto on ollut edeltävänä verovuotena vähintään 750 miljoonaa euroa ja joiden konserniyhtiöiden verotukselliset kotipaikat sijaitsevat eri veroalueilla. Myös sellaisen liikevaihtovaatimukset täyttävän konsernin tulee laatia raportti, johon kuuluva yhtiö on tosiasiallisen johtopaikkansa perusteella verovelvollinen muulla kuin sillä veroalueella, jossa muut konserniyhtiöt sijaitsevat. Artikla 2 mukaan maakohtaiseen raporttiin tulee sisällyttää tiedot kaikista veroalueista, joilla konserniin kuuluvalla yhtiöllä on verotuksellinen kotipaikka. Verotuksen maakohtaisen raportin laatii lähtökohtaisesti konsernin ylin emoyhtiö, joka toimittaa raportin sen lainkäyttöalueen veroviranomaisille, jossa se itse sijaitsee.

OECD:n antaman ohjeistuksen mukainen raportti maakohtaisista veroista sisältää kaksi eri osiota. Raportointivaatimukset täyttävän monikansallisen yrityksen tulee ohjeistuksen artikla 4 mukaan ensimmäisessä osiossa kuvata yleisesti sitä, kuinka sen tuottamat tulot, maksettavat verot ja liiketoiminnot ovat jakautuneet veroalueittain. Tähän osioon kuuluvat konsernista raportoitavat taloudelliset tiedot, ja siinä tulee ilmoittaa lainkäyttöalueittain konserniyhtiöiden liikevaihdot, veroja edeltäneen tuloksen tai tappion, joiden lisäksi konsernin tulee ilmoittaa sen maksamien tuloverojen määrä ja kertyneiden mutta maksamattomien tuloverojen määrä. Ohjeistuksen malliraportissa liikevaihto on eritelty konsernin kanssa etuyhteyssuhteessa olevilta ja konsernista

---

¹³⁵ OECD: Action 13 Country-by-Country Reporting.

riippumattomilta tahoilta peräisin olevaan liikevaihtoon. Konsernista tulee myös ilmoittaa työntekijöiden määrä ja kiinteä omaisuus, jolla tarkoitetaan muuta kuin käteistä tai siihen verrattavissa olevia varoja.

Toisessa raportointiosiossa konsernin tulee listata kaikki konserniin etuyhteysuhteessa olevat yritykset (*constituent entities*) veroalueittain. Artikla 1 mukaan etuyhteysyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka yhdistellään konsernitilinpäätökseen tai joka siihen yhdisteltäisiin, jos kyseinen yritys oli pörssiin listattu yhtiö. Etuyhteysyrityksellä tarkoitetaan myös sellaisia yhtiöitä, jotka on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen yrityksen koon tai olennaisuuden perustella tai sellaista erillisen liiketoimintayksikön pysyvää toimipaikkaa konsernissa, joka lukeutuu edellisiin määritelmiin edellyttäen, että etuyhteysyritys laatii tälle pysyvälle toimipaikalle erillisen tilinpäätöksen ja muun taloudellisen raportoinnin.

Konsernin etuyhteysyrityksien toimintaa kuvaavassa raportoinnin toisessa osiossa tulee ohjeistuksen artikla 4 mukaan ilmoittaa kunkin yhtiön nimi ja pääasialliset liiketoiminnot ohjeistuksessa listattujen kategorioiden mukaisesti. Raportti esitetään ohjeistuksen mukaan taulukkomuodossa, johon voi merkitä ruksin niiden kategorioiden kohdalle, joihin lukeutuvaa toimintaa etuyhteysyritys harjoittaa. Raportista tulee käydä ilmi, millä lainkäyttöalueella kukin etuyhteysyritys sijaitsee ja minkälaista toimintaa se harjoittaa sekä kyseisen lainkäyttöalueen nimi. Raporttiin sisällytettävien etuyhteysyritysten laajasta määritelmästä johtuen maakohtainen raportti voi näin kuvata konsernin toimintaa kokonaisuutena tältä osin jopa tarkemmin kuin varsinainen konsernitilinpäätös, sillä siihen on merkittävä sellaisetkin yhtiöt, joita ei konsernitilinpäätökseen sisällytetä.

Taloudellisia tietoja ja konserniyhtiöiden liiketoimintoja koskevien raporttien lisäksi raportoivat konserni voi antaa lisätietoja konsernin etuyhteysyritysten toiminnasta, mikäli se on tarpeellista edellisissä osiossa annettujen tietojen muodostaman kokonaisuuden hahmottamisen kannalta. OECD suosittelee mainitsemaan tässä osiossa tietolähteet, joiden perusteella raportti on koottu. Raportoinnissa käytettyjen lähteiden tulisi olla samat vuodesta toiseen, ja niissä tapahtuneet mahdolliset muutokset ja niiden syyt tulee myös ilmoittaa konsernia koskevissa lisätiedoissa.¹³⁶

---

¹³⁶ OECD: Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting – Source of data.

OECD:n siirtohinnoittelun dokumentaatiota ja maakohtaista raportointia koskeva ohjeistus koskee veroviranomaisille toimitettavia tietoja, joita tulee ohjeistuksen mukaan käsitellä luottamuksellisesti.¹³⁷ Maakohtaisen raportoinnin osalta on kuitenkin annettu myös julkiseksi tarkoitettua raportointisuosituksia, mistä esimerkkinä toimii GRI 207: Tax -standardin kohta 207–4 maakohtaisesta raportoinnista. Tämän lisäksi julkinen verojen maakohtainen raportointi on tulossa pakolliseksi EU-alueelle sijoittautuneille yrityksille, mitä käsitellään seuraavassa alaluvussa. Toistaiseksi vapaaehtoinen julkinen verojen maakohtainen raportointi ei ole ollut raportointisuositusten piiriin kuuluvien yritysten keskuudessa kovin yleistä. *Aliprandin ja Bordersin* laatiman selvityksen mukaan vain alle 3 % maailman suurimmista yrityksistä¹³⁸ julkaisee maakohtaisen raportin.¹³⁹

3.4.2 EU-sääntely

OECD:n ohjeistusta maakohtaisesta raportoinnista mukaileva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2101 edellyttää, että EU:ssa pää- tai sivukonttorien tai tytäryhtiöiden puolesta sijaitsevien kansainvälisten konsernien tulee raportoida maakohtaisista taloustiedoistaan julkisesti, ja se on siten edelleen lisännyt vaatimusta monikansallisten konsernien veroraportoinnin avoimuudesta. Direktiivin on tullut olla implementoituna jäsenmaiden kansalliseen lainsäädäntöön vuoden 2023 kesäkuusta lähtien, ja näitä lakeja, asetuksia ja määräyksiä tulee soveltaa viimeistään 22. kesäkuuta 2024 tai sen jälkeen alkavien tilivuosien alkamispäivästä lähtien. Samoin kuin OECD:n maakohtaisten verojen raportointia koskevassa ohjeistuksessa, myös EU:n direktiivissä raportointivaatimukset koskevat suuria kansainvälisiä konserneja tai itsenäisiä yrityksiä, joiden yhteenlaskettu konsolidoitu liikevaihto on ylittänyt 750 miljoonaa euroa kahtena edeltävinä peräkkäisinä tilivuosina. Tällaisten konsernien tulee ilmoittaa, onko niiden emoyhtiö EU-jäsenvaltiossa sijaitseva yhtiö vai onko niillä EU-alueella sijaitsevia tytäryhtiöitä tai sivuliikkeitä. Raportointivaatimukset eivät kuitenkaan koske vain yhden jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita yrityksiä tai niiden sivuliikkeitä.

---

¹³⁷ OECD: Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting - Confidentiality.

¹³⁸ Forbesin indeksin mukaan.

¹³⁹ Aliprandi – Borders 2023, s. 6–7.

Direktiivin perusteluissa Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto katsoivat tarpeelliseksi lisätä yritysten maksamia tuloveroja koskevaa julkista valvontaa, sillä sen avulla voitaisiin edistää yritysten avoimuutta ja vastuullisuutta, ja tätä myötä myös laajemmin yhteiskunnan hyvinvointia. Direktiivin perusteluiden mukaan julkinen maakohtainen raportointi olisi monikansallisten yritysten toiminnan avoimuuden lisäämisen kannalta tehokas ja tarkoituksenmukainen väline, joka auttaisi erilaisia tiedon käyttäjiä arvioimaan raportoivan yrityksen vaikutuksia talouteen. Myös osakkeenomistajat hyötyisivät maakohtaisesta raportoinnista, sillä se parantaisi heidän mahdollisuuksiaan arvioida yrityksen riskinottoa. Raportointi olisi myös viranomaisille keino arvioida olemassa olevan lainsäädännön tehokkuutta ja sen vaikutusta yritysten toimintaan.

EU-direktiivin raportointivaatimusten sisältö on pitkälti linjassa OECD:n ohjeistuksen kanssa. Direktiivin 48 c artiklan mukaan maakohtaisessa raportissa tulee julkaista perustiedot perimmäisestä emoyrityksestä tai itsenäisestä yrityksestä, joihin kuuluvat yrityksen nimi, kyseessä oleva tilivuosi, käytetty valuutta ja luettelo kaikista perimmäisen emoyrityksen tilinpäätökseen yhdistellyistä sidosyrityksistä, jotka ovat sijoittautuneet EU:n alueelle tai veroasioissa yhteistyöhaluttomille lainkäyttöalueille¹⁴⁰. Perimmäisellä yrityksellä tarkoitetaan direktiivin määritelmän mukaan yritystä, joka laatii suurimman yrityskokonaisuuden konsolidoidut tilinpäätökset. Perustietojen lisäksi tuloveroja koskevassa kertomuksessa tulee esittää lyhyt kuvaus liiketoiminnoista eri EU-jäsenvaltioiden alueella, työntekijöiden lukumäärä, nettoliikevaihto, voitto tai tappio ennen tuloveroja, kertyneiden ja maksettujen verojen määrä ja viimeisimpänä edellisiltä tilikausilta kertyneiden voittojen tai tappioiden määrä. Jos yrityksen raportoimien kertyneiden ja maksettujen tuloverojen välillä on olennaisia eroja, voi raporttiin sisällyttää yleisen selostuksen näiden erojen selittämiseksi. OECD:n maakohtaista raportointia koskevasta ohjeistuksesta poiketen direktiivin raportointivaatimuksista on jätetty pois konsernin pääoma ja kiinteä omaisuus (muu kuin käteisvarat). Yritys voi silti vapaaehtoisesti julkaista nämä tiedot, sillä myös omaisuus voi olla yksi keskeisistä indikaattoreista yrityksen taloudellisten vaikutusten jakaantumisesta.¹⁴¹

---

¹⁴⁰ Euroopan neuvoston 17. lokakuuta 2023 hyväksymä yhteistyöhaluttomista lainkäyttöalueista koskeva EU:n luettelo, jossa on 16 maata. Listatut maat eivät ole täyttäneet sitoumuksiaan noudattaa verotusalan hyvän hallintotavan kriteerejä tietyssä määräajassa tai ne ovat kieltäytyneet tästä.

¹⁴¹ Ks esim. PwC: EU public country-by-country reporting.

Taloudelliset tiedot tulee antaa jokaisen EU:n jäsenvaltiossa sijaitsevan ja jäsenvaltion lakeja noudattavan yhtiön osalta, vaikka kyseinen EU-alueella sijaitseva yritys olisi vain tytäryhtiö tai sivuliike, jonka emoyhtiö sijaitsee EU-alueen ulkopuolella. Tällaisten kokoluokiltaan keskisuurten ja suurten tytäryhtiöiden tulee julkaista emoyritystään koskeva kertomus tuloverotiedoista, jos emoyrityksen konsolidoidut tulot ylittävät 750 miljoonan euron rajan. Tuloverokertomusta koskevat tiedot tulee myös antaa jokaisen EU:n toimesta yhteistyöhaluttomaksi määritellyn lainkäyttöalueella sijaitsevan yhtiön kohdalta, jos kyseinen lainkäyttöalue on ollut EU:n harmaalla listalla vähintään kahden vuoden ajan. Muita lainkäyttöalueita koskevien tietojen osalta raportointi voidaan tehdä kokonaisarviointina.

Kenties merkittävin eroavaisuus tämän EU-direktiivin raportointivaatimuksissa OECD:n maakohtaista raportointia koskevaan ohjeistukseen verrattuna on vaatimus tuloverokertomuksen julkisuudesta. Siinä missä OECD:n ohjeistukset koskevat paikallisille veroviranomaisille toimitettavia tietoja, jotka yritys voi halutessaan vapaaehtoisesti julkistaa, sisältää EU:n maakohtaisen raportoinnin direktiivi tarkat ohjeistukset vastaavan informaation julkiseen saatavuuteen liittyen. Direktiiviin on kuitenkin sisällytetty niin sanottu *safeguard clause* tai turvasatamasäännös, joka mahdollistaa tietojen jättämisen pois tuloverotietoja koskevasta kertomuksesta. Tuloverokertomuksen sisältöä säätelevän direktiivin 48 c artiklan kohta 6 mukaan jäsenvaltiot voivat sallia yhden tai useamman artiklan muiden kohtien mukaisesti julkaistavan tiedon jättämisen pois kertomuksesta, jos sen julkistaminen aiheuttaisi vakavaa haittaa kertomuksen kohteina olevien yritysten kaupalliselle asemalle. Tuloverokertomuksessa tulee tosin ilmoittaa tällaisten tietojen antamatta jättämisestä ja esittää perusteltu selitys tietojen pois jättämiselle.

Direktiivin tuloveroja koskevien tietojen julkaisemista ja saatavuutta koskevan ohjeistuksen mukaan tulee tuloverotietoja koskeva kertomus julkaista viimeistään 12 kuukauden kuluttua sen tilivuoden tilinpäätöspäivästä, jonka osalta se on laadittu. Kertomus tulee julkaista EU:n jäsenvaltion yritysrekisterissä ja yrityksen omilla kotisivuilla, joilla raportin tulee pysyä julkaistuna vähintään viiden vuoden ajan. Kertomuksen tulee olla saatavilla maksuttomasti ja se tulee julkaista vähintään yhdellä EU:n virallisella kielellä, mikä käytännössä tarkoittanee useimmiten englantia.

Julkista maakohtaista raportointia on jo ennen direktiiviä 2021/2101 edellytetty EU-alueella toimivilta tiettyjen toimialojen yrityksiltä. Kaivannaisteollisuuden ja puunkorjuun alalla toimivilta yrityksiltä on edellytetty maakohtaista raportointia, josta on alun perin säädetty nyt muutetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/34/EU. Tässä direktiivissä säädettyjen toimialojen yrityksiä koskien säilyvät samat raportointivelvoitteet maakohtaisista liikevoitosta tai -tappiosta ja maksetuista tuloveroista, jotka direktiivi 2021/2101 laajensi koskemaan muidenkin toimialojen yrityksiä. Pankkialalla julkisen maakohtaisen raportoinnin vaatimus on myös ollut voimassa vuodesta 2013 lähtien (Direktiivi 2013/36/EU). Päivitetyssä direktiivissä 2021/2101 halutaan välttyä kahdenkertaiselta raportoinnilta, joten siinä säädellyistä raportointivaatimuksista on vapautettu pankkialalla toimivat yhtiöt, jotka ovat sisällyttäneet direktiivin 2013/36 89 artiklan mukaisesti laadittavaan tuloveroja koskevaan kertomukseensa kaikki toimintonsa ja konsolidoituun tilinpäätökseen sisällytettyjen sidosyritystenä toiminnot.

Maakohtainen raportointi on ollut merkittävä keino lisätä monikansallisten konsernien veroraportoinnin avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Yritysten sidosryhmät peräänkuuluttavat näitä ominaisuuksia enemmän kuin aiemmin, joten raportoivan yrityksen onkin olennaista varmistaa maakohtaisessa raportissa julkaistavien tietojen yhtenäisyys paitsi sen tekemien vero- ja taloudellisten lausuntojen myös sen esittämien vastuullisuuslausuntojen kanssa. Tämä pätee erityisesti lausuntoihin veroparatiisien käyttämättömyydestä. Maakohtaisesta raportista tällaisten väittämien ristiriitaisuus voi käydä ilmi melko selvästi esimerkiksi epäsuhdista konsernin yhteistyöhaluttomilla lainkäyttöalueilla sijaitsevien tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden työntekijä- tai pääomakohtaisissa liikevoittomarginaaleissa.¹⁴² Todellisuudessa tiedon käyttäjien välillä voi olla suuriakin eroavaisuuksia tällaisen taloudellisen informaation lukutaidossa, mutta maakohtaisten raporttien julkisuus tarjoaa heille mahdollisuuden konsernien toiminnan itsenäiseen arviointiin.

Mitä tulee OECD:n ohjeistusten mukaiseen maakohtaiseen raportointiin, eurooppalaisten yritysten osuus maakohtaisen raportin julkaisseista monikansallisista yrityksistä on ollut *Aliprandin ja Bordersin* tekemän selvityksen mukaan noin 80 %.¹⁴³ Tästä huolimatta

---

¹⁴² Tätä havainnollistettu esim. PwC: EU public country-by-country reporting, s. 5.

¹⁴³ Aliprandi ja Borders 2023 s. 7–8.

vaatimus maakohtaisia tietoja sisältävän tuloverokertomuksen julkaisemisesta on useimmille EU-alueella toimiville yrityksille uusi raportointivelvollisuus niiden vuosittaisessa raportoinnissa. Tuloverokertomus tulee julkaista jokaiselta verovuodelta, kun vapaaehtoisesti julkaistuissa maakohtaisissa raporteissa on keskimäärin havaittu olevan vuoden tai kahden viive.¹⁴⁴ Lisäksi raporttien sisältöihin liittyen vain 11 % vastasi sisällöltään OECD:n ohjeistuksen malliraportteja.¹⁴⁵ On toki huomattava, että direktiivin raportointivaatimukset ovat hieman kevyemmät kuin OECD:n ohjeistuksen, mutta sen noudattaminen tulee vaatimaan aiempaa enemmän veroraportointiin käytettyjä työtunteja.

3.4.3 Veroraportoinnin sääntely verrokkimaissa

EU-jäsenmaissa Ruotsissa ja Ranskassa veroraportointia koskevaa sääntelyä muovaavat niin kansalliset kuin kansainväliset EU:n luomat normit. Julkisen maakohtaisen veroraportoinnin osalta sääntelyä on tiukentanut EU-direktiivi 2021/2101, joka kummankin valtion on tullut implementoida lainsäädäntöönsä. Ruotsissa direktiivi on implementoitu lailla (2023:340)¹⁴⁶, joka tuli voimaan 22. kesäkuuta vuonna 2023 ja jota sovelletaan ensimmäisen kerran 31. toukokuuta 2024 jälkeen alkavana tilikautena.

Ruotsissa velvollisuus maakohtaiseen raportointiin koskee konserneja ja yrityksiä, joiden liikevaihto on kahden edeltävän tilikauden aikana ylittänyt kahdeksan miljardia ruotsin kruunua. Tällaisten yritysten tulee toimittaa raportti maakohtaisista tiedoistaan paikalliselle Patentti- ja rekisterihallitukselle, ja tämä raportti tulee myös julkaista yrityksen nettisivuilla. Lisäksi Ruotsin tilinpäätöslain (*bokföringslag* 1999:1078) mukaan suuriksi yrityksiksi luokiteltujen yritysten tilintarkastajien tulee tilintarkastuskertomuksessaan ilmoittaa, onko yritys velvollinen julkaisemaan maakohtaisen raportin ja onko yritys julkaissut sen.

Ranskassa OECD:n ohjeistus verojen maakohtaisesta raportoinnista implementoitiin kansalliseen lainsäädäntöön vuonna 2017. Kansainvälisesti toimivien konsernien on tullut ilmoittaa maakohtaiset tiedot lomakkeella *Form 2258-SD*. Tämä vaatimus koski artikla 223 *quinquies C of the French Tax Code* mukaisia oikeushenkilöitä. Ranska on

---

¹⁴⁴ Aliprandi ja Borders 2023, s. 5–6.

¹⁴⁵ Aliprandi ja Borders 2023, s. 10.

¹⁴⁶ Lag om offentliggörande av vissa stora företags inkomstskatterapporter.

sittemmin implementoinut verojen julkista maakohtaista raportointia koskeneen EU-direktiivin 2021/2101 kansalliseen lainsäädäntöönsä.¹⁴⁷ Säännös on sisällöltään linjassa direktiivin sisällön kanssa. Maakohtainen raportti tulee julkaista siinä käytetyn alkuperäisen kielen lisäksi ranskaksi.

Sekä Ranska että Ruotsi ovat implementoineet direktiivin kansalliseen lainsäädäntöönsä hyvin samanlaisin tavoin. Molemmat maat sallivat turvasatamasäännöksen, joka mahdollistaa yritysten kilpailullisen aseman kannalta vahingollisten tietojen ilmoittamatta jättämisen. Ne eivät kuitenkaan direktiivissä esitettyä poikkeusta sallia maakohtaisen raportin julkistaminen pelkästään yrityksen nettisivuilla. Molemmat valtiot edellyttävät lisäksi, että Euroopan talousalueella (ETA) perustetut yritykset julkaisevat maakohtaisen raportin.

Mitä tulee EU:n ulkopuolisten tarkastelumaiden veroraportointia koskevaan normistoon, Yhdistyneiden kuningaskuntien osalta julkisen veroraportoinnin viimeisin normi on Finance Act 2016 -säädöksen liite 19, jossa säädetään suurten yritysten velvollisuudesta julkistaa verostrategiansa. Vaatimus koskee säännöksen 5 kohdan mukaan Yhdistyneiden kuningaskuntien lainkäyttöalueella sijaitsevia yrityksiä, konserneja ja kommandiittiyhtiöitä, joiden liikevaihto on ylittänyt 200 miljoonaa puntaa tai joiden tase on ylittänyt 2 miljardia puntaa edellisenä tilikautena.

Säännöksen mukaan laadittavaan ja julkaistavaan verostrategiaan tulee sisällyttää kuvaus yrityksen lähestymistavasta riskienhallintaan liittyen veroriskeihin, mihin kuuluu kuvaus veroasioita koskevasta hallintorakenteesta. Yrityksen suhtautuminen verosuunnitteluun on myös keskeinen verostrategiassa käsiteltävä aihe. Tämän kuvauksessa tulee selventää, mikä on yrityksen kanta verosuunnitteluun ja kuinka se suhtautuu lain asettamiin velvoitteisiin ja niiden noudattamiseen. Verosuunnittelun eri käytänteisiin liittyy eriasteisia veroriskejä, joiden realisoituminen yrityksen kannalta epäedullisesti on mahdollista. Yrityksen tuleekin verostrategiassaan avata, mikä on se riskitaso, jota se on verosuunnittelun osalta valmis sietämään. Lisäksi sen tulee kertoa, kuinka se suhtautuu yhteistyöhön veroviranomaisten kanssa, ja tähän liittyen Yhdistyneiden kuningaskuntien paikallisen verohallinnon, *HM Revenue & Customs* kanssa.

---

¹⁴⁷ Loi n° 2023-171 du 9 mars 2023 portant diverses dispositions d'adaptation au droit de l'Union européenne dans les domaines de l'économie, de la santé, du travail, des transports et de l'agriculture (1), 11 artikla.

Liitteen 19 kohdan 16 mukaan konsernin verostrategia tulee julkistaa ennen tilikauden päättymistä ja korkeintaan 15 kuukauden kuluttua edellisen verostrategian julkaisemisesta, mikäli konserni oli myös edeltävänä vuotena ollut velvollinen sen julkaisemiseen. Verostrategia tulee julkaista internetiin minkä tahansa konserniin kuuluvan britannialaisen yhtiön toimesta siten, että se on yleisön saatavilla maksutta. Käytännössä strategia julkaistaan usein yrityksen omilla nettisivuilla.

Verostrategian julkaisuun velvoittavan säännöksen laatimiseen vaikutti halu parantaa veroinformaation avoimuutta. Verostrategian julkaisemisen uskottiin lisäävän läpinäkyvyyttä suurten yritysten verokysymyksissä paikallisen verohallinnon ja yritysten eri sidosryhmien kannalta. Koska verostrategian tulee olla yrityksen johtoryhmän hyväksymä, ajateltiin yritysten sisällyttävän siitä edes verostrategiansa osaksi hallintoprosessejaan. Velvoittamalla yritykset julkaisemaan verostrategian ajateltiin niiden suhtautumistaan verosuunnitteluun. Lisäksi koettiin, että velvoite julkaista verostrategia motivoisi yrityksiä noudattamaan aiempaa tunnollisemmin eri verotuksen normeja, kun aiheeseen tulee ottaa kantaa julkisesti.¹⁴⁸

Toisin kuin EU-maissa, Yhdistyneissä kuningaskunnissa ei ole vireillä lainsäädäntöä verojen julkiseen maakohtaiseen raportointiin liittyen. Julkinen maakohtainen raportointi on tosin jo pakollista luottolaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille direktiivin 2013/36/EU mukaisesti, jonka raportointivaatimukset on implementoitu paikalliseen lainsäädäntöön säädöksellä 2013 nro 3118 *the Capital Requirements (Country-by-Country Reporting) Regulations 2013* ennen maan eroa Euroopan unionista. Luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevat raportointivaatimukset sisältävät säädöksen kohta 2 mukaisesti perustiedot raportoivasta instituutiosta (nimi, toiminnan laatu, maantieteellinen sijainti ja siihen kuuluvat tytäryhtiöt ja sivuliikkeet), liikevaihto, kokoaikaisten työntekijöiden keskimääräinen määrä, voitto tai tappio ennen veroja, maksetun yhteisöveron määrä ja instituution saadut julkiset tuet. Lisäksi Yhdistyneissä kuningaskunnissa on raaka-ainehakuisessa teollisuudessa toimivia yrityksiä koskeva julkinen tiedonantovelvollisuus ulkomaiselle hallitukselle suoritetuista maksuista, säädös *The Reports on Payments to Governments Regulations 2014*, joka on implementoitu EU-direktiivistä 2013/34/EU.

---

¹⁴⁸ HM Revenue & Customs: Tax administration: large businesses transparency strategy.

Myös Yhdysvaltain senaatissa on käsittelyssä lakiesitys, joka edellyttäisi kansainvälisiä suurkonserneja julkaisemaan maakohtaisia verotukseen liittyviä tietoja. Edustajainhuone hyväksyi vuonna 2021 *Disclosure of Tax Havens and Offshoring Act* (S.638) -lakiesityksen, joka muuttaisi vuoden 1934 arvopaperilakia (*the Securities Act of 1934*) tehden maakohtaisesta raportoinnista pakollista suuryrityksille.¹⁴⁹ Säännös koskisi Yhdysvaltain arvopaperi- ja pörssikomissioon (*U.S. Securities and Exchange Commission*) listautuneita suuryrityksiä, joiden liikevaihto ylittää 850 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria. Lakiesityksen sisältämät tiedonantovaatimukset ovat yhtenäiset OECD:n verojen maakohtaista raportointia koskevan ohjeistuksen kanssa, ja tietojen tulisi esityksen kohta 2 alakohdan b mukaan olla yleisön saatavilla koneellisesti luettavassa muodossa. Läpi mennessään lakiesitys yhtenäistäisi yhdysvaltalaisen suuryritysten julkista verojen maakohtaista raportointia koskevat raportointivaatimukset EU-direktiivin 2021/2101 tiedonantovaatimuksia vastaaviksi.

Yhdysvalloissa on lisäksi veronluonteisia maksuja koskeva julkinen tiedonantovelvollisuus, joka velvoittaa raaka-ainehakuisessa teollisuudessa toimivia yrityksiä ilmoittamaan valtiolle suorittamansa maksut. *Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act* -laki tuli voimaan vuonna 2010 ja sen tarkoituksena oli edistää Yhdysvaltojen taloudellista vakautta parantamalla rahoitusjärjestelmän vastuullisuutta ja läpinäkyvyyttä sekä suojella paikallisia kuluttajia ja veronmaksajia. Lain kohta 1504 säättää raaka-ainehakuisessa teollisuudessa toimivien yritysten julkisesta tiedonantovelvollisuudesta ulkomaiselle hallitukselle tai Yhdysvaltain hallitukselle tekemistään maksuista, joita se on tehnyt öljyn, maakaasun tai mineraalien kaupallisen hyödyntämisen tarkoituksessa. Näihin maksuihin lukeutuvat myös yrityksen suorittamat verot. Tiedonantovelvollisuus koskee raaka-ainehakuisen teollisuuden yrityksiä, jotka ovat velvollisia toimittamaan vuosiraportin komissiolle ja jotka hyödyntävät öljyä, maakaasua tai mineraaleja kaupallisessa tarkoituksessa.

Yhteneväisyys julkista veroraportointia koskevassa normistossa EU-maiden Ranskan, Ruotsin ja Suomen välillä sekä osittain Yhdistyneiden kuningaskuntien kanssa on selvää, ja sääntely on kehittynyt kohti suurempaa läpinäkyvyyttä veroasioihin liittyvässä tiedottamisessa. Yhdysvalloissa ei toistaiseksi ole muita julkista veroraportointia

---

¹⁴⁹ Lakialoite luettavissa ja aloitteen etenemisen seuranta <https://www.congress.gov/bill/118th-congress/senate-bill/638>.

koskevia velvoitteita kuin raaka-ainehakuisen teollisuuden alalla toimivien yritysten tiedonantovelvollisuus. Toisaalta julkista maakohtaista raportointia koskeva vireillä oleva lakiesitys olisi olennainen muutos nykytilanteeseen ja se merkitsisi julkisen maakohtaisen raportoinnin sääntelyn entistä laajempaa harmonisointia. Toteutuessaan vaatimus verotuksen julkisesta maakohtaisesta raportoinnista koskisi Yhdysvaltain alueella toimivia yrityksiä, jolloin samankaltaisten raportointivaatimusten edellyttäminen voisi yleistyä myös sellaisilla lainkäyttöalueilla, joilla ei vielä ole voimassa vastaavaa sääntelyä.

3.5 Veroraportoinnin kotimainen sääntely

Yritysten yhteiskuntavastuullisuutta ilmentävän enemmän tai vähemmän vapaaehtoisen veroraportoinnin viimeaikaisin kotimainen sääntely on mukaillut OECD:n antamaa ohjeistusta maakohtaisten verojen raportoinnista ja EU-direktiiviä 2021/2101 koskien julkista maakohtaista raportointia. Tuorein veroraportointia koskeva julkaistu normi on Valtioneuvoston kanslian (VNK) omistajaohjausosaston päivitetty Ohjeistus valtion enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaisen verojen raportointiin tilikaudesta 2022 alkaen VN/15411/2022, joka on laadittu tarkoituksena vastata direktiivissä 2021/2101 esitettyihin tiedonantovaatimuksiin verotuksen julkisesta maakohtaisesta raportoinnista.¹⁵⁰ Direktiiviä ei kuitenkaan ole vielä tarkasteluhetkellä varsinaisesti implementoitu kotimaiseen lainsäädäntöön.

Yrityksillä on ollut velvollisuus antaa Verohallinnolle verotuksen maakohtainen raportti vuoden 2016 alusta lähtien.¹⁵¹ Maakohtaisessa raportissa annettavista tiedoista säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 14 d ja 14 e §:ssä. Valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen mukaan valtio-omistaja päivittää ohjeistuksensa enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaiseen verojen raportointiin OECD:n ohjeistuksen mukaisesti.¹⁵² Periaatepäätöksen vaikutuksissa tunnistetaan valtion omistuksessa oleva yritysvarallisuus merkittävänä osa yhteistä kansallisvarallisuutta ja siinä edellytetäänkin, että valtion yhtiöomaisuuden hoidossa tavoitellaan mahdollisimman hyvää yhteiskunnallista ja taloudellista kokonaistulosta.¹⁵³ Toisin kuin

---

¹⁵⁰ VN/15411/2022.

¹⁵¹ EV 179/2016 vp.

¹⁵² VNK/2020/48.

¹⁵³ VNK/2020/48.

Verohallinnolle toimitettavat maakohtaiset tiedot, Valtioneuvoston ohjeistuksen mukaiset tiedot ovat tarkoitettu julkisiksi.

VNK:n päivitetyn ohjeistuksen tarkoituksena on seurata OECD:n antamaa ohjeistusta maakohtaisten verojen raportoinnista ja samaa teemaa koskevaa EU-direktiiviä 2021/2101. Päivitetyn ohjeistuksen mukainen veroraportti on tullut julkaista osana yrityksen vuosikertomusta, yritysvastuuraporttia tai omana erillisenä raporttinaan vuodelta 2022 ja siitä eteenpäin maksetuista ja tilitetyistä veroista. Valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden lisäksi vähemmistöomisteisia ja muita listayhtiöitä suositellaan raportoimaan veroasioistaan tämän ohjeistuksen mukaisesti.¹⁵⁴

Ohjeistuksen mukaisessa veroraportissa tulee olla kuvaus yrityksen noudattamasta verostrategiasta ja toimintaperiaatteista, mikä sisältää edelleen kuvauksen veroasioiden organisoinnista ja johtamisesta. Lisäksi raportissa tulee kertoa yrityksen harjoittaman verosuunnittelun pääperiaatteet, verostrategia ja tavoitteet. Kvalitatiivisten verotietojen osalta raportoituna tulee olla yrityksen saamat tulot, voitto tai tappio ennen veroja ja maksettujen ja kertyneiden tuloverojen sekä lähdeverojen määrä. Verotietoihin kuuluvat myös yrityksen taloudellisista tiedoista oman pääoman kirjanpidollinen arvo, kertyneet voittovarot, henkilöstömäärä ja muu aineellinen omaisuus kuin käteinen tai muut rahavarat. Lisäksi maakohtaiseen raporttiin tulee sisällyttää tiedot konserniin tai yrityksiin kuuluvista osapuolista, näiden toiminnan luonteesta, tiedonhankinnassa käytetyistä tietolähteistä ja valuutasta. Nämä ovat pakolliset veroraporttiin sisällytettävät tiedot, joiden lisäksi yritys voi antaa esimerkiksi GRI-standardin mukaisia tietoja tai tietoja maakohtaisista investoinneista ja hankinnoista.¹⁵⁵

Valtion omistusosuudella on *Heikkilän ym.* suorittamassa tutkimuksessa todettu olevan vaikutusta veroraportoinnin sisältöön siten, että valtion omistusosuuden suuruus on yleisesti katsoen lisännyt eri veroasioista tiedottamisen määrää.¹⁵⁶ Raportoinnin läpinäkyvyydessä on kuitenkin ollut kehittämisen varaa, mikä on johtunut *Heikkilän ym.* mukaan aiemmista puutteellisista ohjeistuksista esimerkiksi veroparatiisin määritelmästä, raportoinnin olennaisuusrajan määrittelymättömyydestä ja epäselkeistä selvitysvaatimuksista koskien raportoimatta jätettyjä tietoja.¹⁵⁷ Päivitetystä VNK:n

---

¹⁵⁴ VN/15411/2022.

¹⁵⁵ VN/15411/2022.

¹⁵⁶ Heikkilä ym. 2021, s. 147–149.

¹⁵⁷ Heikkilä ym. 2021, s. 153.

ohjeistuksesta on jätetty pois esimerkiksi yhtiön valitsemien olennaisuusperiaatteiden määrittely ja raporttiin sisällytettävien maiden valinta olennaisuusperiaatteiden mukaan, raportoi tai selitä -periaatteen mukainen selvitys tiedoista, joita ei ole raportoitu sekä veroparatiisivaltioihin liittyvät maksettavat ja tilitettävät verot. Uudessa ohjeistuksessa on sen sijaan lueteltu tarkasti taloudelliset tiedot, jotka yritysten tulee antaa maakohtaisesti.¹⁵⁸

Tarve avoimelle verotietojen tai niin sanotun kokonaisverojalanjäljen julkistamiselle on tunnustettu Suomessa OECD:n *Base Erosion and Profit Shifting* (BEPS) -hankkeen julkaisemisen ja sitä seuranneen maakohtaisen raportoinnin ohjeistuksen antamisen jäljistä.¹⁵⁹ *Knuutisen* luonnehdinnan mukaan negatiivissävytteisestä hiilijalanjäljestä johdettu termi verojalanjälki tarkoittaa yritysten toiminnasta yhteiskunnalle syntyviä maksettavia veroja, verokontribuutiota, joka on yhteiskunnan kannalta positiivinen ilmiö, toisin kuin liiketoiminnoista aiheutuvat hiilidioksidipäästöt.¹⁶⁰ VNK:n ohjeistuksessa todetaan raportointivelvoitteen taustoituksessa, että valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden on määrä näyttää esimerkkiä yhteiskuntavastuustaan, raportoimalla verojalanjäljestään maakohtaisesti.¹⁶¹

Maakohtaisten verojen raportointia koskevaa sääntelyä löytyy myös toimialakohtaisesti esimerkiksi luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (2014/610). Taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamista säätelevässä 10:12:ssä luetellaan tiedot, jotka lain tarkoittaman luottolaitoksen tulee julkistaa. EU:n vakavaraisuusasetuksen kahdeksannessa osassa lueteltujen tietojen lisäksi luottolaitoksen tulee lain 12 §:n 2 momentin mukaan ilmoittaa tilinpäätöksensä yhteydessä muiden muassa seuraavat tiedot jokaisen ulkomaan osalta, jossa sillä tai sen omistusyhteisöllä on sivuliike tai tytäryritys: sivuliikkeen ja tytäryrityksen perustiedot, liiketoiminnan tuottojen yhteenlaskettu määrä, liikevoiton tai -tappion yhteenlaskettu määrä ennen veroja ja tilikauteen kohdistuvien tuloverojen yhteenlaskettu määrä.

---

¹⁵⁸ Vanhan VNK:n ohjeistuksen sisältö avattuna Verojalanjälkiraportointia koskeva epävirallisen työryhmän muistiossa 48/2015, s. 14 vs. päivitetty ohjeistus VN/15411/2022.

¹⁵⁹ Esim. Verojalanjälkiraportointia koskeva epävirallisen työryhmän muistio 48/2015.

¹⁶⁰ Knuutinen 2014, s. 298–299.

¹⁶¹ VN/15411/2022.

Myös kaivannaisteollisuutta ja puunkorjuuta harjoittavilla toimijoilla on velvollisuus raportoida viranomaiskohtaisesti suorittamistaan maksuista kaivannaisteollisuutta ja puunkorjuuta aarniometsissä harjoittavien yritysten viranomaisille suorittamien maksujen julkistamisesta annetun lain (1621/2015) 3 §:n mukaan. Yrityksen tulee laatia vuosiselvitys viimeksi päättyneeltä tilikaudelta, josta käy ilmi suoritettujen maksujen kokonaisarvo ja kokonaisarvon erittely. Raportointivelvollisuus juontanee juurensa kansallisten luonnonvarojen hyödyntämiseen perustuvasta liiketoiminnasta, jolta voidaan odotetusti vaatia läpinäkyvyyttä valtiolle suoritettavien verojen maksusta.

4 Empiirinen tarkastelu

4.1 Empiirisen tarkastelun kuvaus

Empiirinen tutkimus tarkasteltavien listayhtiöiden julkisesta veroraportoinnista toteutetaan laadullisena sisällönanalyysinä, joka perustuu yhtiöiden julkaisemiin veroinformaatiota sisältäviin aineistoihin. Sisällönanalyysin kautta pystytään muodostamaan kuvaus tutkittavasta ilmiöstä, joka on tässä tapauksessa listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin nykytila.¹⁶² Empiirisen tarkastelun kautta muodostetaan käsitys siitä, mistä verotukseen liittyvistä teemoista yritykset tiedottavat ja kuinka laajasti. Analyysi toteutetaan samanlaisena kaikille tarkastelujoukoille, eli verrokkimaiden pörssi-indekseihin listatuille yhtiöille. Selkeyden vuoksi tarkastelu tehdään maakohtaisesti, minkä jälkeen seuraavassa luvussa 5 tuloksista tehdään yhteenveto. Kunkin verrokkimaan yritysten veroraportoinnissa tarkastellaan samoja teemoja, ja analyysi toteutetaan samojen veroraportointia koskevien väittämien avulla.

Tarkastelu perustuu kohdeyritysten julkaisemiin vuosiraportteihin vuosilta 2023 ja 2022. Osa aineistosta voi olla vanhempaa, esimerkiksi osa yritysten julkaisemista verostrategiaa esittelevistä dokumenteista ja maakohtaisista raporteista voivat olla peräisin aiemmilta vuosilta. Kaiken tarkastelussa käytetyn materiaalin julkaisuajankohdasta ei ole varmuutta, mikäli kyseessä ovat yritysten nettisivuillaan julkaisemat tiedot veroasioihin liittyen. Tarkasteluun on kuitenkin pyritty valitsemaan mahdollisimman tuoretta aineistoa. Veroraportoinnin tarkastelun tarkoituksena ei ole tehdä eri vuosien välistä vertailua, toisin sanoen selvittää kuinka veroraportointia on tehty eri vuosina, vaan luoda katsaus raportoinnin tämänhetkiseen tilaan.

GRI 207: Tax -standardin mukaan raportoitavat tiedot veroasioista toimivat tutkielman empiirisen osuuden yhtenä viitekehyksenä. Vaikka kaikki kohdeyritykset eivät käytä GRI-standardia raportoinnissaan tai vaikka käyttäisivät mutta eivät ole tunnistanee veroja yhdeksi olennaiseksi aiheeksi, on niiden julkaisema informaatio erityisesti verostrategioistaan ollut sisällöltään osin standardin johdon lähestymistapaa veroasioihin kuvaavien standardinkohtien mukaista. Tässä tutkielmassa keskitytäänkin selvittämään, missä määrin tarkastelumaiden listayhtiöt raportoivat veroasioistaan julkisesti GRI:n

---

¹⁶² Tuomi – Sarajärvi 2018, luku 4.

verostandardin sisällön mukaisesti huolimatta siitä, ilmoittavatko ne noudattavansa kyseistä standardia. GRI 207: Tax -standardin eri kohtien mukaisen tiedottamisen tarkastelussa keskitytään aineiston laajuudesta johtuen standardin mukaisen raportoinnin edellyttämiin tiedonantovaatimuksiin (*reporting requirements*), joita käytetään standardin noudattamisen arvioinnissa ensisijaisina standardin raportointisuositukseen (*reporting recommendations*) nähden.

GRI 207: Tax -standardi koostuu neljästä eri standardikohdasta, joista kohdat 207-1, 207-2 ja 207-3 kuvaavat johdon lähestymistapaa organisaation veroasioiden hoitoon. Standardiin kuuluu myös aihekohtainen standardi GRI 207-4, joka koskee verotuksen maakohtaista raportointia ja jonka sisältö vastaa pitkälti OECD:n *country-by-country* -ohjeistusta.¹⁶³ Kunkin standardikohdan osalta tarkastellaan, ovatko kohdeyritykset antaneet sen määrittämien tiedonantovaatimusten mukaisia tietoja täysin standardin mukaisesti, osittain siten, että joitain raportointivaatimuksiin kuuluvia tietoja on annettu vai eivät lainkaan. Huomioita kiinnitetään siihen, mitä tietoja yritykset ovat julkistaneet ja mitä ne puolestaan ovat päättäneet jättää antamatta.

Empiirisen tarkastelun toisen viitekehyksen muodostavat verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät teemat. Läpinäkyvyyttä on tässä tutkielmassa valittu kuvaamaan yritysten kuvaukset markkinaehtoperiaatteen noudattamisesta ja keinoista liiketoimien markkinaehtoisuuden varmentamiseksi, konsernin merkittävimpien sisäisten transaktioiden kuvaus, erilaisten verokannustimien hyödyntäminen ja yrityksen efektiivinen veroaste. Verokannustimilla tarkoitetaan tässä yhteydessä yrityksille esimerkiksi investointien perusteella tarjottuja väliaikaisia veroetuuksia. Näiden tietojen julkiselle raportoinnille ei toistaiseksi ole suoraa velvoitetta, joten ne tarjoavat kiinnostavan mahdollisuuden vapaaehtoiseen tiedottamiseen tarkasteluun. GRI 207-1 -standardikohdan tiedonantovaatimukseen liittyvän ohjeistuksen mukaan yritys voi kertoa, kuinka sen harjoittama verosuunnittelu on linjassa sen liiketoiminnan kanssa.¹⁶⁴ Muilta osin siirtohinnoitteluun, efektiiviseen veroasteeseen ja verokannustimien käyttöön liittyvät tiedot täydentävätkin GRI:n verostandardin tiedonantovaatimuksia tarjoten kuvauksen kohdeyritysten veroraportoinnissaan noudattamastaan avoimuuden asteesta.

---

¹⁶³ GRI: Disclosure 207-4.

¹⁶⁴ GRI: Disclosure GRI 207-1, Guidance.

Siirtohinnoittelun osalta raportoinnin tarkastelussa kiinnitetään huomioita siihen, kertovatko yritykset markkinaehtoperiaatteen noudattamisesta ja vielä tarkemmin siitä, minkälaisia keinoja ne käyttävät markkinaehtoisuuden varmistamiseksi konsernin sisäisissä transaktioissa. Markkinaehtoperiaate (eng. *arm's length principle*) on määritelty OECD:n malliverosopimuksen¹⁶⁵ 9 artiklassa ja se on keskeisin siirtohinnoittelua ohjaava normi. Periaatteen noudattamisen lisäksi tarkastelussa katsotaan, ovatko yhtiöt kuvanneet olennaisimpia konsernin sisäisiä kansainvälisiä transaktioita. Konsernin sisäiset liiketapahtumat eliminoidaan konsernitilinpäätöksestä, mutta yhtiöt voivat valita antaa tilinpäätöksen lukijalle tietoja näiden liiketoimien luonteesta ja niiden osapuolista, mikä voi auttaa lukijaa ymmärtämään paremmin konsernin toimintaa kokonaisuutena. Siirtohinnoittelun kannalta on relevanttia kiinnittää huomioita rajat ylittäviin konsernin sisäisiin transaktioihin ja näiden kuvaukseen.

Verokannustimien käyttöä koskevilla väittämillä pyritään selvittämään, kertovatko yritykset hyötyvänsä erilaisista verokannustimista, joilla tarkoitetaan erilaisia laillisia veroetuuksia, esimerkiksi yrityksen ja uuden investoinnin sijaintivaltion välisessä verosopimuksessa käytettyä alennettua yhteisöverokantaa. Raportoinnissa tarkastellaan myös sitä, ilmoittavatko jotkin yritykset erikseen kieltäytyvänsä hyödyntämästä minkäänlaisia verokannustimia toiminnassaan. Huomiota kiinnitetään myös siihen, tarkentavatko verokannustimia käyttävät yritykset, minkälaisista kannustimista on kyse vai toteavatko ne vain yleisesti hyödyntävänsä niille tarjoutuvat verosuunnittelumahdollisuudet.

Verokannustimiin liittyviin kysymyksiin liittyy myös yrityksen ilmoittama efektiivinen veroaste. Efektiivinen veroaste kuvaa yrityksen maksamien verojen määrää suhteessa yrityksen tuloihin. Tähän liittyen selvitetään, onko efektiivinen veroaste ilmoitettu yrityksen veroraportoinnissa ja onko siihen vaikuttaneita eria avattu erikseen, mikäli yrityksen efektiivinen veroaste on muodostunut paikallista yhteisöverokantaa tai aiempien vuosien laskettuja veroasteita selvästi matalammaksi. On myös mahdollista, että efektiivinen veroaste on ilmoitettu pelkästään lukumäärällisesti tai että sitä ei ole ilmoitettu lainkaan. Yrityksen efektiivistä veroastetta voivat laskea verokannustimista

---

¹⁶⁵ OECD: Model Tax Convention on Income and on Capital 2017.

saadut hyödyt, minkä vuoksi näiden kysymysten tarkastelu yhdessä on tarkoituksenmukaista.

Sisällönanalyysin aineistona käytetään kohdeyritysten julkaisemia vuosikertomuksia, yritysvastuuraportteja ja muita dokumentteja. Näistä aineistoista etsitään verotukseen liittyvää tiedottamista, mitä varten käydään läpi yritysten antamaa tietoa liittyen hallintoon ja niiden julkaisemia verostrategioita. Aineiston suuren määrään vuoksi verotietojen löytämisessä on käytetty apuna erilaisia hakusanoja. Verostrategiaan liittyvää informaatiota haetaan aineistoista ensisijaisesti sanoilla *"tax strategy"* tai *"tax policy"*, suomalaisten yhtiöiden raporteista hakusanoilla *"verostrategia"* tai *"veropolitiikka"*. Monet yhtiöt ovat julkaisseet erillisiä verostrategia-julkaisuja, joiden perusteella arvioidaan GRI 207: Tax -standardin mukaista tiedottamista. Maakohtaista raportointia tarkasteltaessa informaatiota haettiin hakusanalla *"country-by-country"*, maa-sanan eri muodoilla suomen ja englanninkielisenä sekä hakukone Googlesta yrityksen nimellä ja hakusanalla *"country-by-country report"*. Siirtohinnoitteluun liittyvän tiedottamisen tarkastelussa ensisijaisina hakusanoina toimivat *"transfer pricing"*, *"transaction"* ja *"arm's length"* sekä suomeksi *"siirtohinnoittelu"* ja *"transaktio"* tai *"liiketoimet"*. Efektivistä veroastetta haetaan hakusanoilla *"effective tax rate"* tai *"efektiivinen veroaste"*. Verokannustinten käyttöä koskevaa tietoa haetaan hakusanoilla *"tax incentive"*, *"tax treaty"*, *"tax benefit"* tai *"tax relief"* ja *"verokannusti-*", *"verosopimu-*", *"verohyö-*" tai *"verohelpotu"* suomen kielen erilaisista sijapääätteistä johtuen.

4.2 Suomalaisen listayhtiöiden veroraportointi

4.2.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot

Suomalaisten yhtiöiden julkisen veroraportoinnin tarkastelun kohteena ovat edellä olevassa taulukossa luetellut OMX Helsinki 25 -pörssi-indeksiin listatut yhtiöt. Ne edustavat eri monipuolisesti eri toimialoja ja kuuluvat kokonsa puolesta Suomen suurimpiin julkisiin pörssi-yhtiöihin.

Taulukko 1 OMX Helsinki 25 -yhtiöt¹⁶⁶

Carcotec Oyj	Nokian Renkaat Oyj
Elisa Oyj	Nordea Bank Oyj
Fortum Oyj	Orion Oyj
Huhtamäki Oyj	Outokumpu Oyj
Kesko Oyj	Qt Group Oyj
Kojamo Oyj	Sampo Oyj
KONE Oyj	Stora Enso Oyj
Konecranes Oyj	Telia Company Ab
Mandatum Oyj	TietoEVERY Oyj
Metso Oyj	UPM-Kymmene Oyj
Metsä Board Oyj	Valmet Oyj
Neste Oyj	Wärtsilä Oyj Abp
Nokia Oyj	

Suurin osa tarkastelluista OMX Helsinki 25 -yhtiöistä on antanut joiltain osin GRI 207: Tax -standardin mukaisia tietoja. Yrityksen lähestymistapaa veroasioihin kuvaavia tietoja ovat antaneet lähes kaikki yhtiöt, joskin vain pieni osa on tehnyt näin GRI:n verostandardin vaatimusten kokonaisessa laajuudessa. Niin verostrategian, veroasioihin liittyvän riskienhallinnan kuin sidosryhmäyhteistyön kuvauksia julkaistiin GRI:n vaatimusten puitteissa suunnilleen yhtä paljon yhtiöiden keskuudessa. Liiketoiminnan ja verotuksellisten ratkaisujen välisen yhteyden lisäksi verojen ja yritysvastuun välistä kytköstä oli kuvattu monessa organisaatiossa. Alla oleva taulukko 2 kuvaa yritysten tiedottamista eri GRI 207: Tax -standardin kohtien aiheista.

Taulukko 2 OMX Helsinki 25 -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi¹⁶⁷

	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Ei	Yhteensä
GRI 207-1: Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	4	17	4	25
GRI 207-2: Yritys on kuvannut	5	14	6	25

¹⁶⁶ OMX Helsinki 25 -indeksiin sisältyneet yhtiöt 27.2.2024 vallinneen kurssin mukaisesti. Osakelista katsottavissa esim. https://www.nasdaqomxnordic.com/indexes/index_info?Instrument=FI0008900212.

¹⁶⁷ Tiedot perustuvat taulukkoon 16, joka löytyy tutkielman liitteistä.

veroasioihin liittyvää riskienhallintaa				
GRI 207-3: Yritys on kuvannut yhteistyötään viranomaisten ja sidosryhmien kanssa veroasioihin liittyen	3	17	5	25
GRI 207-4: Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja	2	22	1	25

Suurin osa tarkastelluista yhtiöistä on julkaissut ainakin osan GRI:n edellyttämistä tiedoista. Useimmat yritykset kuvasivat verostrategioitaan tai veropolitiikkojaan muuten GRI 207-1 -standardikohdan mukaisesti, mutta niistä jäi usein puuttumaan tieto siitä, kuinka usein verotukseen liittyvät toimintaohjeet päivitetään. GRI 207-2 -standardikohdan osalta monet yhtiöt avasivat laadukkaasti riskienhallintaprosessejaan ja organisaation veroasioista vastaavia tahoja, mutta jättivät ilmoittamatta esimerkiksi *whistleblowing*-kanavansa ja kuvauksen verotusta koskevien tietojen varmennusprosessista. Sidosryhmäyhteistyöhön liittyen yhtiöt kuvasivat suhtautumistaan yhteistyöhön viranomaisten kanssa, mutta muita sidosryhmiä ei oltu huomioitu kovin monen yrityksen raportoinnissa, ja kuvaukset prosesseista näkemysten keräämiseksi jäivät hyvin usein puuttumaan.

GRI 207-4 mukainen maakohtainen raportointi toteutui kokonaisuudeltaan hyvin pienessä vähemmistössä tarkasteltuja yrityksiä. Täysin standardin tiedonantovaatimukset toteutuivat kahden yrityksen, *Fortum Oyj* ja *Stora Enso Oyj:n* raportoinnissa, jotka olivat julkaisseet standardin mukaisen maakohtaisen raportin.¹⁶⁸ Kaikki yritykset yhtä lukuun ottamatta ilmoittivat vuosikertomuksessaan konsernin tytäryritykset ja niiden sijaintimaat, mikä on omiaan kuvaamaan konsernin liiketoimintojen maantieteellistä jakautumista. Lisäksi osa yrityksistä ilmoitti olennaisimpiin toimintamaihinsa maksamat verot, työntekijämäärän ja pitkäaikaisen pääoman arvon. Maakohtaisia tietoja jätti antamatta kokonaan ainoastaan *Kojamo Oyj*, jolla ei toisaalta ollut tarkasteluaikana toimintaa Suomen ulkopuolella.

¹⁶⁸ Fortum Oyj: Tax Footprint 2023 sekä Country-by-Country report 2022 ja Stora Enso: Annual Report 2023, s. 79.

4.2.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot

Tarkastellut suomalaiset listayhtiöt raportoivat siirtohinnoittelustaan hieman enemmän kuin verokannustimien käytöstään, josta vain alle puolet on ilmoittanut hyötывänsä. Määrälliset tulokset verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvien tietojen antamisesta on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 3 OMX Helsinki 25 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista¹⁶⁹

	Kyllä, laajasti	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei	Yhteensä
Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	0	18	7	25
	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti	Ei	Yhteensä
Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita	6	9	10	25
	Kyllä	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei	Yhteensä
Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	15	6	4	25
	Kerrottu, hyötyy	Kerrottu, ei hyödy	Ei kerrottu	Yhteensä
Yritys on kertonut, hyötykö se verokannustimista	10	0	15	25
	Kyllä	Ei	Yhteensä	
Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin	2	8	10	

Siirtohinnoittelun osalta suurin osa yrityksistä kertoi veroraportoinnissaan noudattavansa markkinaehtoperiaatetta ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeita, mutta yksikään yritys ei ollut avannut, kuinka periaatteen noudattaminen varmistetaan esimerkiksi sopimustenhallintaprosessien avulla. Suurin osa oli kuitenkin avannut konsernin sisäisiä transaktioita ainakin määrällisesti, mikä oli yleensä tehty osana lähipiiriliiketoimista tiedottamista. Esimerkiksi *Fortum Oyj* oli verotusta koskevassa raportissaan ilmoittanut

¹⁶⁹ Tiedot perustuvat taulukkoihin 17 ja 18, jotka löytyvät tutkielman liitteistä.

erikseen kuluneen vuoden yksittäiset merkittävimmät lähipiiritapahtumansa¹⁷⁰, ja *Kesko Oyj* avasi myös sanallisesti konserniyhtiöiden välisiä rahoitustapahtumia ja osingonjakoa.¹⁷¹ Tiedon sisäisistä liiketoimista pois jättäneet yritykset vetosivat yleensä siihen, ettei merkittäviä liiketapahtumia ollut emo- ja tytäryritysten välillä kuluneena tilikautena.

Yli puolet yrityksistä avasi efektiivisen veroasteensa muodostumista, mutta muutama jätti tämän tiedon kokonaan antamatta. Suurin osa ei myöskään kertonut hyötывänsä minkäänlaisista verokannustimista. Konkreettisemmin käyttämiään verokannustimia avasivat vain metsäalan yritykset *Stora Enso Oyj* ja *UPM-Kymmene Oyj*, jotka ilmoittivat hyötывänsä matalammasta veroasteesta muutamalla eri lainkäyttöalueella, minkä perusteina olivat alueille tehdyt tehdasinvestoinnit.¹⁷²

4.3 Ruotsalaisten listayhtiöiden veroraportointi

4.3.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot

Ruotsalaisten listayhtiöiden veroraportoinnin tarkastelu tehdään alla lueteltujen OMX Stockholm 30 -indeksiin listattujen yhtiöiden raporttien perusteella. Yhtiöiden osakkeet kuuluvat Tukholman pörssin 30 vaihdetuimpiin osakkeisiin 27.2.2024 katsotun indeksin perusteella. Indeksiin kuuluu yhtiön *Atlas Copco AB* kaksi erilajista osaketta, mistä syystä tässä tarkasteltavia yhtiöitä on indeksin nimestä huolimatta todellisuudessa 29 kappaletta.¹⁷³

Taulukko 4 OMX Stockholm 30 -yhtiöt¹⁷⁴

ABB Ltd	NIBE Industrier AB
Alfa Laval AB	Nordea Bank Abp
Assa Abloy AB	Samhällsbyggnadsbo. I Norden AB
AstraZeneca plc	Sandvik AB
Atlas Copco AB	Sinch AB
Autoliv Inc. SDB	Skandinaviska Enskilda Banken AB
Boliden AB	SKF AB

¹⁷⁰ Fortum Oyj: Tax Footprint 2023, s. 12.

¹⁷¹ Kesko Oyj: Keskon vuosiraportti 2023 s. 217–218.

¹⁷² Stora Enso Oyj: Annual Report 2023, s. 77 ja UPM-Kymmene Oyj: UPM Vuosikertomus 2023, s. 80.

¹⁷³ OMX Stockholm 30 -indeksiin sisältyvien osakkeiden luettelo katsottavissa esim. [nasdaqomxnordic.com/index](https://www.nasdaqomxnordic.com/index).

¹⁷⁴ OMX Stockholm 30 -indeksiin listatut osakkeet 27.2.2024 vallinneen kurssin mukaisesti.

AB Electrolux	Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA AB
Essity AB	Svenska Handelsbanken AB
Evolution AB	Swedbank AB
Getinge AB	Telefonaktiebolaget L M Ericsson
Hexagon AB	Tele2 AB
Hennes & Maurtiz AB	Telia Company AB
Investor AB	AB Volvo
Kinnevik AB	

Suurin osa tarkastelluista OMX Stockholm 30 -indeksiin listatuista yhtiöistä kuvasivat GRI 207: Tax -standardin mukaisesti verostrategiaansa ja veroasioiden hallinnointia ja riskienhallintaa ainakin osittain linjassa standardin tiedonantovaatimusten kanssa. Lähes kaikilta yrityksiltä löytyi julkinen verostrategia tai muu organisaation veroasioiden hallinnointia kuvaava ohjeistus tai kannanotto, jossa ne kuvasivat veroasioista vastaavia hallintotason elimiään, olennaisia verotukseen liittyviä riskejä ja niiden hallintaa sekä kantaansa aggressiiviseen verosuunnitteluun. Hieman useampi yhtiö jätti antamatta viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön liittyviä tietoja sekä maakohtaisia tietoja. Tarkemmat tulokset GRI:n verostandardin mukaisesta raportoinnista ovat esillä oheisessa taulukossa.

Taulukko 5 OMX Stockholm 30 -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi¹⁷⁵

	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Ei	Yhteensä
GRI 207-1: Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	6	19	4	29
GRI 207-2: Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa	1	23	5	29
GRI 207-3: Yritys on kuvannut yhteistyötään viranomaisten ja sidosryhmien kanssa veroasioihin liittyen	0	22	7	29
GRI 207-4: Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja	2	20	7	29

¹⁷⁵ Tiedot perustuvat taulukkoon 19, joka löytyy tutkielman liitteistä.

Melko harva yhtiö on kuvannut lähestymistapaansa veroasioihin täysin GRI 207-1 -standardikohdan mukaisesti, ja yhtiöiden julkaisemista verostrategioista on usein jäänyt puuttumaan kytkös yritys vastuuseen ja tarkempi kuvaus verostrategian hyväksyneestä tahosta ja tämän hyväksynnän päivittämisestä. GRI 207-2 -standardikohtaan liittyen yritykset ovat tunnistaneeet verotukseen liittyviä riskejä ja kuvanneet suhtautumistaan niihin, mutta yhteys verostrategiaan on jäänyt puuttumaan monilta. Harva yritys kuvasi myöskään *whistleblowing*-mekanismejaan epäeettisen tai sääntöjen vastaisen toiminnan raportoimiseksi eikä verostrategioita tai muita kuin tilinpäätökseen sisältyviä verotukseen liittyviä tietoja oltu varmennettu ulkoisesti. Sidosryhmäyhteistyötä ja sidosryhmien veroasioihin liittyvien näkemysten huomiointia oltiin kuvattu vain veroviranomaisten osalta.

Tarkastelluista yhtiöistä kahta lukuun ottamatta kaikki kuuluvat liikevaihdoltaan OECD:n maakohtaista raportointia koskevan ohjeistuksen ja Ruotsin lainsäädännön määrittelemään kokoluokkaan (liikevaihto yli kahdeksan miljardia kruunua). Suurin osa yhtiöistä on antanut joitain GRI 207-4 -standardikohdan tiedonantovaatimusten mukaisia maakohtaisia tietoja, kuten maakohtaiset liikevaihdot, työntekijöiden lukumäärä ja tietoja kiinteän omaisuuden arvioista, mutta hyvin harva raportoi maakohtaisista tiedoistaan täysin suosituksen mukaisesti. Rahoitusalan yhtiöt *Skandinaviska Enskilda Banken AB* ja *Swedbank AB* olivat ainoita GRI 207-4 kohtaa täysin noudattaneita.¹⁷⁶

4.3.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot

Ruotsalaiset listayhtiöt tiedottivat hyvin avoimesti siirtohinnoittelustaan ja efektiivisen veroasteensa muodostumisesta. Suurin osa yhtiöstä kertoi noudattavansa markkinaehtoperiaatetta konsernin sisäisten transaktioiden hinnoittelussa, joskaan yksikään yhtiö ei tarkentanut, kuinka tämä käytännössä toteutuu. Transaktioidensa luonnetta kuvasi kuitenkin myös sanallisesti merkittävä osa yhtiöistä. Tulokset verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvän informaation raportoimisesta löytyvät oheisesta taulukosta.

---

¹⁷⁶ Skandinaviska Enskilda Banken AB: Annual and Sustainability Report 2023, s. 237–238 ja Swedbank AB: Annual and Sustainability Report 2023 s. 259–260.

Taulukko 6 OMX Stockholm 30 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista¹⁷⁷

	Kyllä, laajasti	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei	Yhteensä
Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	0	22	7	29
	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti	Ei	Yhteensä
Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita	12	9	8	29
	Kyllä	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei	Yhteensä
Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	28	0	1	29
	Kerrottu, hyötyy	Kerrottu, ei hyödy	Ei kerrottu	Yhteensä
Yritys on kertonut, hyötyykö se verokannustimista	7	0	22	29
	Kyllä	Ei	Yhteensä	
Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin	3	4	7	

Lähes kaikki yhtiöt olivat avanneet efektiivistä veroastettaan laskennallisesti ja sanallisesti kuvaten mahdollisia eroavaisuuksia aiempien vuosien veroasteisiin nähden. Verokannustimien käyttöön liittyen ruotsalaiset yhtiöt eivät antaneet kovin paljon tietoja. Alle kolmannes yhtiöistä ilmoitti hyötyvänsä erilaisista verokannustimista ja vain muutama tarkensi, minkälaisista kannustimista on kyse. Esimerkiksi energiaratkaisuja tekevän *NIBE Industrier AB:n* kohdalla verohyödyn perusteena oli yhdysvaltalainen fossiilisten polttoaineiden vähentämiseen liittyvä hanke.¹⁷⁸ Suurin osa tarkastelluista yhtiöistä ei ottanut mitenkään kantaa verokannustimien käyttöön, mikä olisi läpinäkyvyyden kannalta yksi keskeinen verotukseen liittyvä tieto.

¹⁷⁷ Tiedot perustuvat taulukkoihin 20 ja 21, jotka löytyvät tutkielman liitteistä.

¹⁷⁸ NIBE Industrier AB: Annual Report 2022, s. 42.

4.4 Ranskalaisten listayhtiöiden veroraportointi

4.4.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot

Ranskalaiset yhtiöt on valittu CAC 40 -indeksin perusteella. Varsinaisia tarkasteltavia yhtiöitä on kuitenkin vain 35 kappaletta, sillä indeksiin sisältyvät myös hollantilaiset yritykset *Airbus* ja *Stellantis*, luxemburgilaiset *ArcelorMittal* ja *Eurofins Scientific* sekä sveitsiläinen *STMicroelectronics*.¹⁷⁹ Tarkasteluun on haluttu ottaa mukaan vain ranskalaiset yhtiöt, sillä Alankomaat, Luxemburg ja Sveitsi eivät kuulu tämän tutkielman kohdemaihin. CAC 40 -indeksin ranskalaiset yhtiöt on listattu alla olevaan taulukkoon.

Taulukko 7 CAC 40 -yhtiöt¹⁸⁰

Air Liquide S.A.	Compagnie Générale des Établissements Michelin SCA
Alstom S.A.	Orange S.A.
AXA S.A.	Pernod Ricard S.A.
BNP Paribas S.A.	Publicis Groupe SA
Bouygues S.A.	Renault S.A.
Capgemini SE	Safran S.A.
Carrefour S.A.	Saint-Gobain S.A.
Crédit Agricole SA	Sanofi S.A.
Danone S.A.	Schneider Electric SE
Dassault Systèmes SE	Société Générale Group
Edenred SE	Teleperformance SE
Engie SA	Thales S.A.
EssilorLuxottica S.A.	TotalEnergies SE
Hermes International S.C.A.	Unibail-Rodamco-Westfield SE
Kering S.A.	Veolia Environnement S.A.
Legrand SA	Vinci Group
L'Oréal S.A.	Vivendi SE
LVMH Moët Hennessy Lois Vuitton SE	

Ranskalaisia yhtiöitä on eniten muihin tarkastelumaihin verrattuna. Indeksini nimi CAC tulee ranskan kielen sanoista *cotation assistée en continu*,¹⁸¹ mikä tarkoittaa

¹⁷⁹ Ks. CAC 40 -osakelista <https://companiesmarketcap.com/cac-40/largest-companies-by-market-cap/>.

¹⁸⁰ CAC 40 -kurssiin osakeluetelo 27.2.204 vallinneen kurssin mukaisesti. Indeksini osakelista katsottavissa esim. <https://live.euronext.com/en/product/indices/FR0003500008-XPAP>.

¹⁸¹ Le CAC, qu'est-ce que c'est?

suomennettuna jatkuvaa automaattista noteerausta. Yhtiöt kuuluvat suurimpien ja vaihdetuimpien ranskalaisten pörssi-yhtiöiden joukkoon.

Kaikki ranskalaiset yritykset yhtä lukuun ottamatta julkaisivat GRI 207: Tax -standardin mukaisia tietoja joiltain osin, ja ne olivat määrittäneet myös oman veropolitiikan tai -strategian, jonka ne julkaisivat joko vuosikertomuksen yhteydessä tai omana dokumenttinaan. GRI-verostandardin tiedonantovaatimusten mukaisen raportoinnin tulokset CAC 40 -yhtiöiden osalta löytyvät oheisesta taulukosta.

Taulukko 8 CAC 40 -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi¹⁸²

	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Ei	Yhteensä
GRI 207-1: Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	4	30	1	35
GRI 207-2: Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa	1	33	1	35
GRI 207-3: Yritys on kuvannut yhteistyötään viranomaisten ja sidosryhmien kanssa veroasioihin liittyen	0	33	2	35
GRI 207-4: Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja	0	35	0	35

Lähes kaikki yritykset kuvasivat GRI 207-1 -standardikohdan mukaisesti yleistä lähestymistapaansa veroasioihin, mutta kuvauksista usein puuttuivat konkreettiset kuvaukset veropolitiikasta vastaavista hallintotason elimistä ja strategian päivittämisestä. Suurin osa yrityksistä ei myöskään kuvannut, kuinka niiden verostrategiat linkittyvät niiden vastuullisuustoimiin. Veroasioiden hallintaan ja riskeihin liittyen kaikki yritykset yhtä lukuun ottamatta kuvasivat veroasioiden hoidosta vastuussa olevia organisaation tahoja ja sisäisiä valvontaprosessejaan. Riskienhallinnan osalta yritykset kuvasivat pidättäytyvänsä keinotekoisista verojärjestelyistä ja konsultoivansa ulkopuolisia

¹⁸² Tiedot perustuvat taulukkoon 22, joka löytyy tutkielman liitteistä.

asiantuntijoita epäselvissä tilanteissa. Yritysten ja sidosryhmien välisen yhteistyön kuvaus jäi puuttumaan muuten kuin viranomaisyhteistyön osalta.

Tarkastelluista ranskalaisista yhtiöistä kaikki julkaisivat joitain maakohtaisia tietoja mutta yksikään ei täyttänyt tämän osalta täysin GRI 207-4 -standardikohdan mukaisia tiedonantovaatimuksia. Energiayhtiö *TotalEnergies SE*:n maakohtainen raportti oli muuten linjassa GRI 207-4 standardin kanssa, mutta yhtiöiden nimiä ei ilmoitettu maakohtaisen raportin yhteydessä eikä lainkaan samassa dokumentissa.¹⁸³ Kaikki yritykset ilmoittivat kuitenkin vähintään listan konserniin kuuluvista yhtiöistä ja niiden sijaintimaat. Kokonaisuudessaan kymmenen 35 yrityksestä antoi konserniyhtiöitä koskevien tietojen lisäksi muita maakohtaisia tietoja, joita olivat useimmin työntekijämäärä, tulot maittain, tulos ennen veroja ja maksettujen verojen määrä sekä tietyissä tapauksissa saadut julkiset avustukset. Osittain maakohtaisia tietoja antaneista yrityksistä ainoastaan *Engie SA* sisällytti liiketoiminnan kuvauksen yhtiölistansa¹⁸⁴, ja tulot jätettiin erottelematta konsernin sisäisiin ja kolmansilta osapuolilta saatuihin tuloihin muiden kuin *Crédit Agricolen* raportissa. Kokonaisuudessaan yksikään yhtiö ei tiedottanut veroasioistaan siinä laajuudessa, mitä GRI:n verostandardin tiedonantovaatimusten täysi noudattaminen edellyttäisi.

4.4.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot

Osa tarkastelluista yhtiöistä tunnistavat verotuksen läpinäkyvyyden käsitteen ja ovat halunneet viestiä siitä sidosryhmilleen julkaisemalla erillisiä *tax transparency* -raportteja, joissa ne kuvasivat yleisesti lähestymistapaansa veroasioihin ja toimintamaissaan maksamien verojensa määrää. Esimerkiksi *Danone S.A.* julkaisi laajan *Tax transparency* -raportin tilikauden 2022 verotusta koskevista tiedoista, jossa on kuvattu yrityksen veropolitiikan lisäksi esimerkiksi sen efektiivinen veroasteen muodostumista ja liiketoimintojen globaalia jakautumista.¹⁸⁵ Ranskalaiset listayhtiöt ovat melko avoimia siirtohinnoitteluun liittyvien tietojen julkaisemisen ja erityisesti verokannustimien käytöstä tiedottamisen suhteen, kun yhteensä 23 tarkastelluista 35 yhtiöstä ilmoittivat hyötyvänsä jonkinlaisista verokannustimista. Tarkemmat aihekohtaiset määrät on kuvattu taulukossa 9.

---

¹⁸³ TotalEnergies SE: Tax Transparency Report 2021–2022, s. 39–45.

¹⁸⁴ Engie SA: 2023 Management report and annual consolidated financial statements, s. 40–42.

¹⁸⁵ Danone S.A.: Tax Transparency Report 2022.

Taulukko 9 CAC 40 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista¹⁸⁶

	Kyllä, laajasti	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei	Yhteensä
Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	6	27	2	35
	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti	Ei	Yhteensä
Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita	13	12	10	35
	Kyllä	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei	Yhteensä
Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	35	0	0	35
	Kerrottu, hyötyy	Kerrottu, ei hyödy	Ei kerrottu	Yhteensä
Yritys on kertonut, hyötyykö se verokannustimista	23	0	12	35
	Kyllä	Ei	Yhteensä	
Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin	6	17	23	

Kaikki tarkastellut yritykset olivat antaneet joitakin maakohtaisia tietoja GRI 207-4 -standardikohdan mukaisesti, ja samoin useimmat niistä kertoivat noudattavansa markkinaehtoperiaatetta ja yli kaksi kolmasosaa yhtiöistä oli avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita. Tarkemmin markkinaehtoisuuden noudattamista sisäisissä transaktioissaan olivat kuvanneet esimerkiksi *Publicis Groupe SA* ja *Teleperformance SE*, jotka kuvasivat sopimustenhallintaprosessejaan liiketoimien markkinaehtoisuuden varmistamiseksi.¹⁸⁷ Toisaalta taas normien noudattamista voi helpottaa konsernin sisäisten kansainvälisten transaktioiden pieni määrä, kuten Vinci Group oli raportissaan esittänyt.¹⁸⁸ Kaikki yritykset olivat ilmoittaneet efektiivisen veroasteensa ja esittäneet sen määrällisesti kirjanpidossaan kuin myös avanneet siinä mahdollisesti tapahtuneita muutoksia sanallisesti. Suurin osa yrityksistä oli ilmoittanut

¹⁸⁶ Tiedot perustuvat taulukkoihin 23 ja 24, jotka löytyvät tutkielman liitteistä.

¹⁸⁷ Ks. *Publicis Group SA: Universal Registration Document Annual Financial Report 2022* s. 75 ja *Teleperformance SE: Universal Registration Document 2023 Including the annual financial report*, s. 284.

¹⁸⁸ *Vinci Group: 2023 Universal Registration Document*, s. 221.

yleisesti hyötyvänsä erilaisista verokannustimista, mutta melko harva oli avannut tarkemmin, minkälaisista kannustimista on kyse.

4.5 Britannialaisten listayhtiöiden veroraportointi

4.5.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot

Yhdistyneen kuningaskunnan osalta tarkasteluun valikoituivat 30 suurinta FTSE 100 -indeksiin listattua yhtiötä. Indeksien yhtiöt ovat paikalliseen pörssiin listautuneita niin kutsuttuja *blue chip* -yhtiöitä.¹⁸⁹ Tarkastelun kohteiksi valitut indeksin 30 suurinta yhtiötä on listattu alla olevassa taulukossa.

Taulukko 10 FTSE 100 -indeksin 30 suurinta yhtiötä¹⁹⁰

Anglo American plc	HSBC Holdings plc
3i Group plc	Lloyds Banking Group plc
Ashtead Group plc	London Stock Exchange Group plc
AstraZeneca plc	National Grid plc
BAE Systems plc	NatWest Group plc
Barclays plc	Prudential plc
BP plc	Reckitt Benckiser Group plc
British American Tobacco plc	RELX plc
Compass Group plc	Rio Tinto plc
Diageo plc	Rolls-Royce Holdings plc
Experian plc	Shell plc
Flutter Entertainment plc	SSE plc
GlaxoSmithKline plc	Tesco plc
Glencore plc	Unilever plc
Haleon plc	Vodafone Group plc

Kaikki britannialaiset yhtiöt kuuluvat liikevaihtonsa puolesta verostrategian julkaisuun velvoittavan UK Finance Act 2016 liitteen 19 piiriin, ja kukin yhtiö onkin julkaissut verostrategian joko erillisenä dokumenttina tai osana vuosikertomustaan.

¹⁸⁹ Niin sanotut *blue chip* -yhtiöt ovat laadustaan tunnettuja, asemansa puolesta vakiintuneita ja taloudellisesti vakaita yrityksiä, joiden markkina-arvo on tyypillisesti suuri ja joiden osakkeiden likviditeetti on korkea. <https://www.nasdaq.com/articles/what-is-a-blue-chip-company-examples-of-blue-chips>.

¹⁹⁰ FTSE 100 -indeksiin sisältyneet yhtiöt 27.2.2024 vallinneen kurssin mukaisesti. Päivittyvä osakelista yhtiöiden suuruusjärjestyksessä katsottavissa esim. <https://www.stockchallenge.co.uk/ftse.php>.

Verostrategioissa on kuvattu GRI 207-1 -standardikohdan tiedonantovaatimusten mukaisesti strategian hyväksyvä taho, yrityksen suhtautuminen sääntelyn noudattamiseen ja verosuunnittelun kytkeytyminen liiketoimintaan. Tämän ja muiden GRI:n verostandardin kohtien mukaista tiedottamista kuvaavat tulokset löytyvät taulukosta 11.

Taulukko 11 FTSE 100 -yhtiöiden GRI 207: tax -standardin mukainen raportointi¹⁹¹

	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Ei	Yhteensä
GRI 207-1: Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	10	20	0	30
GRI 207-2: Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa	1	29	0	30
GRI 207-3: Yritys on kuvannut yhteistyötään viranomaisten ja sidosryhmien kanssa veroasioihin liittyen	0	30	0	30
GRI 207-4: Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja	2	28	0	30

Kolmasosa yhtiöistä on kuvannut verostrategiaansa GRI 207-1 -standardikohdan vaatimusten mukaisesti. Lähestymistapaansa veroasioihin osittain standardin kanssa linjassa kuvanneet yhtiöt jättivät yleisimmin kuvaamatta organisaationsa veroasioiden ja kestäväen kehityksen strategioiden välistä yhteyttä, ja muutamalta yhtiöltä jäi puuttumaan tieto verostrategian päivitysvälistä. Riskienhallintaan liittyen yhtiöt kuvasivat paljon suhtautumistaan verotukseen liittyviin riskeihin ja pyrkimystä niiden minimoimiseksi esimerkiksi aggressiivisesta verosuunnittelusta pidättäytymällä. Hyvin monen yrityksen raportoinnista jäivät kuitenkin uupumaan tiedot siitä, kuinka suhtautuminen veroasioihin näkyy yrityksen toiminnassa (esim. henkilöstön perehdyttäminen, sisäiset tarkastukset), minkälaisia *whistleblowing*-mekanismeja yrityksellä on käytössä ja oliko veroasioista annettuja tietoja varmennettu ulkoisesti.

Kaikki yritykset olivat kuvanneet suhtautumistaan yhteistyöhön *His Majesty's Revenue & Customsin (HMRC)* eli paikallisen verohallinnon kanssa, mutta muita sidosryhmiä ne

¹⁹¹ Tiedot perustuvat taulukkoon 25, joka löytyy tutkielman liitteistä.

eivät olleet juuri verostrategioidensa perusteella tunnistaneet. Näin ollen verostrategioista puuttuivat GRI 207-3 -standardikohdan edellyttämät kuvaukset prosesseista myös ulkoisten sidosryhmien näkemysten keräämiseksi ja huomioimiseksi. Maakohtaisten tietojen raportoimista koskevan GRI 207-4 -standardikohdan tiedonantovaatimuksia noudattivat joiltain osin lähes kaikki yhtiöt. Joskin noin puolet yhtiöistä, 14 yhtiötä 30:stä jätti maakohtaisten tietojen ilmoittamisen listaukseen konserniyhtiöistä maantieteellisine sijainteineen. Muita maakohtaisia tietoja antaneista 16 yrityksestä 14 ilmoittivat kuitenkin yleisellä tasolla taloudellisia tietoja konsernista, niiden maksamat verot ja konserniyhtiöiden liiketoiminnan luonteen. GRI 207-4:n tiedonantovaatimukset täyttivät kaksi yritystä, kaivosyhtiöt *Anglo American plc* ja *Rio Tinto plc*,¹⁹² jotka kuuluvat raaka-aineteollisuudessa toimivia yrityksiä koskevan tiedonantovelvollisuuden piiriin.¹⁹³ Öljyjätti BP plc:n maakohtaiset tiedot olivat myös pitkälti linjassa GRI 207-4 tiedonantovaatimusten kanssa, mutta tiedot konserniyhtiöistä oli annettu eri dokumentissa ja liiketoiminnan tyyppi oli ilmoitettu vain olennaisimpien yhtiöiden kohdalta.

4.5.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot

Britannialaiset yritykset raportoivat melko laajasti siirtohinnoitteluun ja verokannustimien käyttöön liittyvistä tiedoista. Erityisesti verokannustimien käyttö on konkreettisesti kuvannut melko suuri osa tarkastelluista yhtiöistä. Näihin verotuksen läpinäkyvyyden teemoihin liittyvän raportoinnin tulokset on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 12 FTSE 100 -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista¹⁹⁴

	Kyllä, laajasti	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei	Yhteensä
Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	2	24	4	30
	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti	Ei	Yhteensä

¹⁹² Anglo American plc: Country by country reporting publication Report 2022 ja Rio Tinto plc: Country-by-Country Report 2021.

¹⁹³ Reports on Payments to Governments Regulations 2014, joka velvoittaa suuria raaka-aineteollisuudessa toimivia yrityksiä julkaisemaan tiedot toimintamailensa suorittamista maksuista, tuloverot mukaan lukien.

¹⁹⁴ Tiedot perustuvat taulukoihin 26 ja 27, jotka löytyvät tutkielman liitteistä.

Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita	18	6	6	30
	Kyllä	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei	Yhteensä
Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	28	0	2	30
	Kerrottu, hyötyy	Kerrottu, ei hyödy	Ei kerrottu	Yhteensä
Yritys on kertonut, hyötyykö se verokannustimista	23	1	6	30
	Kyllä	Ei	Yhteensä	
Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin	10	13	23	

Markkinaehtoperiaatetta on ilmoittanut noudattavansa suurin osa yhtiöistä, mutta laajempia kuvauksia markkinaehtoisuuden varmentamiseksi ei ole juuri annettu. Siirtohinnoitteluperiaatteitaan laajasti kuvannut *Vodafone Group plc* on esitellyt erillisen siirtohinnoittelustrategiansa, jossa se kuvaa, kuinka se hyödyntää kahden eri veroviranomaisen neuvoja hinnan asettamisessa ja kuinka ehkäisee siirtohintojen määrittämiseen liittyviä kiistoja.¹⁹⁵ Vastaavia strategioita siirtohinnoitteluun liittyvien ongelmien varalle ei oltu muissa raporteissa esitelty, mutta toista siirtohinnoittelun teemaa, konsernin sisäisiä transaktioita, on kuvattu myös sanallisesti huomattavassa määrässä vuosikertomuksia.

Lähes kaikki yritykset ovat ilmoittaneet sekä määrällisesti että sanallisesti efektiivisen veroasteensa edeltäneen tilikauden ajalta. Verokannustimista on ilmoittanut hyötyvänsä suurin osa yhtiöistä, joista hieman alle puolet ovat esittäneet tarkemmin, minkä luonteisista verohyödyistä on kyse. RELX plc on ainoana yhtiönä ilmoittanut, että se ei hyödynnä minkäänlaisia veroetuksia esimerkiksi investointeihin liittyen.¹⁹⁶

¹⁹⁵ Vodafone Group plc: Global policy tax risk management, s. 11-12.

¹⁹⁶ RELX plc: Tax Principles.

4.6 Yhdysvaltalaisen listayhtiöiden veroraportointi

4.6.1 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot

Tutkielmassa tarkasteltavat yhdysvaltalaiset yritykset kuuluvat Dow Jones Industrial Average -indeksiin, joka koostuu 30 amerikkalaisesta *blue-chip* -yhtiöstä. Indeksillä kattaa toimialojen puolesta kaikki muut toimialat paitsi kuljetusalan ja yleishyödyllisten palveluiden tuottajat.¹⁹⁷ Indeksiiin kuuluvat yhtiöt on lueteltu alla olevassa taulukossa.

Taulukko 13 Dow Jones Industrial Average -yhtiöt¹⁹⁸

Amazon.com inc	Johnson & Johnson
American Express Company	JPMorgan Chase & Co.
Amgen Inc.	McDonald's Corporation
Apple Inc.	Merck & Co., Inc.
The Boeing Company	Microsoft Corporation
Caterpillar Inc.	Nike, Inc.
Chevron Corporation	The Procter & Gamble Company
Cisco Systems Inc.	Salesforce Inc.
The Coca-Cola Company	The Travelers Companies, Inc.
Dow Inc.	UnitedHealth Group Inc.
Goldman Sachs Group Inc.	Verizon Communications Inc.
Home Depot Inc.	Visa Inc.
Honeywell International Inc.	Walmart Inc.
Intel Corporation	The Walt Disney Company
International Business Machines Corporation	3M Company

Yhdysvaltalaisen yritysten joukosta löytyy useita kansainvälisesti varsin tunnettuja nimiä, kuten Coca-Cola ja Apple. Näillä yrityksillä on toimintaa laajasti ympäri maailman, ja niillä on toimintamaissaan olennainen fiskaalinen merkitys.

Tarkastelluista yrityksistä useat olivat julkaisseet erikseen niiden verostrategiaa tai veropolitiikkaa esittelevän dokumentin tai ne olivat tarjonneet vastaavia tietoja omilla nettisivuillaan. Suuri osa näistä julkaisuista verostrategioista vastasivat sisällöltään

¹⁹⁷ S&P Global: Dow Jones Industrial Average. <https://www.spglobal.com/spdji/en/indices/equity/dow-jones-industrial-average/#overview>.

¹⁹⁸ Dow Jones Industrial Average -indeksin yhtiöt 27.2.2024 vallinneen kurssin perusteella. Indeksien osakelista katsottavissa esim. <https://www.spglobal.com/spdji/en/indices/equity/dow-jones-industrial-average/#overview>.

britannialaisen Finance Act -säädöksen kohta 19 mukaisia tiedonantovaatimuksia julkisia verostrategioita koskien, jotka ovat osittain linjassa myös GRI 207: Tax -standardin johdon lähestymistapaa kuvaavien standardikohtien kanssa. Tämä näkyykin siinä, että käytännössä kaikki tarkasteltavat yhtiöt yhtä lukuun ottamatta ovat raportoineet osittain standardikohtien 207-1, 207-2 ja 207-3 vaatimusten mukaisesti, mikä käy ilmi alla olevasta taulukosta.

Taulukko 14 Dow Jones Industrial Average -yhtiöiden GRI 207: Tax -standardin mukainen raportointi¹⁹⁹

	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Ei	Yhteensä
GRI 207-1: Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	2	27	1	30
GRI 207-2: Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa	0	27	3	30
GRI 207-3: Yritys on kuvannut yhteistyötään viranomaisten ja sidosryhmien kanssa veroasioihin liittyen	0	29	1	30
GRI 207-4: Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja	0	5	25	30

Lähes kaikki tarkastellut yhtiöt olivat kuvanneet lähestymistapaansa veroasioihin, suhtautumistaan sääntelyn noudattamiseen ja pidättäytymistä aggressiivisten verosuunnittelukeinojen, kuten veroparatiisivaltioiden hyödyntämisestä. Veroasioista vastaavat hallintoelimet esiteltiin yleisesti ja riskinottohalukkuuden taso määräytyi monen yrityksen kohdalla siten, että yritykset ilmoittivat huomioivansa transaktioissa niiden riskien ja hyötyjen välisen tasapainon ja pyrkivänsä toimimaan sidosryhmiensä pitkän aikavälin edun mukaisesti. Myös yritysten suhtautumista yhteistyöhön veroviranomaisten ja paikallisten verohallintojen kanssa kuvattiin yleisluontoisesti ammattimaiseksi ja kohteliaaksi.

¹⁹⁹ Tiedot perustuvat taulukkoon 28, joka löytyy tutkielman liitteistä.

GRI 207: Tax -standardiin sisältyvät konkreettisemmat tiedonantovaatimukset jäivät lähes kaikkien yritysten raportoinnissa toteutumatta. Yleistä lähestymistä veroasioihin kuvaavaan GRI 207-1 -standardikohdan mukainen tieto verostrategian tarkastamisesta vastuussa olevasta hallintoelimestä ja tästä tarkastusvälistä jäi uupumaan useimpien yritysten verostrategioista, kuin myös tieto strategian implementoinnista vastuussa olevasta tahosta. Myös kuvaus verostrategian linkittymisestä yritysten vastuullisuusstrategioihin puuttui lähes kaikista dokumenteista. Suurimmalla osalla yrityksiä vaikuttanut niiden antamien tietojen perusteella olevan GRI 207-2 -kohdassa kuvattuja valvontamekanismeja veroasioihin liittyvien huolenaiheiden ilmaisemiseksi eivätkä tarkastellut yritykset kertoneet käyttäneensä ulkopuolista varmennusta veroasioita koskevien tietojen tarkastamiseen. Yksikään yritys ei kuvannut GRI 207-3 -standardikohdan mukaisesti prosessejaan sidosryhmien näkemysten keräämiseksi ja huomioimiseksi veroraportoinnissaan.

GRI 207-4 standardikohdan mukaisia maakohtaisia tietoja ei antanut yksikään yhdysvaltalainen yritys, ja vain muutama raportoi minkäänlaisia maakohtaisia tietoja. Kolme yritystä ilmoittivat tytäryhtiönsä ja niiden maantieteellisen sijainnin, ja vain yksi yritys, The Procter & Gamble Company avasi konserniyhtiöidensä liiketoimintojen luonnetta julkaisemassaan veroasioita koskevassa raportissa.²⁰⁰ Suurin osa yrityksistä jätti tytäryhtiönsä ilmoittamatta olennaisuusrajoihin²⁰¹ vedoten.

4.6.2 Verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot

Tarkastellut yhdysvaltalaiset yritykset raportoivat melko avoimesti verokannustimien käytöstään, mutta siirtohinnoittelun osalta markkinaehtoperiaatteen noudattamisen ja konsernin sisäisten transaktioiden kuvaaminen oli yhtiöiden keskuudessa vähäisempää. Oheisessa taulukossa on esitelty verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvien tietojen julkaisemista.

---

²⁰⁰ The Procter & Gamble Company: Our Approach to Tax 2022, s. 23-25 ja 38-41.

²⁰¹ The U.S. Securities and Exchange Commissionin (SEC) Regulation S-X sääntö 1-02(w) määrittämä olennaisuusraja tytäryhtiöille, joista täytyy erikseen antaa tietoja. Tytäryhtiötä pidetään merkittävänä, jos se muodostaa vähintään 10 % koko yhtiön, mukaan lukien kaikki sen tytäryhtiöt, konsernin taseesta, omasta pääomasta tai tuotoista.

Taulukko 15 Dow Jones Industrial Average -yhtiöiden raportointi verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista²⁰²

	Kyllä, laajasti	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei	Yhteensä
Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	1	15	14	30
	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti	Ei	Yhteensä
Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita	3	1	26	30
	Kyllä	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei	Yhteensä
Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	28	1	1	30
	Kerrottu, hyötyy	Kerrottu, ei hyödy	Ei kerrottu	Yhteensä
Yritys on kertonut, hyötyykö se verokannustimista	17	0	13	30
	Kyllä	Ei	Yhteensä	
Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin	6	11	17	

Markkinaehtoperiaatetta ovat maininneet noudattavansa puolet tarkastelluista yrityksistä, ja The Procter & Gamble Companyn veroraportissa yritys on kuvannut, kuinka se on varmistanut liiketoimiensa markkinaehtoisuuden käyttämällä ennakkosopimuksia, jotka sen mukaan antavat tuloerovarmuuden yli 70 %:lle konsernin maailmanlaajuisista tuloista.²⁰³ Yritys ei kuitenkaan avannut konsernin välisiä transaktioita vuosiraportoinnissaan, vaan ainoat tällaisia tietoja antaneet yritykset olivat Chevron Corporation, Dow Inc., Goldman Sachs Group Inc., ja Intel Corporation, joista kolme viimeistä kuvasivat transaktioitaan myös sanallisesti.

Yrityksen olivat avoimempia verokannustimien käyttöön liittyvien tietojen antamisessa, ja lähes kaikki yritykset ilmoittivat efektiivisen veroasteensa sekä avasivat tämän

²⁰² Tiedot perustuvat taulukoihin 29 ja 30, jotka löytyvät tutkielman liitteistä.

²⁰³ The Procter & Gamble Company: Our Approach to Tax 2022, s. 28.

muodostumista. Verokannustimista ilmoittivat varsinaisesti hyötyvänsä 17 yritystä, joista alle puolet kertoi tarkemmin, minkäläisten verokannustimien käyttöön niille oli tarjoutunut mahdollisuus.

5 Julkisen veroraportoinnin arviointi

5.1 Veroraportoinnissa havaitut eroavaisuudet verrokkimaiden välillä

Kunkin kohdemaan listayhtiöiden julkisen veroraportoinnin maakohtaisen tarkastelun jälkeen voidaan niiden välillä havaita niin yhtäläisyyksiä kuin eroavaisuuksia. Lähes kaikki tarkastellut yhtiöt maasta riippumatta olivat esitelleet lähestymistapaansa veroasioihin joko laatimalla julkisen verostrategian tai muuten kuvaamalla suhtautumistaan veroasioihin osana vuosikertomustaan tai yritysraporttiaan. Yleisen lähestymistavan kuvauksen lisäksi melkein kaikki yhtiöt olivat avanneet sekä määrällisesti että sanallisesti efektiivisen veroasteensa muodostumista, mikä kertoo niiden tilikauden aikana maksamien verojen suhteesta liikevaihtoon. Osa verokannustimien käyttöön avanneista yhtiöistä kertoi myös, kuinka verokannustimet vaikuttivat niiden efektiiviseen veroasteeseen kyseisenä tilikautena. Yleistäen yhtiöt olivat julkisessa raportoinnissaan tiedottaneet hyvin yhdenmukaisesti siitä, kuinka ne kunnioittavat verotukseen liittyvää sääntelyä ja sujuvaa yhteistyötä viranomaisten kanssa sekä kuinka paljon veroja ne maksavat ja millä veroasteella. Myös sellaiset GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukseen sisältyvät tiedot, jotka jäivät suurimman osan raportoinnista puuttumaan, olivat yleisesti samoja.

GRI 207-1 -standardikohdan tiedonantovaatimukset täyttäviä verostrategioita olivat eniten julkaisseet britannialaiset yhtiöt, joista kolmasosasta strategioista löytyivät kaikki standardikohdan mukaiseen raportointiin (*in accordance with*) tarvittavat elementit. Suurin osa kaikista yhtiöistä oli julkaissut GRI 207-1 -standardikohdan a-i tarkoittaman verostrategian, jossa ne kuvasivat yleisesti suhtautumistaan verotukseen liittyvän sääntelyn noudattamiseen, mihin liittyen monet ilmaisivat pyrkivänsä noudattamaan myös lain tarkoitusta pelkän kirjaimen sijaan. Lisäksi yhtiöt kuvasivat verostrategiasta vastuussa olevaa organisaation hallintoelintä, joskin joidenkin yhtiöiden kohdalta tämä sekä strategian päivitysväliä koskevat tiedot jäivät antamatta. Verostrategiaa tai -politiikkaansa kuvanneet yhtiöt ottivat myös kantaa aggressiiviseen verosuunnitteluun ja pyrkivät yksimielisesti välttämään pelkästään verotuksellisia etuja tuoviin transaktioihin ryhtymistä.

Hyvin monilta yrityksiltä jäi kuitenkin puuttumaan tarkempi kuvaus verostrategian yhteydestä niiden yritys vastuuseen liittyviin toimiin eivätkä monet olleet

raportoinnissaan ilmaisseet tunnistavansa verojen ja kestävän kehityksen välistä yhteyttä. Voidaan toisaalta argumentoida, että yritysten verotus ja velvoite maksaa veroja perustuu lakiin, ja lain noudattaminen ei erityisesti itsessään ole varsinainen yritysvastuuta osoittava toimi. OECD:n antamissa monikansallisia yrityksiä koskevissa toimintaohjeissa on esitetty, että yritysten tapa toteuttaa yhteiskunnallista vastuutaan verotuksen osalta on noudattaa lain kirjainta ja henkeä.²⁰⁴ Tämän määritelmän mukaan vastuullinen toiminta verotukseen liittyen ei edellyttäisi muita erillisiä toimia. Veropolitiikkansa ja kestävän kehityksen strategioidensa välistä kytköstä ei sitä paitsi kuvattu kovin konkreettisesti niiden yritysten toimesta, joilta tämä tieto löytyi. Moni yritys ilmaisi melko yleisellä tasolla tunnistavansa verot osaksi yhteiskunnallista vastuutaan ja velvollisuuttaan niitä lainkäyttöalueita kohtaan, joilla sillä on toimintaa. Tämä velvollisuus verojen maksuun perustuu lainsäädäntöön.

Veroasioiden organisointia ja niihin liittyvää riskienhallintaa kuvasivat käytännössä kaikki jonkinlaisen verostrategian laatineista yrityksistä, joskin hyvin harva tiedotti niistä GRI 207-2 -standardikohdan vaatimusten laajuisesti. Lähes kaikki yritykset kuvasivat jossakin laajuudessa joko organisaation veroasioista vastaavia elimiä tai suhtautumistaan verotukseen liittyviin riskeihin. Moni yhtiö ilmoitti pyrkivänsä minimoimaan riskitasonsa, mutta osa ei halunnut erikseen määritellä riskinotolleen mitään tiettyä ylärajaa, vaan yhtiöt totesivat yleisesti tekevänsä verotukseen vaikuttavat ratkaisunsa liiketoiminnallisten syiden pohjalta. Konkreettiset kuvaukset esimerkiksi työntekijöiden kouluttamisesta toimimaan yrityksen linjaaman veropolitiikan mukaisesti tai verotukseen liittyvien epäkohtien ja veropolitiikan vastaisen toiminnan ilmoittamiseen tarkoitetuista *whistleblowing*-mekanismeista puuttuivat useimmilta yrityksiltä. Hyvin harva oli myöskään varmentanut veroasioihin liittyvät muut kuin tilinpäätöstietonsa ulkopuolisella tarkastajalla, tai tämän kuvaus oli ainakin jäänyt pois suurimmasta osasta raportteja.

Suurin osa verostrategiaansa ja suhtautumistaan sääntelyn noudattamiseen kuvanneista yrityksistä oli kertonut myös yhteistyöstään veroviranomaisten kanssa, mikä on yksi GRI 207-3 -standardikohdassa annettava tieto. Yhtiöt kuvasivat yleisluontoisesti työskentelevänsä paikallisten veroviranomaisten kanssa ammattimaisesti ja positiivisessa hengessä ja ne ilmoittivat pyrkivänsä luovuttamaan kaikki tarvittavat tiedot aina ajallaan. Melko harva yritys kertoi kuitenkin laajemmin suhtautumisestaan tai osallisuudestaan

---

²⁰⁴ OECD: Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct – XI. Taxation.

yrittävien yritysverotukseen liittyviin lakialoitteisiin tai muihin hankkeisiin. Vielä harvempi oli tunnistanut veroraportoinnissaan viranomaisten lisäksi muita ulkoisia sidosryhmiä, ja kuvaukset prosesseista sidosryhmien näkemysten keräämiseksi ja niiden huomioon ottamiseksi puuttuivat lähes kaikkien yhtiöiden raportoinnista. Sidosryhmäyhteistyöstään GRI 207-3 -standardikohdan mukaisesti olivatkin raportoineet ainoastaan suomalaiset yritykset *Fortum Oyj*, *Kesko Oyj* ja *Stora Enso Oyj*, jotka olivat kuvanneet myös esimerkiksi sijoittajien näkemysten keräämistä niiden veropolitiikkoihin tai muuhun veroasioiden hoitoon liittyen.

GRI 207-4 -aihekohtaisen maakohtaisten tietojen julkista raportointia koskevan standardikohdan mukaisessa tiedottamisessa oli eniten hajontaa tarkasteltujen yhtiöiden välillä. Yleisesti todella harva yhtiö julkaisi yhdessä raportissa kaikki standardin edellyttämät maakohtaiset tiedot, mutta suomalaiset, ruotsalaiset, ranskalaiset ja britannialaiset yhtiöt antoivat melkein kaikki edes joitakin maakohtaisia tietoja. Kahden jälkimmäisinä mainittujen maiden kaikki yhtiöt raportoivat joitakin maakohtaisia tietoja, joita yleisimmin olivat lista konserniyhtiöistä ja niiden sijaintimaista, työntekijöiden lukumäärä, konserniyhtiöiden liiketoiminnot ja maksettujen verojen määrä. Eniten GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimukset julkisessa veroraportoinnissaan täyttäviä yrityksiä löytyi suomalaisten yhtiöiden joukosta. Yhdysvaltalaiset yhtiöt julkaisivat selvästi muita vähemmän maakohtaisia tietoja ja yleisesti katsottuna ne eivät julkaisseet niitä juuri lainkaan. Tietojen antamatta jättämisessä vedottiin usein liikesalaisuuteen eivätkä yritykset julkaisseet luetteloita konserniyhtiöistä ja niiden sijaintimaista, kuten eurooppalaiset yritykset usein vähintään tekivät.

Koko tarkastelun ainoat yritykset, jotka raportoivat täysin GRI:n verostandardin mukaisesti olivat *Fortum Oyj* ja *Stora Enso Oyj*. *Fortum* oli julkaissut kokonaan erillisen varsin kattavan raportin verojalanjäljestään, joka sisälsi niin kuvauksen lähestymistavasta veroasioihin, riskienhallintaprosesseja ja toimia sidosryhmien näkökulmien huomioimista kuin myös raportin konsernin maakohtaisista tiedoista. *Stora Enso Oyj* oli puolestaan sisällyttänyt nämä tiedot vuosikertomukseensa. Näiden yhtiöiden raportoinnissa näkyi motivaatio viestiä veroasioista avoimesti ja konkreettisesti, mihin tosin saattoi ainakin *Fortum Oyj*:n kohdalla kannustaa yhtiön valtion

enemmistöomistus.²⁰⁵ Toisaalta suomalaiset yhtiöt myös jättivät kokonaismääräänsä suhteessa eniten kokonaan antamatta GRI:n johdon lähestymistapaa veroasioihin kuvaavien standardikohtien tiedonantovaatimusten mukaisia tietoja. Toiseksi vähiten näitä tietoja suhteessa tarkasteltavien yhtiöiden määrään antoivat ruotsalaiset listayhtiöt. Sen sijaan britannialaiset yhtiöiden raportointi täytti kokonaismääräisesti eniten GRI 207: Tax -standardin osittaiset tiedonantovaatimukset. Kaikki FTSE 100 -indeksin 30 suurinta yhtiötä antoivat ainakin joitain kunkin standardikohdan edellyttämiä tietoja.

Yhdysvaltalaiset yhtiöt antoivat vähiten siirtohinnoitteluun liittyviä tietoja. Vain hieman yli puolet yhtiöistä mainitsi ylipäätään noudattavansa markkinaehtoperiaatetta ja hyvin harva oli kuvannut lainkaan konsernin sisäisiä transaktioitaan. Suurin osa yrityksistä oli jättänyt nämä tiedot pois vuosikertomuksistaan vedoten olennaisuusrajaan. Enemmistö muiden tarkastelumaiden yhtiöistä ilmoittivat noudattavansa markkinaehtoperiaatetta, ja ne olivat usein sisällyttäneet tämän lausunnon osaksi verostrategiaansa. Harva kuitenkaan kertoi, kuinka liiketoimien markkinaehtoisuutta varmennetaan, mutta muutamalta yhtiöltä löytyi tarkempia prosessikuvauksia tästä. Konsernin sisäisiä transaktioita avattiin melko paljon myös sanallisesti, mikä auttaa lukijoita ymmärtämään konsernin toimintaa ja tuloksen muodostumista. Suomalaiset yhtiöt avasivat vähiten sisäisiä transaktioitaan yhdysvaltalaisten yritysten jälkeen. Osalla yhtiöistä ei tosin ollut toimintaa Suomen ulkopuolella, mikä toki vaikutti niistä tiedottamiseen.

Efektiiivisen veroasteen kuvaus oli lähes kaikkien yhtiöiden raportoinnissa laajaa ja tiedot tästä esitettiin usein sekä kirjanpidollisesti että sanallisesti. Monet yritykset olivat myös ilmoittaneet efektiiiviset veroasteensa kahden edeltävän tilikauden ajalta, ja avanneet niissä ja tarkasteluhetken tilikauden veroasteessa tapahtuneita muutoksia, mikäli niitä oli ollut. Verokannustimien käyttöön liittyen ruotsalaiset yhtiöt ilmoittivat vähiten käyttävänsä verokannustimia, britannialaiset yhtiöt eniten. Suomalaiset yhtiöt tarkensivat kaikista vähiten sitä, minkälaisista verokannustimista on kyse niiden yhtiöiden kohdalla, jotka niistä ilmoittivat hyötyvänsä. Vaikka ruotsalaisista yhtiöistä vain seitsemän ilmoittivat hyötyvänsä verokannustimista, noin puolet eli kolme yhtiötä kertoivat tarkemmin minkälaisia etuuksia ne nauttivat. Britannialaisista yhtiöistä kolmasosa kuvasi hyödyntämiään verokannustimia konkreettisesti. Yritysten käyttämät verokannustimet

---

²⁰⁵ Valtioneuvosto: Valtion omistususosuudet ja eduskuntavaltuutetut 24.4.2024.

olivat yleensä ulkomaille tehtyjen investointien perusteella saatuja alennuksia tuloveroasteeseen.

5.2 Julkisen veroraportoinnin arviointi havaintojen pohjalta

Empiirisen tarkastelun myötä voidaan arvioida, että verotukseen liittyvistä teemoista raportoidaan julkisesti melko laajasti. Verostrategia tai -politiikka tuntuu olevan jo melko pysyvä osa ainakin suurten listayhtiöiden *Code of Conductia*, mikä kertoo yritysten suhtautuvan veroihin tärkeänä osana toiminnan sääntöjenmukaisuutta, mitä yritykset veroasioidensa osalta myös ensisijaisesti tavoittelevat. Yritykset haluavat välttää veroriskejä ja monet haluavat ennakoida eri liiketoimien verovaikutuksia ja hyödyntää ennakkollista sopimista paikallisten viranomaisten kanssa. Lähes kaikki yhtiöt olivat tiedottaneet myös verotuksen läpinäkyvyyden teemoista liittyen siirtohinnoitteluun ja verokannustimien käyttöön, mikä on merkki siitä, että veroasioista kerrotaan joissain määrin täysin vapaaehtoisestikin.

Vaikka suurin osa tarkastelluista yrityksistä ilmoitti joitain tietoja vapaaehtoisesti, näkyy julkisessa veroraportoinnissa vahvasti sääntelyn vaikutus. Empiirisen tarkastelun toisena viitekehyksenä käytetty GRI 207: Tax -standardi ei ole vakiintuneesta asemastaan huolimatta itsessään minkäänlainen veroraportoinnin normi, mutta sen tiedonantovaatimukset sisältävät samoja kohtia, kuin eräät julkista veroraportointia koskevat normit. Johdon lähestymistapaa veroasioihin kuvaavat GRI:n standardikohdat 207-1, 207-2 ja 207-3 edellyttävät niiden mukaisesti raportoivalta toimijalta samoja tietoja kuin Yhdistyneen kuningaskunnan *Finance Act 2016* säädöksen liite 19. Molempia noudatettaessa tulee verostrategiassa ilmoittaa veroasioihin liittyvät hallintojärjestelyt, kuvata halukkuutta veroriskien ottamiseen ja suhtautumista verosuunnitteluun sekä kertoa suhtautumisesta yhteistyöhön veroviranomaisten kanssa. *Finance Act 2016* säädöksen liite 19 koskee vain britannialaista kontekstia, mutta usealla tarkastelluista yhtiöistä oli tytäryhtiöitä Yhdistyneissä kuningaskunnissa, joita tämä säädös koski.

Merkittävä määrä tarkastelluista yrityksistä sijaintimaasta riippumatta olikin julkaissut erikseen Yhdistyneissä kuningaskunnissa sijaitsevia yhtiöitään koskevan verostrategian tai -politiikan, jotka oli usein otsikoitu ”*UK Tax Strategy*” tai ”*UK Tax Policy*”. Kaikki tällaiset verostrategiat eivät kuitenkaan koskeneet pelkästään Yhdistyneissä kuningaskunnissa sijaitsevia tytäryrityksiä vaan myös koko konsernia. Kuitenkin näissä

dokumenteissa oli aina viitattu siihen, kuinka niissä esitetyt tiedot vastaavat *Finance Act 2016* säädöksen vaatimuksia, minkä lisäksi verostrategioiden sisällöt ja niissä käytetyt ilmaisut olivat melko yleisluontoisia ja keskenään hyvin samankaltaisia yhtiöiden välillä. Näin ollen voidaan arvioida, että verostrategiat on julkaistu ensisijaisesti tarpeesta noudattaa paikallista sääntelyä, ja ne sattuvat vain sisällöltään vastaamaan osittain myös GRI 207: Tax -standardin tiedonantovaatimuksia.

Vastaavasti maakohtaista raportointia koskevien tietojen julkaisuun on vapaaehtoisen veroraportoinnin, jota GRI-standardit edustavat, lisäksi sääntelyn asettamia velvoitteita. Jotkut eurooppalaiset yritykset Yhdistynyt kuningaskunta mukaan lukien ovat olleet velvoitettuja julkaisemaan maakohtaisia tietoja EU-direktiivien 2013/36 ja 2013/34 nojalla. Tarkasteltujen yhtiöiden joukossa on tällaisia raaka-aineteollisuudessa ja rahoitusalaalla toimivia yrityksiä. Kummankin direktiivin säädökset edellyttävät yrityksiä julkaisemaan maakohtaisesti esimerkiksi liikevaihdon, tuloksen ennen veroja ja maksettujen verojen määrän, mitkä kuuluvat myös GRI 207-4 -standardikohdan tiedonantovaatimukseen.

Maakohtaisia tietoja direktiivin 2013/36 nojalla antoivat muiden muassa rahoitusalan toimijoista ruotsalainen *Nordea Bank Ab*, ranskalainen *Crédit Agricole S.A.* ja britannialainen *Lloyds Banking Group plc*. Maakohtaisia tietoja eri maiden hallituksille suoritetuista maksuista julkaisivat myös esimerkiksi öljyjätit *Shell plc* ja *BP plc* sekä kaivosyhtiöt *Anglo American plc* ja *Rio Tinto plc*. Vaikka laajemmin kaikkia EU-alueella toimivia yrityksiä koskeva EU-direktiivi 2021/2101 verojen julkisesta maakohtaisesta raportoinnista ei ollut tarkasteluhetkenä tullut vielä voimaan, osa tarkastelluista yrityksistä ilmoitti haluavansa valmistautua sen voimaantumiseen. Esimerkiksi *Stora Enso Oyj* kertoi halunneen julkaista vapaaehtoisesti uuden direktiivin tiedonantovaatimusten mukaisen maakohtaisen raportin jo kuluneelta tilikaudelta.²⁰⁶

Sääntelyn ulkopuolisen veroraportoinnin osalta huomattiin, että listayhtiöt antoivat myös vapaaehtoisesti veroukseen liittyviä tietoja. Erityisesti verokannustimien hyödyntämiseen liittyviä tiedottaminen oli melko laajaa. Siirtohinnoitteluun liittyviin tiedoissa esiintyi kuitenkin pieni epäsuhta siinä mielessä, kuinka harva yritys oli kuvannut markkinaehtoperiaatteen toteutumisen varmistamista käytännössä. Konsernin sisäisten

---

²⁰⁶ Stora Enso Oyj: Annual Report 2023, s. 77.

transaktioiden markkinaehtoisuuden varmentaminen on kuitenkin siirtohinnoittelun keskeinen tavoite ja velvoite, mihin nähden tiedottaminen pysyi melko abstraktilla tasolla. Kansainvälisesti toimivan konsernin sidosryhmille tällainen tieto voisi olla hyvin relevantti, sillä mahdolliset siirtohintaoikaisut merkitsevät yrityksille potentiaalisia veroriskejä.

Julkisessa veroraportoinnissa esiintyneiden Euroopan ja Yhdysvaltojen välisten aluekohtaisten eroavaisuuksien perusteella voidaan todeta, että sääntely selvästi lisää veroaiheisiin liittyvää tiedottamista. Mikäli tahtotila olisi lisätä yritysten veroasioistaan antamien tietojen määrää, esimerkiksi GRI 207: Tax -standardin tarkoittamia konkreettisia kuvauksia veroasioiden hallinnasta ja sidosryhmien huomioon ottamisesta, tulisi tämä hyvin todennäköisesti toteutumaan vasta velvoitteen kautta. Tätä puoltaa myös se, että empiirisen julkisen veroraportoinnin tarkastelun perusteella täysin GRI:n verostandardin tiedonantovaatimusten mukaisesti raportoi vain kaksi yli 150:stä analyysissä mukana olleesta yrityksestä. Vapaaehtoisessa yritysvastuuraportoinnissa käytettäväksi ohjeistukseksi standardin vaatimukset tuntuvat olevan melko laajat, ja standardin edellyttämä konkretia riskienhallinnan ja sidosryhmäyhteistyön prosesseista jäävät puuttumaan sellaistenkin yhtiöiden veroraportoinnista, joilla kokonsa puolesta luultavasti löytyisi resursseja näiden tietojen selvittämiseen.

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Verovastuullisuus on viime vuosikymmenen aikana alkanut vakiintua osaksi yritysvastuuta, mitä osoittavat niin julkista veroraportointia koskevan sääntelyn lisääntyminen kuin käytännön yritysten veroasioita koskeva tiedottaminen. Verotulojen siirtämistä matalien verokantojen maihin ehkäisevän BEPS-hankkeen yhtenä toimenpiteenä kehitetty ohjeistus siirtohinnoitteludokumentaatiosta ja tässä tutkielmassa erityisesti käsitellystä verojen maakohtaisesta raportoinnista on haluttu implementoida osaksi raportointiin tiukemmin velvoittavaa lainsäädäntöä. Tätä osoittavat tutkielmassa esitellyt EU-direktiivi 2021/2101 verojen julkisesta maakohtaisesta raportoinnista, Yhdysvalloissa vireillä oleva *Disclosure of Tax Havens and Offshoring Act* (S.638) -lakiesitys ja VNK:n Ohjeistus valtion enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaisten verojen raportointiin. Näiden sekä britannialaisen verostrategian julkaisuun velvoittavan *UK Finance Act 2016* liitteen 19 taustalla vaikuttivat samankaltaiset tavoitteet suurten yritysten veronmaksun läpinäkyvyyden lisäämiseksi julkisen veroraportoinnin avulla.

Monet empiirisessä sisällönanalyysissa tarkastelluista yhtiöistä tiedottivat veroasioistaan yritysvastuuraporttinsa yhteydessä tai julkaisivat veroasioiden läpinäkyvyyttä osoittavia *Tax Transparency* -raportteja. Lisäksi lähes kaikki yhtiöt tiedottivat veroasioistaan edes osittain GRI 207: Tax -standardin kattavien tiedonantovaatimusten mukaisesti, ja osoittivat, että ne olivat määritelleet veroasioiden hallintaan ja hoitoon liittyvät toimintaohjeensa osaksi omia liiketoimintaperiaatteitaan tai eettisiä periaatteitaan (*Code of Conduct*). Useat yhtiöt myös kertoivat noudattavansa lain henkeä pelkän kirjaimen sijaan, mikä on OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevien toimintaohjeiden mukainen määritelmä yrityksen yhteiskuntavastuusta verotuksen osalta.²⁰⁷ Suurin osa tarkastelluista yhtiöistä tiedotti vapaaehtoisesti verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista, kuten päättyneen tilikauden aikana maksamiensa verojen suhteesta liikevaihtoonsa ja olennaisimmista konsernin sisäisistä kansainvälisistä transaktioista, minkä lisäksi suuri osa yrityksistä kertoi vähintään abstraktisti suhtautumisestaan erilaisten verokannustimien käyttöön. Veroasioita koskevissa raporteissa esiintyi paljon ilmaisuja ”*responsible taxpayer*”, ”*good corporate citizen*” ja niissä puhuttiin yrityksen verojalanjäljestä tai ”*tax impactista*” eli yrityksen verovaikutuksesta yhteiskuntaan.

---

²⁰⁷ OECD: Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct – XI. Taxation.

Toisaalta tarkasteltujen yhtiöiden julkisessa veroraportoinnissa on tilaa kriittiselle arvioinnille. Verot ovat osa yritys vastuun osa-alueisiin kuuluvaa taloudellista vastuuta, mutta pelkkää lain kirjaimen mukaista verojenmaksua ei kirjallisuudessa pidetä erityisenä yritys vastuun toimenä, vaikka se on osa yritysten *compliance*-velvoitteita. Monet tarkastelluista yhtiöistä kuvasivat maksamiensa verojen määrää verolajeittain kertoen samalla, kuinka ne luovat arvoa niille yhteiskunnille, joissa ne toimivat. Itsessään tämä tieto ei riitä kuvaamaan ainakaan kovin kattavasti kuinka vastuullinen veronmaksaja kyseinen yritys on. Kontekstin tämän arvioinnin tueksi voivat tuoda muiden muassa maksettujen verojen määrän suhde yrityksen liikevaihtoon ja erityisesti yrityksen maksamien verojen ja muun taloudellisen arvonmuodostuksen alkuperän tarkka maakohtainen kuvaus.

Knuutinen on verotuksen ja yritys vastuun suhdetta käsittelevässä teoksessaan esittänyt, että veroinformaation avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistämiseksi yrityksiltä voitaisiin vaatia sääntelyn kautta avointa raportointia siitä, minne ne maksavat veroja ja kuinka paljon.²⁰⁸ Näin onkin lähitulevaisuudessa tapahtumassa ainakin Suomessa ja muissa EU-maissa suuryritykset julkiseen verojen maakohtaiseen raportointiin velvoittavan EU-direktiivin 2021/2101 myötä. *Knuutinen* on samassa yhteydessä todennut, että tällainen kehitys vähentäisi yritys vastuun keskeisen periaatteen, vapaaehtoisuuden, merkitystä veroasioihin liittyvän tiedottamisen kontekstissa, sillä aiemmin vapaaehtoinen tiedottaminen olisi sääntelyn myötä pakollista.²⁰⁹ Vapaaehtoisuuden vähentyminen yritys vastuun kentällä ei koske pelkästään verotukseen liittyvää tiedottamista, vaan myös yritys vastuuraportointia, kun tiedottaminen yritysten toiminnassaan kohtaamista yhteiskunnallisista- ja ympäristöriskeistä sekä oman toimintansa vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön tulee pakolliseksi ainakin EU-alueella EU-direktiivin (muutos 2022/2464) myötä.²¹⁰

Veroraportoinnin normittumisessa on myös hyvät puolensa. Yhtenäiset tiedonantovaatimukset lisäävät sidosryhmien tietämystä yritysten veroasioiden todellisesta tilasta, kun yritysten täytyy absoluuttisesti usein lisätä julkaisemiensa tietojen määrää. Yhtenäiset vaatimukset julkaistavista tiedoista helpottavat myös mahdollista

---

²⁰⁸ Knuutinen 2014, s. 331.

²⁰⁹ Knuutinen 2014, s. 331.

²¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2464.

sidosryhmien tekemää vertailua yritysten välillä. Esimerkiksi verotuksen maakohtainen raportointi kuuluu *Viherkentän* listaamiin sijoittajia kiinnostaviin verotuksen läpinäkyvyyttä edistäviin tietoihin²¹¹, joiden saatavuutta näitä koskeva tiedonantovelvoite lisää. Tutkielman empiirisestä tarkastelusta käy ilmi, että sääntely on jo ennestään vaikuttanut olennaisesti yritysten julkistamiin verotietoihin. Tämä näkyi erityisesti GRI 207-1 -standardikohdan niiden tiedonantovaatimusten julkaisun osalta, jotka vastaavat *UK Finance Act 2016* liitteen 19 tiedonantovelvoitteita julkista verostrategiaa koskien. Näitä tietoja julkaistiin kaikkien tarkasteltujen yhtiöiden keskuudessa kaikista eniten GRI 207: Tax -standardin sisältämistä tiedoista. Sääntelyn asettamat tiedonantovaatimukset näkyivät myös maakohtaisessa raportoinnissa, kun maakohtaisia tietoja antoivat eniten sellaiset yhtiöt, joilla oli siihen velvollisuus niiden toimialan perusteella.

Tutkielman empiiristä tarkastelua koskeva hypoteesi oli, että suurimmat eroavaisuudet yhtiöiden veroraportoinnissa olisivat peräisin nimenomaan vapaaehtoisesta tiedottamisesta. Tämän hypoteesin kumoo osittain empiirisessä analyysissä tehty havainto siitä, kuinka samankaltaista tarkasteltujen yritysten tiedottaminen oli verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista, joihin ei kohdistunut erityisiä sääntelyn asettamia tiedonantovelvollisuuksia. Toisaalta nimenomaan suuri yhteneväisyys GRI 207-1 -standardikohdan verostrategiaa ja GRI 207-4 -kohdan verojen maakohtaista raportointia koskevassa tiedottamisessa tukevat tätä hypoteesia. Tarkastelun perusteella sääntelyn merkitys yritysten julkiseen veroasioista tiedottamiseen on merkittävä, mutta ainakin tämän tutkielman tarkastelujoukkoon kuuluneiden yhtiöiden raportoinnista on käynyt ilmi motivaatio kertoa joistain veroasioista myös vapaaehtoisesti.

Eroavaisuudet paikallisessa sääntelyssä selittävät osittain empiirisessä tarkastelussa esiintyneitä eroavaisuuksia ja yhteneväisyyksiä yhtiöiden julkisessa veroraportoinnissa. Toisistaan eroavat kansalliset normit voivat olla osoitus eroavaisuuksista paikallisten vallankäyttäjien näkemyksissä tässä tapauksessa yritysverotukseen liittyen. Vaikka tällaisia eroja ei pystytty tässä tutkielmassa selvittämään, voidaan niiden olemassaoloa spekuloida tarkastelun kohteena olleiden yhdysvaltalaisien ja eurooppalaisten listayhtiöiden julkisessa veroraportoinnissa havaittujen eroavaisuuksien kautta. Erot julkista veroraportointia koskevassa kansallisessa sääntelyssä ovat melko suuret esimerkiksi Suomen ja Yhdysvaltojen välillä, kun ensimmäiseksi mainitun maan

---

²¹¹ Viherkenttä 2023, s. 285–286.

normisosta löytyy julkiseen veroraportointiin suosittavia kansallisia ohjeistuksia ja pian myös tietojen julkaisuun velvoittava EU-direktiivi.

Yritysvastuun ja veroraportoinnin normittumiskehityksen perusteella on kuitenkin mahdollista ja melko todennäköistä, että julkista veroraportointia koskevat velvoitteet tulevat harmonisoitumaan. Mikäli yritysten julkiselta veroraportoinnilta odotettaisiin konkreettisia tietoja esimerkiksi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti veroasioiden hallinnasta ja sidosryhmäyhteistyöstä, takaisi sääntely todennäköisesti varmimmin näiden tietojen julkaisun. Erityisesti maakohtaisiin tiedot maksetuista veroista ja muut taloustiedot voivat olla arkaluonteisia, jolloin yrityksillä ei ole kannustinta julkistaa niitä vapaaehtoisesti.

Julkisen veroraportoinnin maiden välinen vertailu paljasti, että hyvin monet suuret kansainvälisesti toimivat yritykset osoittavat läpinäkyvyyttä veroasioihinsa liittyen julkaisemalla tietoja efektiivisestä veroasteestaan, markkinaehtoperiaatteen noudattamisesta ja verokannustimien käytöstä. Samoin kuin GRI 207: Tax -standardin mukaisten tietojen kohdalla, jäävät kuvaukset verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä tiedoista melko yleisluontoisiksi. Kuitenkin veroasioista tiedottamisen volyyymi on merkittävä, ja yleisesti voidaan todeta, että lähes kaikki eurooppalaiset ja yhdysvaltalaiset suuret pörssiyhtiöt kuvaavat vuosittaisessa raportoinnissaan myös muuta kuin pelkästään tilinpäätöstietoihin liittyvää veroinformaatiota. Vastaava tarkastelu olisi mielenkiintoista ulottaa esimerkiksi suurten Aasian maiden paikallisiin pörssiyhtiöihin ja laajempaankin globaaliin katsaukseen, ja verrata, kuinka tämän tutkielman tarkastelujoukko sijoittautuu julkisen veroraportointinsa osalta niihin nähden.

Lähteet

Kirjallisuus

- Aliprandi, Giulia – Borders, Kane (2023) Tax Transparency by Multinationals: Trends in Country-by-Country Reports Public Disclosure. HAL Id: halshs-04103949.
- Armstrong, J. Scott (1977) Social irresponsibility in Management. *Journal of business research*. 1977-01, Vol. 5 (3), s. 185-213.
- Avi-Yonah – Reuven S. (2014) Corporate taxation and corporate social responsibility. *New York University Journal of Law and Business*, Vol. 11 (1), 1–31.
- Brundtland, G.H. (1987) *Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development*. Geneva, UN-Dokument A/42/427.
- Carroll, Archie B. (1991) The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders. *Business Horizons*, July-August 1991.
- Dutt, Verena K. – Ludwig, Christopher A. – Nicolay, Katarina – Vay, Heiko – Voget, Johannes. Increasing tax transparency: investor reactions to the country-by-country reporting requirement for EU financial institutions. *International tax and public finance*, 2019-12, Vol. 26 (6), s. 1259-1290.
- Elkington, John (1998) Partnerships from Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st-Century Business, *Environmental quality management*, Vol 8 (1), 37–51.
- Freeman, R. Edward (2010) *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston, MA: Pitman.
- Friedman, M. (1970) The social responsibility of business is to increase its profits. *New York Times Magazine*, September 13: 32–33.
- Gannon, M.J. (2001), *Understanding Global Cultures*, 2nd ed., Sage Publications, Thousand Oaks, CA.
- Halim, Md. Abdul – Rahman, Md. Momonur (2022) The effect of taxation on sustainable development goals: evidence from emerging countries. *Heliyon*, 2022-12, Vol.8 (12).
- Hardeck, Inga – Kirn, Tanja, Taboo or technical issue? An empirical assessment of taxation in sustainability reports. *Journal of Cleaner Production* 133 2016, s. 1337–1351.

- Hay, David – Mohamed Adnan, Shayuti – van Staden, Chrus J. (2018) The influence of culture and corporate governance on corporate social responsibility disclosure: A cross country analysis. *Journal of cleaner production*, 2018-10, Vol. 198, s. 820-832.
- Harmaala, Minna-Maari – Jallinoja, Niina (2012) *Yritysvastuu ja menestyvä liiketoiminta*. Sanoma Pro, Helsinki.
- Heikkilä, Katariina – Hyvönen, Timo – Nykänen, Pekka (2021) Valtionyhtiöiden verojalanjälki – Sidosryhmä – ja legitimaatioteoriaan perustuva tutkimus kuuden suomalaisen valtio-omisteen yhtiön maakohtaisesta veroraportoinnista. *Oikeus* 2/2021, 132–158.
- Holle, Florian – Kockrow, Madeleine – Schnitger, Arne (2021) Tax and Transparency: Reporting in Accordance with the Global Reporting Initiative. *Intertax*, 2021-08, Vol. 49 (Issue 8/9) s. 702-712.
- Hofstede, G.H. (1984), “Cultural dimensions in management and planning”, *Asia Pacific Journal of Management*, January, pp. 81-99.
- Juutinen, Sirpa (2016) *Strategisen yritysvastuun käsikirja*. Talentum Pro, Helsinki.
- Juutinen, Sirpa - Steiner, Maj-Lis (2010) *Strateginen yritysvastuu*. WSOYpro Oy, Helsinki.
- Knuutinen, Reijo (2017) *Hyvät pahat verot*. Docendo, Jyväskylä.
- Knuutinen, Reijo (2014) *Verotus ja yrityksen yhteiskuntavastuu*. WSOYpro Oy, Helsinki.
- Knuutinen, Reijo (2020) *Verosuunnittelun oikeudelliset ja yhteiskunnalliset rajat*. Alma Talent, Helsinki.
- Kukkonen, Matti – Torkkeli, Anu (2022) Osuuskuntien rooli ja osuuskuntaverotus vastuullisemman yritysverojärjestelmän kehittämisen näkökulmasta: onko tulevaisuus sittenkin osuuskuntien eikä osakeyhtiöiden? *Verotus* 4/2022, s. 440–454.
- Laguir, Issam – Stagliano, Raffaele – Elbaz, Jamal (2015) Does corporate social responsibility affect corporate tax aggressiveness? *Journal of cleaner production*, 2015-11, Vol. 107, s. 662-675.
- Liappis, Hanna – Pentikäinen, Merja – Vanhala, Anne (2019) *Menesty yritysvastuulla – Käsikirja kokonaisuuteen*. Edita Publishing Oy, Helsinki.

- Mitchell, Ronald K. – Agle, Bradley R. – Wood, Donna J. (1997) Toward a theory of stakeholder identification and salience: Defining the principle of who and what really counts. *Academy of Management Review* 22 (4), s. 853–886.
- Müller, Raphael – Spengel, Cristoph – Weck, Stefan (2021) How Do Investors Value the Publication of Tax Information? Evidence From the European Public Country-by-Country Reporting. *ZEW Discussion Papers*, Vol. 21-077, Mannheim.
- Orij, René (2010) Corporate social disclosures in the context of national cultures and stakeholder theory. *ACCOUNTING AUDITING & ACCOUNTABILITY JOURNAL*, 2010-01, Vol.23 (7), s. 868-889.
- Ristaniemi, Michael (2020) *Yritysvastuun normeista*. Edita Publishing Oy
- Ristaniemi, Michael (2022) Yritysvastuu oikeudellistuu. *Defensor Legis* 3/2022 s. 823–829.
- Schnitger, A (2020) *Steuern und Nachhaltigkeit* (translated: Tax and Sustainability), 12 Der Betrieb (DB).
- Tuomi, Jouni – Sarajärvi, Anneli (2018) *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.
- van der Laarn Smith, Joyce – Adhikari, Ajay – Tondkar, Rasoul H. (2005) Exploring differences in social disclosures internationally: A stakeholder perspective. *Journal of accounting and public policy*, 2005-03, Vol.24 (2), s. 123-151.
- Verrecchia, R.E. (1983) Discretionary disclosure. *J. Acc. Econ.* 5, 179–194.
- Viherkenttä, Timo (2023) Mitä sijoittajat odottavat yritysten verovastuullisuudelta? *Verotus* 3/2023 s. 279–289.

Virallis- ja puolivirallislähteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2101, annettu 24 päivänä marraskuuta 2021, direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen yritysten ja sivuliikkeiden tuloverotietojen osalta.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja

sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta.

EV 179/2016 vp. Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta.

KOM (2011) Yritysten yhteiskuntavastuuta koskeva uudistettu EU:n strategia vuosiksi 2011–2014. KOM (2011) 681 lopullinen. Bryssel 25.10.2011.

HM Revenue & Customs: Tax administration: large businesses transparency strategy. <<https://www.gov.uk/government/publications/tax-administration-large-businesses-transparency-strategy/tax-administration-large-businesses-transparency-strategy>>, haettu 20.3.2024.

Työ- ja elinkeinoministeriö (2015) Verojalanjälkiraportointi - Epävirallisen työryhmän muistio, teoksessa TEM raportteja 48/2015.

United States Congress: Library of Congress – S.638 – Disclosure of Tax Havens and Offshoring Act. <<https://www.congress.gov/bill/118th-congress/senate-bill/638>>, haettu 21.3.2023.

Valtioneuvosto (2020) Valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskeva periaatepäätös (VNK/2020/48).

Valtioneuvoston kanslia (2022) Ohjeistus valtion enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaisten verojen raportointiin tilikaudesta 2022 alkaen (VN/15411/2022).

Kansainväliset organisaatiot

GRI: About GRI. <<https://www.globalreporting.org/about-gri/>>, haettu 10.11.2023.

GRI: A Short Introduction to the GRI Standards

<<https://www.globalreporting.org/media/wtafl4tw/a-short-introduction-to-the-gri-standards.pdf>>, haettu 10.11.2023.

GRI: Mission & history. <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>, haettu 27.5.2024.

GRI: The double-materiality concept.

<<https://www.globalreporting.org/media/jrbntbyv/griwhitepaper-publications.pdf>>, haettu 10.11.2023.

GRI: Standards. <https://www.globalreporting.org/standards/>, haettu 10.11.2023.

GRI ja YK: Business Reporting on the SDGs.

<<https://unglobalcompact.org/library/5628>>, haettu 15.11.2023.

International Monetary Fund: Government expenditure, percent of GDP.

<<https://www.imf.org/external/datamapper/exp@FPP/USA/FRA/JPN/GBR/SWE/ESP/ITA/ZAF/IND>>, haettu 16.1.2023.

The Organisation for Economic Co-operation and Development: Action 13 Country-by-Country Reporting. <<https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action13/>>, haettu 20.3.2024.

The Organisation for Economic Co-operation and Development: Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct.

<<https://www.oecd.org/publications/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct-81f92357-en.htm>>, haettu 17.4.2024.

The Organisation for Economic Co-operation and Development: Model Tax Convention on Income and on Capital 2017. <<https://www.oecd.org/ctp/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-full-version-9a5b369e-en.htm>>, haettu 4.6.2024.

The Organisation for Economic Co-operation and Development: Tax and developing countries. <<https://www.oecd.org/tax/tax-and-developing-countries.htm>>, haettu 11.3.2024.

Sustainability Accounting Standards Board: Standards. <<https://sasb.ifrs.org/standards/>, haettu>, 6.9.2023.

Task Force on Climate-related Disclosures: Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures. <<https://www.fsb-tcf.d.org/recommendations/>>, haettu 6.9.2023.

United Nations Development Programme Uzbekistan: Tax for SDGs.

<<https://www.undp.org/uzbekistan/projects/tax-sdgs>>, haettu 11.3.2024.

United Nations: PRI, Principles for Responsible Investment. How to consider tax in voting practices. <<https://www.unpri.org/tax-fairness/how-to-consider-tax-in-voting-practices/10905.article>>, haettu 9.4.2024.

United Nations: PRI, Principles for Responsible Investment. What is tax fairness and what does it mean for investors? <<https://www.unpri.org/governance-issues/what-is-tax-fairness-and-what-does-it-mean-for-investors/9077.article>>, haettu 9.4.2024.

Yhdistyneet kansakunnat: Goal 8 Promote sustained, inclusive, and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all. <<https://sdgs.un.org/goals/goal8>>, haettu 11.1.2024.

Yhdistyneet kansakunnat: Goal 12 Ensure sustainable consumption and production patterns. https://sdgs.un.org/goals/goal12#targets_and_indicators>, haettu 11.1.2024.

Yhdistyneet kansakunnat: the 17 Goals. <<https://sdgs.un.org/goals>>, haettu 13.11.2023.

Yhdistyneet kansakunnat: the 2030 Agenda for Sustainable Development.

<<https://sdgs.un.org/2030agenda>>, haettu 13.11.2023.

GRI-standardit

GRI 1: Foundation 2021.

GRI 103: Management Approach 2016.

GRI 207: Tax 2019.

Muut lähteet

Companies Market Cap (2024) Largest CAC 40 companies by market cap.

<<https://companiesmarketcap.com/cac-40/largest-companies-by-market-cap/>>, haettu 20.5.2024.

Financial Times (2012) Starbucks pays up to avoid boycott.

<<https://www.ft.com/content/d4f84a12-3fd5-11e2-b0ce-00144feabdc0>>, haettu 22.2.2024.

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina (2021). Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.)

Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen

tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja].

<<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>>, haettu 29.5.2024.

Mehiläinen: Mehiläinen toteuttaa vastuullista veropolitiikkaa (2019).

<<https://www.mehilainen.fi/uutinen/mehilainen-toteuttaa-vastuullista-veropolitiikkaa>>, haettu 3.6.2024.

Nasdaq: OMXH25, OMX Helsinki 25, (FI0008900212).

<https://www.nasdaqomxnordic.com/index/index_info?Instrument=FI0008900212>, haettu 20.5.2024.

Nasdaq: OMXS30, OMX Stockholm 30, (SE0000337842).

<https://www.nasdaqomxnordic.com/index/index_info?Instrument=SE0000337842>, haettu 20.5.2024.

PricewaterhouseCoopers B.V. (2022) EU public country-by-country reporting.

<<https://www.pwc.nl/nl/dienstverlening/tax/documents/pwc-eu-public-country-by-country-reporting.pdf>>, haettu 8.3.2024.

Reuters (2012) UK committees to examine Starbucks tax strategies.

<<https://www.reuters.com/article/idUSBRE89E0F0/>>, haettu 22.2.2024.

S&P Dow Jones Indices (2024) Dow Jones Industrial Average®.

<<https://www.spglobal.com/spdji/en/indices/equity/dow-jones-industrial-average/#overview>>, haettu 20.5.2024.

Tieteen termipankki: Oikeuspoliittinen tutkimus.

<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:oikeuspoliittinen_tutkimus>, haettu 10.10.2023.

Turun kauppakamari (2021) Kauppakamarien Suuri veroselvitys: Varsinaissuomalaisten yritysten verojalanjälki on kolme miljardia euroa.

<<https://turunkauppakamari.fi/news/kauppakamarien-suuri-veroselvitys-varsinaissuomalaisten-yritysten-verojalanjalki-on-kolme-miljardia-euroa/>>, haettu 24.2.2024.

UK Stock Challenge (2024) FTSE All-Share Index Ranking.

<<https://www.stockchallenge.co.uk/ftse.php>>, haettu 20.5.2024.

Valtioneuvoston kanslia (2024) Valtion omistusosuudet ja eduskuntavaltuutetut

24.4.2024. <<https://valtioneuvosto.fi/omistajaohjaus/yhtiot>>, haettu 4.6.2024.

Valtioneuvoston kanslia (2002) Verosanasto.

The Washington Post (2013) How to make \$30 billion and pay no corporate income tax, the Apple way.

<<https://www.washingtonpost.com/news/wonk/wp/2013/05/20/how-to-make-30-billion-and-pay-no-corporate-income-tax-the-apple-way/>>, haettu 22.2.2024.

Yle-uutiset (2019) Maakunnan yritysten verojalanjälki oli vuonna 2019 noin 820 miljoonaa euroa. <<https://yle.fi/a/3-11957808>>, haettu 24.2.2024.

Suomalaisten listayhtiöiden raportit

Cargotec Oyj: Vuosikertomus 2022 ja Tax Strategy

Cargotec Oyj: Verostrategia ja verotukseen liittyvät arvot.

<<https://www.cargotec.com/fi/sijoittajat/hallinnointi/sisainen-valvonta-ja-riskienhallinta/verostrategia-ja-verotukseen-liittyvat-arvot/>>, haettu 26.3.2024.

Elisa Oyj: Vuosikertomus 2023 ja Group Tax Policy 2022.

Fortum Oyj: Taloudelliset tiedot 2023 ja Tax Footprint 2023 ja Country-by-Country Report 2022.

Fortum Oyj: Our tax principles and governance.

<<https://www.fortum.com/sustainability/priorities/business-ethics-and-compliance/our-tax-principles-and-governance>>, haettu 26.3.2024.

Huhtamäki Oyj: Vuosikertomus 2023 ja Huhtamäki Public Tax Strategy 2024.

Kesko Oyj: Keskon vuosiraportti 2023

Kesko Oyj: Keskon veropolitiikka. <<https://www.kesko.fi/veropolitiikka>>, haettu 10.5.2024.

Kojamo Oyj: Vuosikertomus 2023.

Kojamo Oyj: Veronmaksu ja työllistävyys.

<<https://kojamo.fi/vastuullisuus/vastuullinen-yrityskansalainen/veronmaksu-ja-tyollistavyys/>>, haettu 26.3.2024.

Kone Oyj: Vuosikatsaus 2023 ja Sustainability Report 2023.

Kone Oyj: Tax strategy. <<https://www.kone.com/en/investors/governance/tax-strategy/>>, haettu 26.3.2024.

Konecranes Oyj: Konecranes hallinnointi ja taloudellinen katsaus 2022 ja Konecranes Group Tax Policy.

Mandatum Oyj: Vuosikertomus 2022 ja Yritysvastuuraportti 2022.

Mandatum Oyj: Vastuullisuus yhteisöissä.

<<https://www.mandatum.fi/konserni/vastuullisuus/vastuullisuus-yhteisoissa/>>,
haettu 26.3.2024.

Metso Oyj: Metso taloudellinen katsaus 2023 ja Metso Group Tax Strategy 2023 ja
GRI-liite 2022.

Metsä Board Oyj: Metsä Board Vuosikatsaus 2023.

Metsä Board Oyj: Verot.

<[https://www.metsagroup.com/fi/metsaboard/vastuullisuus/sosiaalinen-
vastuu/verot/](https://www.metsagroup.com/fi/metsaboard/vastuullisuus/sosiaalinen-vastuu/verot/)>, haettu 26.3.2024.

Metsä Board Oyj: Veropolitiikka. <[https://www.metsagroup.com/fi/sijoittajat/metsa-
groupin-hallinnointiperiaatteet/Veropolitiikka/](https://www.metsagroup.com/fi/sijoittajat/metsa-groupin-hallinnointiperiaatteet/Veropolitiikka/)>, haettu 10.5.2024.

Neste Oyj: Vuosikertomus 2023 ja Neste Tax Footprint 2023 ja Neste Tax Strategy
2023.

Nokia Oyj: Nokia vuonna 2023 ja People & Planet 2022.

Nokia Oyj: Nokia UK tax strategy. <<https://www.nokia.com/nokia-uk-tax-strategy/>>,
haettu 26.3.2024.

Nokian renkaat Oyj: Vuosikertomus 2023.

Nokian renkaat Oyj: Vastuullisuus taloudessa.

<<https://www.nokianrenkaat.fi/yritys/vastuullisuus/perusperiaatteet/talous/>>,
haettu 26.3.2024.

Nordea Bank Oyj: Annual Report 2023 ja The Nordea Tax Policy.

Orion Oyj: Tilinpäätös 2023 ja Sustainability Report 2022.

Outokumpu Oyj: Vuosikertomus 2023 ja Tax Statement.

Qt Group Oyj: Annual Report 2023.

Sampo Oyj: Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2023 ja Vastuullisuusraportti
2023.

Sampo Oyj: Verojalanjälki.

<<https://www.sampo.com/fi/vastuullisuus/yhteisot/verojalanjalki/>>, haettu
26.3.2024.

Stora Enso Oyj: Annual Report 2023 ja Stora Enso Tax Policy 2023.

Telia Company AB: Annual and sustainability report 2023.

Telia Company AB: Responsible tax practices.

<<https://www.teliacompany.com/en/articles/responsible-tax-practices>>, haettu 26.3.2024.

TietoEVERY Oyj: Taloudellinen katsaus 2023 ja Sustainability report 2023.

UPM-Kymmene Oyj: Vuosikertomus 2023.

UPM-Kymmene Oyj: Tax impact. <<https://www.upm.com/responsibility/people-and-society/societal-impact/tax-impact/>>, haettu 26.3.2024.

UPM-Kymmene Oyj: Verostrategia.

<<https://www.upm.com/fi/sijoittajat/hallinnointi/hallinnoinnin-periaatteet/verostrategia/>>, haettu 12.4.2024.

Valmet Oyj: Vuosikatsaus 2023 ja Tilinpäätös ja hallituksen toimintakertomus 2023 sekä Statement of Tax Principles of Valmet Group and Valmet UK Entities.

Wärtsilä Oyj: Vuosikertomus 2023.

Ruotsalaisten listayhtiöiden raportit

ABB Ltd: ABB Integrated Report 2023 ja ABB Tax Policy.

Alfa Laval AB: Annual and Sustainability Report 2023.

Assa Abloy AB: Annual Report 2023 ja Tax Directive.

AstraZeneca plc: Annual Report and Form 20-F Information 2023 ja Approach to Taxation.

Atlas Copco AB: Annual Report 2023 ja Atlas Copco Group Tax Strategy ja UK Group Tax Strategy.

Autoliv Inc. SDB: Annual and Sustainability Report 2023 ja Autoliv Tax Strategy.

Boliden AB: Annual and Sustainability Report 2023 ja Tax Policy ja Tax Strategy UK.

AB Electrolux: Annual Report 2023 ja Electrolux Group Tax Policy 2023.

Essity AB: Annual Report 2023 ja Tax Policy ja UK Tax Strategy.

Evolution AB: Evolution Annual Report 2023.

Getinge AB: 2023 Annual Report ja Getinge Tax Directive.

Hexagon AB: 2023 Annual and Sustainability Report ja Tax Policy.

Hennes & Mauritz AB: H&M Group Annual and Sustainability Report 2023.

Hennes & Mauritz AB: H&M's Tax Policy in brief. <<https://hmgroup.com/about-us/corporate-governance/policies/>>, haettu 28.3.2024.

Investor AB: Annual Report 2023.

- Kinnevik AB: Annual and Sustainability Report 2022.
- NIBE Industrier AB: Annual Report 2022 ja NIBE Tax Strategy 2017.
- Nordea Bank Abp: Annual Report 2023 ja The Nordea Tax Policy.
- Samhällsbyggnadsbo. I Norden AB: 2022 Annual Report.
- Sandvik AB: Annual Report 2023 ja UK Tax Strategy 2023.
- Sandvik AB: Taxation. <<https://www.home.sandvik/en/about-us/sustainability/governance-and-compliance/taxation/>>, haettu 28.3.2024.
- Sinch AB: 2022 Annual Report ja Sinch Tax Policy.
- Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) AB: Annual and Sustainability Report 2023 ja Tax Policy for the SEB Group.
- SKF AB: Annual Report 2023 ja SKF Tax Policy.
- Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA AB: 2023 Annual Report ja SCA Group – UK Tax Strategy.
- Svenska Handelsbanken AB: Annual and Sustainability Report 2023 ja Managing taxes – Handelsbanken’s guidelines.
- Swedbank AB: Annual and Sustainability Report 2023 ja Policy for Tax Management ja Legal structure according to GRI Standards 2023.
- Telefonaktiebolaget L M Ericsson: Annual Report 2023.
- Telefonaktiebolaget L M Ericsson: Ericsson UK Tax Strategy -Year ending 31 December 2023. <<https://www.ericsson.com/en/legal/uk-group-tax-strategy>>, haettu 30.3.2024.
- Tele2 AB: Tele2 Annual and Sustainability Report 2022.
- Telia Company AB: Annual and sustainability report 2023.
- Telia Company AB: Responsible tax practices. <<https://www.teliacompany.com/en/articles/responsible-tax-practices>>, haettu 26.3.2024.
- AB Volvo: AB Volvo – Annual Report 2023 ja Volvo Cars Position on Tax.

Ranskalaisten listayhtiöiden raportit

- Air Liquide S.A.: 2023 Universal Registration Document ja Air Liquide UK Group’s tax strategy.

Air Liquide S.A.: Managing financial and tax risks.

<<https://www.airliquide.com/managing-financial-and-tax-risks>>, haettu 30.3.2024.

Alstom S.A.: Universal Registration Document 2022/23 ja Alstom Group UK companies' Tax Strategy.

AXA S.A.: 2023 Annual Report ja AXA Group Tax Policy.

AXA S.A.: Tax Transparency. <<https://www.axa.com/en/commitments/tax-strategy>>, haettu 30.3.2024.

BNP Paribas S.A.: 2022 Universal registration document and annual financial report ja The BNP Paribas Group's Code of Tax Conduct.

Bouygues S.A.: 2022 Universal Registration Document ja Tax Policy.

Capgemini SE: 2023 Universal Registration Document.

Carrefour S.A.: 2022 Universal Registration Document ja Carrefour fiscal policy.

Crédit Agricole SA: 2023 Annual Financial Report.

Danone S.A.: Annual Financial Report 2022 ja Tax Transparency Report 2022.

Dassault Systèmes SE: 2023 Universal Registration Document ja Dassault Systèmes Fiscal Transparency & Policy.

Edenred SE: FY 2023 Results ja Consolidated financial statements & notes.

Edenred SE: Edenred Group tax policy. <<https://www.edenred.com/en/tax-policy>>, haettu 30.3.2024.

Engie SA: 2023 Management report and annual consolidated financial statements ja ENGIE Tax Policy Statement as approved by the Board of Directors ja Corporate taxes paid by fully consolidated entities of Engie.

EssilorLuxottica S.A.: Universal Registration Document 2023.

Hermes International S.C.A.: 2023 Universal Registration Document Including the Annual Financial Report.

Hermes International S.C.A.: Hermes UK Tax Strategy.

<<https://www.hermes.com/uk/en/content/finance-uk/>>, haettu 1.4.2024.

Kering S.A.: 2023 Universal Registration Document ja Kering Group Tax Policy ja KERING UK Tax Strategy.

Legrand SA: 2022 Universal Registration Document.

L'Oréal S.A.: 2023 Universal Registration Document ja L'Oréal UK Tax Strategy.

LVMH Moët Hennessy Lois Vuitton SE: 2023 Universal Registration Document.

- Compagnie Générale des Établissements Michelin SCA: 2022 Universal Registration Document ja Michelin's Global Tax Policy.
- Orange S.A.: 2023 Universal Registration Document ja Rapport de transparence d'Orange en matière fiscale 2022.
- Pernod Ricard S.A.: Universal Registration Document 2023.
- Pernod Ricard S.A.: Pernod Ricard Group tax policy.
<<https://www.chivasbrothers.com/pernod-ricard-group-tax-policy/>>, haettu 1.4.2024.
- Publicis Groupe SA: Universal Registration Document Annual Financial Report 2022 ja Publicis Groupe Statement of Tax Policy.
- Renault S.A.: Universal Registration Document 2023 Including the Annual Financial Report.
- Safran S.A.: 2023 Universal Registration Document Including the Annual Financial Report and the Integrated Report ja 2023 Tax Policy SAFRAN.
- Saint-Gobain S.A.: Universal Registration Document Including the Annual Financial Report and the Integrated Report 2023.
- Sanofi S.A.: Annual Report on Form 20-F 2023 ja Declaration of extra-financial performance 2023 (ESG Report) ja Tax Policy.
- Schneider Electric SE: 2023 Universal Registration Document ja Schneider Electric Tax Policy.
- Société Générale Group: Universal Registration Document 2024 Annual Financial Report 2023 ja Tax Transparency Report on our 2022 Tax contribution ja Code de conduite fiscale groupe Société Générale 2023 sekä Tax Code of Conduct Societe Generale Group.
- Teleperformance SE: Universal Registration Document 2023 Including the annual financial report ja Teleperformance UK Tax Statement.
- Thales S.A.: Universal Registration Document 2022 ja Thales UK Tax Strategy.
- TotalEnergies SE: Universal Registration Document 2023 including the Annual Financial Report ja Tax Transparency Report 2021-2022 ja Our Tax Policy.
- Unibail-Rodamco-Westfield SE: Universal Registration Document 2023 ja Unibail-Rodamco-Westfield's approach to tax.
- Veolia Environnement S.A.: Universal Registration Document 2023 Including the annual financial report ja Tax policy.

Vinci Group: 2023 Universal Registration Document ja Tax transparency report.

Vivendi SE: Annual Report – Universal Registration Document 2022.

Vivendi SE: Tax policy. <<https://www.vivendi.com/en/tax-policy/>>, haettu 2.4.2024.

Britannialaisten listayhtiöiden raportit

Anglo American plc: Annual Report 2023 ja Tax and Economic Contribution Report 2022 ja Anglo American Country by Country Report 2022 sekä Group Tax Strategy.

Ashtead Group plc: Annual report and accounts 2023 ja Tax strategy.

AstraZeneca plc: Annual Report and Form 20-F Information 2023 ja Approach to Taxation.

BAE Systems plc: Annual Report 2023 ja GRI 2022 ja BAE Systems plc Tax Principles.

Barclays plc: Annual Report 2023 ja Barclays Tax Principles ja Country Snapshot 2023.

BP plc: Annual Report 2023 ja Tax report 2022 ja Our responsible tax principles.

British American Tobacco plc: Annual Report and Form 20-F 2023.

Compass Group plc: Annual Report 2023 ja Compass Group plc Tax Strategy – Year ended 30 September 2022.

Diageo plc: Annual Report 2023 ja Tax Policy.

Experian plc: Annual report 2023 ja Tax report 2023.

Flutter Entertainment plc: Annual Report and Accounts 2023 ja Flutter Entertainment: Group Tax Strategy.

GlaxoSmithKline plc: Annual Report 2023 ja Tax strategy.

Glencore plc: Annual Report 2023 ja Tax Policy ja Payments to Governments Report 2022.

Haleon plc: Annual Report and Form 20-F 2023 ja 2023 Tax Strategy.

HSBC Holdings plc: Annual Report and Accounts 2023 ja HSBC's approach to tax ja HSBC Holdings plc The Capital Requirements (Country-by-Country reporting) Regulations 2013.

Lloyds Banking Group plc: Annual Report and Accounts 2023 ja Tax strategy and approach to tax 2023 ja CRD IV country analysis.

London Stock Exchange Group plc: London Stock Exchange Group plc Annual Report 2023 ja Global Tax Strategy

National Grid plc: Annual Report and Accounts 2022/23 ja Tax Strategy.

NatWest Group plc: 2023 Annual Report and Accounts ja NatWest Group Plc – Group Tax Strategy.

NatWest Group plc: Tax Responsibilities and Payments.

<<https://www.natwestgroup.com/sustainability/governance-and-responsible-business/tax-responsibilities-and-payments.html>>, haettu 2.4.2024.

Prudential plc: Prudential plc Annual Report 2023 ja Prudential plc Tax Strategy Report.

Reckitt Benckiser Group plc: Annual Report and Accounts 2022 ja 2023 Tax Strategy Report ja Our 2022 Tax Strategy.

RELX plc: 2023 Annual Report.

RELX plc: Tax principles. <<https://www.relx.com/investors/corporate-governance/tax-principles>>, haettu 2.4.2024.

Rio Tinto plc: Annual Report 2023 ja Taxes and Royalties Paid Report 2023 ja Country-by-Country Report 2021.

Rolls royce holdings plc: Annual Report 2023 ja Tax Policy 2024.

Shell plc: Annual Report and Accounts 2023 ja Tax Contribution Report 2022 ja Report on Payments to Governments for the year 2023.

SSE plc: SSE plc Annual Report 2023 ja Talking Tax 2023.

Tesco plc: Tesco Annual Report 2023.

Tesco plc: Our Approach to Tax. <<https://www.tescopl.com/about/how-we-do-business/our-approach-to-tax>>, haettu 2.4.2024.

Unilever plc: Unilever Annual Report and Accounts 2023 ja Tax paid by country 2022.

Unilever plc: A responsible tax payer. <<https://www.unilever.com/planet-and-society/responsible-business/responsible-taxpayer/>>, haettu 2.4.2024.

Vodafone Group plc: Annual Report 2023 ja Global policy tax risk management.

Vodafone Group plc: Vodafone, Luxembourg and ‘tax havens’.

<<https://www.vodafone.com/about-vodafone/reporting-centre/tax-and-economic-contribution/vodafone-luxembourg-and-tax-havens>>, haettu 2.4.2024.

3i Group plc: Annual report and accounts 2023 ja 3i Tax Approach.

Yhdysvaltaisten listayhtiöiden raportit

Amazon.com, Inc: Amazon 2022 Annual Report ja Amazon's Tax Principles.

American Express Company: American Express Annual Report 2022 ja American Express UK Tax Strategy 2022.

Amgen Inc.: Chairman and CEO Letter and Amgen Inc. 2022 Annual Report ja Amgen UK Tax Strategy Statement.

Apple Inc.: Apple Annual Report 2022 ja Apple UK Tax Policy.

The Boeing Company: The Boeing Company 2022 Annual Report ja Approach to Taxes – The Boeing Company.

Caterpillar Inc.: Caterpillar Annual Report 2022 ja Caterpillar UK Tax Strategy.

Chevron Corporation: Chevron 2022 Annual Report ja Chevron Corporation approach to tax and transparency.

Cisco Systems Inc.: Cisco Annual Report 2022 ja Cisco Global Tax Strategy ja Cisco 2023 UK Tax Strategy.

The Coca-Cola Company: Coca-Cola 10 K (2022).

The Coca-Cola Company: Tax Policy. <<https://www.coca-cola.com/gb/en/legal/tax-policy>>, haettu 28.3.2024.

Dow Inc.: Dow Inc Annual Report 2022

Dow Inc.: Corporate Taxation Policy. <<https://corporate.dow.com/en-us/about/legal/public-policy/corporate-taxation.html>>, haettu 28.3.2024.

Goldman Sachs Group Inc.: Goldman Sachs Annual Report 2022 ja Goldman Sachs' UK Tax Strategy.

Goldman Sachs Group Inc.: Goldman Sachs Statement on Tax Compliance. <<https://www.goldmansachs.com/investor-relations/corporate-governance/statement-on-tax-compliance.html>>, haettu 28.3.2024.

Home Depot Inc.: Home Depot Annual Report 2022 ja Home Depot ESG Report 2022 sekä United Kingdom (UK) Tax Strategy.

Honeywell International Inc.: Honeywell 2022 Annual Report ja 2022 Honeywell Tax Strategy.

Intel Corporation: 10-K (2022) ja Intel Global Tax Policy.

International Business Machines Corporation: IBM 2022 Annual Report ja IBM United Kingdom UK Tax Strategy.

Johnson & Johnson: 2022 Annual Report ja Johnson & Johnson Tax Policy.

Johnson & Johnson: Tax Responsibility.

<<https://healthforhumanityreport.jnj.com/2022/accountability-innovation/corporate-governance/tax-responsibility.html>>, haettu 28.3.2024.

JPMorgan Chase & Co.: Annual Report 2022 ja JPMorgan Chase & Co UK Tax Strategy.

McDonald's Corporation: 2022 Annual Report ja McDonald's Tax Strategy.

Merck & Co., Inc.: Form 10-K (2022) ja 2021/2022 Environmental, Social & Governance (ESG) Progress Report ja Global Tax Strategy.

Microsoft Corporation: Microsoft 2022 Annual Report ja UK Tax Strategy.

Nike, Inc.: Nike Inc., 2022 Annual Report ja Nike's Tax Strategy and Tax Principles.

The Procter & Gamble Company: 2022 Annual Report ja Our Approach to Tax.

Salesforce Inc.: FY2023 Annual Report.

Salesforce Inc.: UK Tax Strategy. <<https://www.salesforce.com/uk/company/tax-strategy/>>, haettu 28.3.2024.

The Travelers Companies, Inc.: 2022 Annual Report ja UK Tax Strategy, for the year ending December 31, 2023.

UnitedHealth Group Inc.: Annual Report on Form 10-K for period ended December 31, 2022.

UnitedHealth Group Inc.: UnitedHealthcare UK – 2023 Tax Strategy.

<<https://www.uhcglobal.eu/legal/unitedhealthcare-uk-2023-tax-strategy>>, haettu 28.3.2024.

Verizon Communications Inc.: Verizon 2022 Annual Report on Form 10-K ja Verizon's Global Tax Policy.

Visa Inc.: Visa Inc Fiscal 2022 Annual Report ja 2022 Environmental, Social & Governance Report.

Visa Inc.: Tax Compliance and governance. <https://usa.visa.com/about-visa/esg/operating-responsibly.html>, haettu 16.5.2024.

Walmart Inc.: 2023 Annual Report

The Walt Disney Company: Fiscal Year 2022 Annual Financial Report ja Disney Global Tax Strategy Policy Statement.

3M Company: 3M 2022 Annual Report ja 3M 2023 Global Impact Report.

Liitteet

Liite 1. Suomalaisen yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista

Taulukko 16 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, suomalaiset yhtiöt

	GRI 207-1	GRI 207-2	GRI 207-3	GRI 207-4
	Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa	Yritys on kuvannut yhteistyötään viranomaisten ja sidosryhmien kanssa veroasioihin liittyen	Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja
Cargotec Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	ei	Kyllä, osittain
Elisa Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Fortum Oyj	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti
Huhtamäki Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Kesko Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain
Kojamo Oyj	Ei	Ei	Ei	Ei
KONE Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Konecranes Oyj	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Mandatum Oyj	Kyllä, osittain	Ei	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Metso Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Metsä Board Oyj	Kyllä, osittain	Ei	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Neste Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Nokia Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Nokian Renkaat Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Nordea Bank Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Orion Oyj	Ei	Ei	Ei	Kyllä, osittain
Outokumpu Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Qt Group Oyj	Ei	Ei	ei	Kyllä, osittain
Sampo Oyj	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain

Stora Enso Oyj	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti
Telia Company Ab	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
TietoEVRY Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
UPM-Kymmene Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Valmet Oyj	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Wärtsilä Oyj Abp	Ei	Ei	Ei	Kyllä, osittain
Yhteensä = 25	K** = 4, K* = 17, E = 4	K** = 5, K* = 14, E = 6	K** = 3, K* = 17, E = 5	K** = 2, K* = 22, E = 1
K** = Kyllä, standardin mukaisesti, K* = Kyllä, osittain				

Taulukko 17 Siirtohinnoittelu, suomalaiset yhtiöt

	Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita
Cargotec Oyj	Ei	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Elisa Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Fortum Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Huhtamäki Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Kesko Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Kojamo Oyj	Ei	Ei
KONE Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Konecranes Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Mandatum Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Metso Oyj	Ei	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Metsä Board Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Neste Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Nokia Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Nokian Renkaat Oyj	Ei	Ei
Nordea Bank Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Orion Oyj	Ei	Ei
Outokumpu Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Qt Group Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Sampo Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei

Stora Enso Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Telia Company Ab	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
TietoEVRY Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
UPM-Kymmene Oyj	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Valmet Oyj	Ei	Ei
Wärtsilä Oyj Abp	Ei	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Yhteensä = 25	K2 = 18, E = 7	K** = 6, K* = 9, E = 10
K1= Kyllä, laajasti K2 = Kyllä, periaatteet mainittu, K** = Kyllä, kuvattu myös sanallisesti, K* = Kyllä, kuvattu vain määrällisesti		

Taulukko 18 Verokannustimien käyttö, suomalaiset yhtiöt

	Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	Yritys on kertonut, hyötykö se verokannustimista	Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin
Cargotec Oyj	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei kerrottu	-
Elisa Oyj	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei kerrottu	-
Fortum Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Huhtamäki Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
Kesko Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Kojamo Oyj	Ei	Ei kerrottu	-
KONE Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
Konecranes Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
Mandatum Oyj	Ei	Ei kerrottu	-
Metso Oyj	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Kerrottu, hyötyy	Ei
Metsä Board Oyj	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Kerrottu, hyötyy	Ei
Neste Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Nokia Oyj	Ei	Ei kerrottu	-
Nokian Renkaat Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Nordea Bank Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Orion Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
Outokumpu Oyj	Ei	Ei kerrottu	-
Qt Group Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
Sampo Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Stora Enso Oyj	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Telia Company Ab	Kyllä	Ei kerrottu	-

TietoEVRY Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
UPM-Kymmene Oyj	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Valmet Oyj	Kyllä	Ei kerrottu	-
Wärtsilä Oyj Abp	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Ei kerrottu	-
Yhteensä = 25	K = 15, K* = 6, E = 4	K = 10, E = 15	K = 2, E = 8
K* = Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu			

Liite 2. Ruotsalaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista

Taulukko 19 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, ruotsalaiset yhtiöt

	GRI 207-1	GRI 207-2	GRI 207-3	GRI 207-4
	Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa ja valvontaa	Yritys on kuvannut viranomaisten ja sidosryhmiensä välistä kanssakäymistään veroasioihin liittyen	Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja
ABB Ltd	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Alfa Laval AB	Ei	Ei	Ei	Kyllä, osittain
Assa Abloy AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei	Kyllä, osittain
AstraZeneca plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Atlas Copco AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Autoliv Inc. SDB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Boliden AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
AB Electrolux	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Essity AB	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Evolution AB	Kyllä, osittain	Ei	Ei	Kyllä, osittain
Getinge AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Hexagon AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Hennes & Mauritz AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Investor AB	Ei	Ei	Ei	Ei
Kinnevik AB	Ei	Ei	Ei	Ei
NIBE Industrier AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Nordea Bank Abp	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain

Samhällsbyggnadsbo. I Norden AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei	Ei
Sandvik AB	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Sinch AB	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti
SKF AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Svenska Handelsbanken AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Swedbank AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti
Telefonaktiebolaget L M Ericsson	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Tele2 AB	Ei	Ei	Ei	Ei
Telia Company AB	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
AB Volvo	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Yhteensä = 29	K** = 6, K* = 19, E = 4	K** = 1, K* = 23, E = 5	K** = 0, K* = 22, E = 7	K** = 2, K* = 20, E = 7
K** = Kyllä, standardin mukaisesti, K* = Kyllä, osittain				

Taulukko 20 Siirtohinnoittelu, ruotsalaiset yhtiöt

	Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita
ABB Ltd	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Alfa Laval AB	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Assa Abloy AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
AstraZeneca plc	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Atlas Copco AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Autoliv Inc. SDB	Ei	Ei
Boliden AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
AB Electrolux	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Essity AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Evolution AB	Ei	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Getinge AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Hexagon AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei

Hennes & Mauritz AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Investor AB	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Kinnevik AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
NIBE Industrier AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Nordea Bank Abp	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Samhällsbyggnadsbo. I Norden AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Sandvik AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Sinch AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
SKF AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA AB	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Svenska Handelsbanken AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Swedbank AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Telefonaktiebolaget L M Ericsson	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Tele2 AB	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Telia Company AB	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
AB Volvo	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Yhteensä = 29	K2 = 22, E = 7	K** = 12, K* = 9, E = 8
K1= Kyllä, laajasti K2 = Kyllä, periaatteet mainittu, K** = Kyllä, kuvattu myös sanallisesti, K* = Kyllä, kuvattu vain määrällisesti		

Taulukko 21 Verokannustimien käyttö, ruotsalaiset yhtiöt

	Yritys on kertonut efektiivisistä veroasteestaan	Yritys on kertonut, hyötykö se verokannustimista	Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin
ABB Ltd	Kyllä	Ei kerrottu	-
Alfa Laval AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Assa Abloy AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
AstraZeneca plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Atlas Copco AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Autoliv Inc. SDB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Boliden AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
AB Electrolux	Kyllä	Ei kerrottu	-

Essity AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Evolution AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Getinge AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Hexagon AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Hennes & Mauritz AB	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Investor AB	Ei	Ei kerrottu	-
Kinnevik AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
NIBE Industrier AB	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Nordea Bank Abp	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Samhällsbyggnadsbo. I Norden AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Sandvik AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Sinch AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
SKF AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA AB	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Svenska Handelsbanken AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Swedbank AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
Telefonaktiebolaget L M Ericsson	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Tele2 AB	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Telia Company AB	Kyllä	Ei kerrottu	-
AB Volvo	Kyllä	Ei kerrottu	-
Yhteensä = 29	K = 28, E = 1	K = 7, E = 22	K = 3, E = 4

Liite 3. Ranskalaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista

Taulukko 22 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, ranskalaiset yhtiöt

	GRI 207-1	GRI 207-2	GRI 207-3	GRI 207-4
	Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa ja valvontaa	Yritys on kuvannut viranomaisten ja sidosryhmiensä välistä kanssakäymistään veroasioihin liittyen	Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja
Air Liquide S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Alstom S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain

AXA S.A.	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
BNP Paribas S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Bouygues S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Capgemini SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Carrefour S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Crédit Agricole SA	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Danone S.A.	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Dassault Systèmes SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Edenred SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Engie SA	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
EssilorLuxottica S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Hermes International S.C.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Kering S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Legrand SA	Ei	Kyllä, osittain	Ei	Kyllä, osittain
L'Oréal S.A.	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
LVMH Moët Hennessy Lois Vuitton SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Compagnie Générale des Établissements Michelin SCA	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Orange S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Pernod Ricard S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Publicis Groupe SA	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Renault S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Safran S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Saint-Gobain S.A.	Kyllä, osittain	Ei	Ei	Kyllä, osittain
Sanofi S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Schneider Electric SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain

Société Générale Group	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Teleperformance SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Thales S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
TotalEnergies SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Unibail-Rodamco-Westfield SE	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Veolia Environnement S.A.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Vinci Group	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Vivendi SE	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Yhteensä = 35	K** = 4, K* = 30, E = 1	K** = 1, K* = 33, E = 1	K** = 0, K* = 33, E = 2	K** = 0, K* = 35, E = 0
K** = Kyllä, standardin mukaisesti, K* = Kyllä, osittain				

Taulukko 23 Siirtohinnoittelu, ranskalaiset yhtiöt

	Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita
Air Liquide S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Alstom S.A.	Ei	Ei
AXA S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
BNP Paribas S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Bouygues S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Capgemini SE	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Carrefour S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Crédit Agricole SA	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Danone S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Dassault Systèmes SE	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Edenred SE	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Engie SA	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
EssilorLuxottica S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Hermes International S.C.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Kering S.A.	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Legrand SA	Ei	Ei

L'Oréal S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
LVMH Moët Hennessy Lois Vuitton SE	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Compagnie Générale des Établissements Michelin SCA	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Orange S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Pernod Ricard S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Publicis Groupe SA	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Renault S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Safran S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Saint-Gobain S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Sanofi S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Schneider Electric SE	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Société Générale Group	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Teleperformance SE	Kyllä, laajasti	Ei
Thales S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
TotalEnergies SE	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Unibail-Rodamco- Westfield SE	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Veolia Environnement S.A.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Vinci Group	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Vivendi SE	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Yhteensä = 35	K1 = 6, K2 = 27, E = 2	K** = 13, K* = 12, E = 10
K1= Kyllä, laajasti K2 = Kyllä, periaatteet mainittu, K** = Kyllä, kuvattu myös sanallisesti, K* = Kyllä, kuvattu vain määrällisesti		

Taulukko 24 Verokannustimien käyttö, ranskalaiset yhtiöt

	Yritys on kertonut efektiivisestä veroasteestaan	Yritys on kertonut, hyötykö se verokannustimista	Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin
Air Liquide S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Airbus SE	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
AXA S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
BNP Paribas S.A.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Bouygues S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Capgemini SE	Kyllä	Ei kerrottu	-

Carrefour S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Crédit Agricole SA	Kyllä	Ei kerrottu	-
Danone S.A.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Dassault Systèmes SE	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Edenred SE	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Engie SA	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
EssilorLuxottica S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Hermes International S.C.A.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Kering S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Legrand SA	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
L'Oréal S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
LVMH Moët Hennessy Lois Vuitton SE	Kyllä	Ei kerrottu	-
Compagnie Générale des Établissements Michelin SCA	Kyllä	Ei kerrottu	-
Orange S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Pernod Ricard S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Publicis Groupe SA	Kyllä	Ei kerrottu	-
Renault S.A.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Safran S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Saint-Gobain S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Sanofi S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Schneider Electric SE	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Société Générale Group	Kyllä	Ei kerrottu	-
Teleperformance SE	Kyllä	Ei kerrottu	-
Thales S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
TotalEnergies SE	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Unibail-Rodamco-Westfield SE	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Veolia Environnement S.A.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Vinci Group	Kyllä	Ei kerrottu	-
Vivendi SE	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Yhteensä = 35	K = 35	K = 23, E = 12	K = 6, E = 17

Liite 4. Britannialaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista

Taulukko 25 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, britannialaiset yhtiöt

	GRI 207-1	GRI 207-2	GRI 207-3	GRI 207-4
	Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa	Yritys on kuvannut viranomaisten ja sidosryhmien välistä kanssakäymistään veroasioihin liittyen	Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja
Anglo American plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti
Ashtead Group plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
AstraZeneca plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
BAE Systems plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Barclays plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
BP plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
British American Tobacco plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Compass Group plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Diageo plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Experian plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Flutter Entertainment plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
GlaxoSmithKline plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Glencore plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Haleon plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
HSBC Holdings plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Lloyds Banking Group plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
London Stock Exchange Group plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
National Grid plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain

NatWest Group plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Prudential plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Reckitt Benckiser Group plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
RELX plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Rio Tinto plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, standardin mukaisesti
Rolls royce holdings plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Shell plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
SSE plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Tesco plc	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Unilever plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Vodafone Group plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
3i Group plc	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Yhteensä = 30	K** = 10, K* = 20, E = 0	K** = 1, K* = 29, E = 0	K** = 0, K* = 30, E = 0	K** = 2, K* = 28, E = 0
K** = Kyllä, standardin mukaisesti, K* = Kyllä, osittain				

Taulukko 26 Siirtohinnoittelu, britannialaiset yhtiöt

	Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita
Anglo American plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Ashtead Group plc	Ei	Ei
AstraZeneca plc	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
BAE Systems plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Barclays plc	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
BP plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
British American Tobacco plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Compass Group plc	Ei	Ei
Diageo plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Experian plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Flutter Entertainment plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei

GlaxoSmithKline plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Glencore plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Haleon plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
HSBC Holdings plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Lloyds Banking Group plc	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
London Stock Exchange Group plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
National Grid plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
NatWest Group plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Prudential plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Reckitt Benckiser Group plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
RELX plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Rio Tinto plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Rolls royce holdings plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Shell plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
SSE plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Tesco plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Unilever plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Vodafone Group plc	Kyllä, laajasti	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
3i Group plc	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Yhteensä = 30	K1 = 2, K2 = 24, E = 4	K** = 18, K* = 6, E = 6
K1= Kyllä, laajasti K2 = Kyllä, periaatteet mainittu, K** = Kyllä, kuvattu myös sanallisesti, K* = Kyllä, kuvattu vain määrällisesti		

Taulukko 27 Verokannustimien käyttö, britannialaiset yhtiöt

	Yritys on kertonut efektiivisistä veroasteestaan	Yritys on kertonut, hyötykö se verokannustimista	Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin
Anglo American plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Ashtead Group plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
AstraZeneca plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
BAE Systems plc	Kyllä	Ei kerrottu	-
Barclays plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
BP plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
British American Tobacco plc	Kyllä	Ei kerrottu	-
Compass Group plc	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei

Diageo plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Experian plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Flutter Entertainment plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
GlaxoSmithKline plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Glencore plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Haleon plc	Kyllä	Ei kerrottu	-
HSBC Holdings plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Lloyds Banking Group plc	Kyllä	Ei kerrottu	-
London Stock Exchange Group plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
National Grid plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
NatWest Group plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Prudential plc	Kyllä	Ei kerrottu	-
Reckitt Benckiser Group plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
RELX plc	Kyllä	Kerrottu, ei hyödy	-
Rio Tinto plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Rolls-Royce Holdings plc	Ei	Kerrottu, hyötty	Ei
Shell plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
SSE plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Tesco plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Unilever plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Vodafone Group plc	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
3i Group plc	Ei	Ei kerrottu	-
Yhteensä = 30	K = 28, E = 2	K = 23, K* = 1, E = 6	K = 10, E = 13
K* = Kerrottu, ei hyödy			

Liite 5. Yhdysvaltaisten yhtiöiden raportointi GRI 207: Tax -standardin mukaisesti ja verotuksen läpinäkyvyyteen liittyvistä teemoista

Taulukko 28 GRI 207: Tax -standardin mukaiset tiedot, yhdysvaltalaiset yhtiöt

	GRI 207-1	GRI 207-2	GRI 207-3	GRI 207-4
	Yritys on kuvannut lähestymistapaansa veroihin	Yritys on kuvannut veroasioihin liittyvää riskienhallintaa ja valvontaa	Yritys on kuvannut viranomaisten ja sidosryhmiensä välistä kanssakäymistään veroasioihin liittyen	Yritys julkaissut maakohtaisia tietoja
Amazon.com inc	Kyllä, osittain	Ei	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain

American Express Company	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Amgen Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Apple Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
The Boeing Company	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Caterpillar Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Chevron Corporation	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Cisco Systems Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
The Coca-Cola Company	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Dow Inc.	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Goldman Sachs Group Inc.	Kyllä, osittain	Ei	Kyllä, osittain	Ei
Home Depot Inc.	Kyllä, standardin mukaisesti	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Honeywell International Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Intel Corporation	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
International Business Machines Corporation	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Johnson & Johnson	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
JPMorgan Chase & Co.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
McDonald's Corporation	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Merck & Co., Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Microsoft Corporation	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Nike, Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
The Procter & Gamble Company	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain
Salesforce Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
The Travelers Companies, Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei

UnitedHealth Group Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Verizon Communications Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Visa Inc.	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Walmart Inc.	Ei	Ei	Ei	Kyllä, osittain
The Walt Disney Company	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
3M Company	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Kyllä, osittain	Ei
Yhteensä = 30	K** = 2, K* = 27, E = 1	K** = 0, K* = 27, E = 3	K** = 0, K* = 29, E = 1	K** = 0, K* = 5, E = 25
K** = Kyllä, standardin mukaisesti, K* = Kyllä, osittain				

Taulukko 29 Siirtohinnoittelu, yhdysvaltalaiset yhtiöt

	Yritys on kuvannut siirtohinnoitteluperiaatteitaan	Yritys on avannut olennaisimpia konsernin sisäisiä transaktioita
Amazon.com inc	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
American Express Company	Ei	Ei
Amgen Inc.	Ei	Ei
Apple Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
The Boeing Company	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Caterpillar Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Chevron Corporation	Ei	Kyllä, kuvattu vain määrällisesti
Cisco Systems Inc.	Ei	Ei
The Coca-Cola Company	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Dow Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Goldman Sachs Group Inc.	Ei	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
Home Depot Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Honeywell International Inc.	Ei	Ei
Intel Corporation	Kyllä, periaatteet mainittu	Kyllä, kuvattu myös sanallisesti
International Business Machines Corporation	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Johnson & Johnson	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
JPMorgan Chase & Co.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei

McDonald's Corporation	Ei	Ei
Merck & Co., Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Microsoft Corporation	Ei	Ei
Nike, Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
The Procter & Gamble Company	Kyllä, laajasti	Ei
Salesforce Inc.	Ei	Ei
The Travelers Companies, Inc.	Ei	Ei
UnitedHealth Group Inc.	Ei	Ei
Verizon Communications Inc.	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Visa Inc.	Ei	Ei
Walmart Inc.	Ei	Ei
The Walt Disney Company	Ei	Ei
3M Company	Kyllä, periaatteet mainittu	Ei
Yhteensä = 30	K2 = 22, E = 14	K** = 3, K* = 1, E = 26
K1= Kyllä, laajasti K2 = Kyllä, periaatteet mainittu, K** = Kyllä, kuvattu myös sanallisesti, K* = Kyllä, kuvattu vain määrällisesti		

Taulukko 30 Verokannustimien käyttö, yhdysvaltalaiset yhtiöt

	Yritys on kertonut efektiivisen veroasteensa	Yritys on kertonut, hyötykö se verokannustimista	Käytettyjä verokannustimia on avattu tarkemmin
Amazon.com inc	Kyllä	Ei kerrottu	-
American Express Company	Ei	Ei kerrottu	-
Amgen Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Apple Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
The Boeing Company	Kyllä	Ei kerrottu	-
Caterpillar Inc.	Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu	Kerrottu, hyötyy	Ei
Chevron Corporation	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
Cisco Systems Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Ei
The Coca-Cola Company	Kyllä	Kerrottu, hyötyy	Kyllä
Dow Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-

Goldman Sachs Group Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Home Depot Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Honeywell International Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Intel Corporation	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
International Business Machines Corporation	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Johnson & Johnson	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
JPMorgan Chase & Co.	Kyllä	Ei kerrottu	-
McDonald's Corporation	Kyllä	Ei kerrottu	-
Merck & Co., Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Microsoft Corporation	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Nike, Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
The Procter & Gamble Company	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
Salesforce Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
The Travelers Companies, Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
UnitedHealth Group Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Verizon Communications Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
Visa Inc.	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Walmart Inc.	Kyllä	Ei kerrottu	-
The Walt Disney Company	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Ei
3M Company	Kyllä	Kerrottu, hyötty	Kyllä
Yhteensä = 30	K = 28, K* = 1, E = 1	K = 17, E = 13	K = 6, E = 11
K* = Veroaste ilmoitettu mutta sitä ei ole avattu			